

S.C. "CAPITEL PROIECT" S.R.L.

ATELIER: B-dul FERDINAND I, nr. 8, ALBA IULIA, JUD. ALBA

TELEFON: fix: 0258 / 811500, mobil: 0744-633713

PLAN URBANISTIC GENERAL
(ACTUALIZARE)
comunei SICHEVIȚA
jud. CARAȘ-SEVERIN

PROIECT NR. ... / 2018

**BENEFICIAR: CONSILIUL LOCAL al comunei
SICHEVIȚA, jud. CARAȘ-SEVERIN**

PROIECTANT: S.C. "CAPITEL PROIECT"
ATELIER: B-DUL FERDINAND I, nr. 8, ALBA IULIA, JUD.
ALBA
TELEFON: fix: 0258 / 811500, mobil: 0744-633713

administrator

arh. BARBIERI MARIUS

2018

BORDEROU DE PIESE SCRISE ȘI DESENATE

A.PIESE SCRISE

Foaie de garda
Borderou de piese scrise și desenate
Memoriu general

1. INTRODUCERE

- 1.1 Date de recunoaștere a documentației
- 1.2 Obiectul lucrării
- 1.3 Surse documentare

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

- 2.1 Evoluție
- 2.2 Elemente ale cadrului natural
- 2.3 Relații în teritoriu
- 2.4 Activități economice
- 2.5 Populația. Elemente demografice și sociale
- 2.6 Circulație
- 2.7 Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial
- 2.8 Zone cu riscuri naturale
- 2.9 Echipare edilitară
- 2.10 Probleme de mediu
- 2.11 Necesități și opțiuni ale populației

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1 DATE DE RECUNOASTERE A DOCUMENTATIEI

DENUMIREA LUCRARI: PLAN URBANISTIC GENERAL
comunei SICHEVIȚA, jud. CARAȘ-SEVERIN

BENEFICIAR: CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI SICHEVIȚA, jud.
CARAȘ-SEVERIN

PROIECTANT: S.C. "CAPITEL PROIECT"

ATELIER: B-DUL FERDINAND I, nr. 8, ALBA IULIA, JUD. ALBA
TELEFON: fix: 0258 / 811500, mobil: 0744-633713

COLECTIV DE ELABORARE:

Șef proiect: arh. MARIUS BARBIERI

Urbanism: arh. MARIUS BARBIERI
urb. Doroftei Iulia

Istorie/mediu: antrop. GLIGOR MIRCEA

Foto: MARIUS BARBIERI
MIRCEA GLIGOR

SUBPROIECTANȚI, COLABORATORI:

apa, canal: sing. IOAN NISTOR

economie și demografie: ec. SIMONA BRANIȘTE

INTRODUCERE

1.2 OBIECTUL P.U.G.

Potrivit legii Planul urbanistic general are atât caracter director și strategic, cât și caracter de reglementare, reprezentând principalul instrument de planificare operațională și baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare a unui UAT. Planul Urbanistic General al comunei Sichevita, elaborat în baza strategiei de dezvoltare a comunei și corelat cu bugetul și programele de investiții publice ale acesteia, ca și documentație tehnică de urbanism cu caracter de reglementare, are ca obiect direcționarea și coordonarea amenajării teritoriului, precum și dezvoltarea localităților componente pe termen scurt și mediu.

Prin Planul Urbanistic General se identifică zonele pentru care se pot institui reglementări ce nu pot fi modificate prin planuri urbanistice zonale sau planuri urbanistice de detaliu și de la care nu se pot face derogari. Aceste reglementări sunt formulate cu claritate în Regulamentul local de urbanism aferent PUG-ului.

Folosind ca metodă de lucru analiza interdisciplinară și multicriterială a situației existente, Planul Urbanistic General scoate totodată în evidență disfuncționalitățile și prioritățile de intervenție în teritoriu și propune orientarea politicilor de amenajare a teritoriului în condițiile respectării dreptului de proprietate, promovării interesului public și dezvoltării durabile a comunei Sichevita.

Pe baza acestei orientări strategice, Planul Urbanistic General aferent se elaborează în vederea atingerii următoarelor **scopuri**:

- Îmbunătățirea condițiilor de viață prin eliminarea disfuncționalităților, asigurarea accesului la infrastructuri, servicii publice și locuințe convenabile pentru toți locuitorii;
- Stabilirea direcțiilor, priorităților și reglementărilor de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbanistică a comunei;
- Utilizarea rațională și echilibrată a terenurilor necesare funcțiunilor urbanistice;
- Precizarea zonelor cu riscuri naturale și măsurile de intervenție;
- Fundamentarea realizării unor investiții de utilitate publică;
- Asigurarea suportului regulamentar pentru eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construcție;
- protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural construit și natural
- Corelarea intereselor colective cu cele individuale în ocuparea spațiului.

În conformitate cu cadrul legal și cerințele beneficiarului, actualul PUG-ul cuprinde reglementări pe termen scurt la nivelul întregii unități administrativ-teritoriale, cu privire la:

- stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan în relație cu teritoriu administrativ;
- stabilirea modurilor de utilizare a terenurilor din intravilan;
- zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație;
- delimitarea zonelor afectate de servituti publice;
- modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;
- stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice reperate;
- zonele care au instituit un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare;
- formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor;
- precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite, amenajate și plantate;
- zone de risc datorate unor depozitari istorice de deseuri;

- zone de risc natural și măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone.

Planul urbanistic general cuprinde prevederi pe termen mediu și lung cu privire la următoarele obiective:

- evoluția în perspectivă a localității prin:
  - definirea și asigurarea cu amplasamente pentru obiectivele de utilitate publică și particulare;
  - stabilirea destinației generale și a condițiilor de construibilitate a terenurilor din intravilan;
  - Dezvoltarea echipării edilitare.
- direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu;
- traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național și județean;
- lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare;
- stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;
- delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni urbanistice de reglementare urbană;
- îmbunătățirea calității rețelei de drumuri;
- protejarea localităților împotriva dezastrelor naturale.

La baza elaborării Planului urbanistic general vor sta studii de fundamentare întocmite în vederea aprofundării unor domenii sau unor aspecte relevante.

După aprobare, Planul urbanistic general împreună cu Regulamentul local aferent este opozabil în justiție.

SOLICITARI ALE TEMEI PROGRAM

Teritoriul administrativ are o suprafață de 12.621 ha și cuprinde 19 sate:

Sichevița – reședință de comună, Brestelnic, Camenița, Crușovița, Cârșie, Cracu Almăj, Curmătura, Frăsiniș, Gornea, Liborajdea, Luncavăț, Martinovăț, Ogașu Podului, Streneac, Zănou, Zăsloane, Valea Orevița, Valea Ravensca și Valea Sichevița.

S-a solicitat ca realizarea pieselor desenate pentru toate localitățile – să fie întocmite pe planuri topografice actualizate, în culori și semne convenționale standard, astfel:

- Încadrare în teritoriu- scara uzuală -1: 20.000
- Situația existentă-disfuncționalitate- 1: 5000
- Reglementări urbanistice-zonificare-scara uzuala-1 : 5000

Regulamentul local de urbanism ca documentație cu caracter de reglementare va cuprinde prevederi referitoare la modul de utilizare a terenurilor, de realizare și utilizare a construcțiilor pe întreg teritoriul comunei. Normele cuprinse în Regulament sunt obligatorii la autorizarea executării construcțiilor în limitele teritoriului administrativ al comunei Sichevița. Totodată, acesta va cuprinde și detalia prevederile Planului urbanistic general referitoare la modul concret de utilizare a terenurilor, precum și de amplasare, dimensionare și realizare a volumelor construite, amenajărilor și plantațiilor

PREVEDERI ALE PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE A LOCALITĂȚILOR INITIAT ȘI APROBAT DE CONSILIUL LOCAL

În lucrare s-a ținut cont de toate aprobările date de Consiliul Local Sichevița în ceea ce privește Certificatele de Urbanism și autorizațiile de construcție eliberate până la data elaborării PUG. S-a luat în considerare Planul Strategic de dezvoltare social-economică al comunei Sichevița 2014-2020 și presiunile investiționale pentru teritoriul administrativ al comunei, precum și toate inițiativele Consiliului Local și ale Consiliului județean Caraș-Severin, până la această dată.

EDITII ANTERIOARE ALE P.U.G., MODIFICĂRI SAU COMPLETARI

S-au luat în studiu edițiile anterioare ale schitelor de sistematizare avizate până în prezent:

- Actualizarea perimetrelor localităților rurale ale comunei Sichevița
- Completare PUG comuna Sichevița – elaborator CASE SA Reșița, 2004
- Plan Urbanistic General și Regulament local de Urbanism al comunei Sichevița (completare – elaborator CASE SA Reșița, 2007)
- Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Sichevița, Județul Caraș-Severin 2014 – 2020 coordonator sociolog Vasile Deac.

1.3 SURSE DOCUMENTARE

LEGISLAȚIE DE URBANISM ȘI AMENAJAREA TERITORIULUI

- Continutul cadru al Documentațiilor de Urbanism;
- Legea 350 pe 2001, privind amenajarea teritoriului și urbanismului, actualizată;
- Hotărâre nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism;
- Lege nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 363/2006 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Rețele de transport, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 171/1997 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a II-a Apa, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - Zone protejate, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 351/2001; privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități cu modificările ulterioare;
- Legea 575/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a Zone de risc natural, cu modificările și completările ulterioare;
- Lege nr. 190 din 26/2009 Secțiunea a VIII-a zone cu resurse turistice;
- Codul civil

Ordine de ministru

- Ordinul 2264/2004 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind proiectarea și dotarea locurilor de parcare, oprire și staționare, aferente drumurilor publice, situate în extravilanul localităților
- Ordinul 6,139/2003 al ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței și al ministrului administrației publice privind măsuri pentru respectarea disciplinei în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului în scopul asigurării fluidizării traficului și a siguranței circulației pe drumurile publice de interes național și județean;
- Ordinul nr. 839/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50 pe 1991;
- Ordinul 6,139/2003 al ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței și al ministrului administrației publice privind măsuri pentru respectarea disciplinei în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului în scopul asigurării fluidizării traficului și a siguranței circulației pe drumurile publice de interes național și județean;

Hotărâri de guvern

- H.G. 855/2001 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism
- H.G. nr. 382/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale;
- H.G. 447/2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de elaborare și conținutul hărților de risc natural la alunecări de teren și inundații
- H.G. 26/2006 pentru aprobarea Regulamentului privind dobândirea dreptului de semnătură pentru documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism și a Regulamentului referitor la organizarea și funcționarea Registrului Urbaniștilor din România;

- H.G. 372/2004 pentru aprobarea Programului Național de Management al Riscului Seismic;
- O.U.G. nr. 27/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul;

LEGISLAȚIE DE MEDIU

- Legea 451/2002 de ratificare a Convenției Europene a Peisajului adoptată la Florența la 20 octombrie 2000,
- Legea 46/2008 – Codul Silvic;
- Legea 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane;
- Lege nr. 265 /2006 privind protecția mediului;
- Legea nr. 426-2001 privind regimul deșeurilor;
- Legea 462/2001, privind regimul ariilor naturale protejate;
- Legea 107/1996 (legea apelor actualizată până la data de 2 martie 2007*)cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 204/2008 privind protejarea exploatațiilor agricole;
- Lege 22/2001 pentru ratificarea Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontieră, adoptată la Espoo la 25 februarie 1991;
- Legea 31/2004 privind serviciile publice de salubritate a localităților;
- Legea 289/2002 privind perdelele forestiere de protecție;
- Legea 343/2007 privind instituirea Programului național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități;

Hotărâri de guvern

- HG 1284/2007 modificat HG 971/2011 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică;
- HG nr. 2.151/2004, privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone;
- H.G. 382/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajarea teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale;
- H.G. 447/2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de elaborare și conținutul hărților de risc natural la alunecări de teren și inundații;
- H.G. 372/2004 pentru aprobarea Programului Național de Management al Riscului Seismic;
- H.G. 472/2000 - privind unele măsuri de protecție a calității resurselor de apă;
- H.G. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- H.G. 350/2003 privind delimitarea rezervațiilor biosferei, parcurilor naționale și parcurilor naturale și constituirea administrațiilor acestora;
- H.G. 930/2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică;

Ordonanțe de urgență

- O.G. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare;
- OUG 57/2007 - regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;
- O.U.G. 59/2007 privind instituirea Programului național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități;

Ordine de ministru

- Ordin MMDD nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară ... în România;

- Ordinul 818/2003 al Ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu;
- Ordin 1955/1998 privind delimitarea zonelor expuse riscurilor naturale;
- Ordin 236/1997 pentru aprobarea Normelor de igiena și a recomandărilor privind mediul de viață al populației;
- Ordin 863/2002 al ministrului apelor și protecției mediului privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului;
- Ordin 604/2005 pentru aprobarea Clasificării peșterilor și a sectoarelor de peșteri - arii naturale protejate;
- Ordin 552/2003 privind aprobarea zonării interioare a parcurilor naționale și a parcurilor naturale, din punct de vedere al necesității de conservare a diversității biologice;
- Ordin 757/2004 al ministrului Mediului și Gospodăririi Apelor privind aprobarea Normativului tehnic privind depozitarea deșeurilor;
- Ordin 640/2003 la ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului pentru aprobarea reglementării tehnice "Normativ pentru proiectarea construcțiilor și instalațiilor de epurare a apelor uzate orășenești - Partea a III-a: Stații de epurare de capacitate mică ($5 < Q \leq 50$ l/s) și foarte mică ($Q \leq 5$ l/s)", indicativ NP-089-03;
- Ordin 1338/2008 privind procedura de emitere a avizului Natura 2000;

LEGISLAȚIA DE PATRIMONIU

- Legea 41/1995 pentru aprobarea O.G. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național;
- Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, cu completările și modificările ulterioare;
- Legea 462/2003, pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 597/2003 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război;
- Legea 157/1997 privind ratificarea Convenției pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei;
- Legea 575/2001 (OG 47/2000) privind protecția patrimoniului UNESCO;
- Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 120/2006 privind monumentele de for public;

Ordine de ministru

- Ordinul 2807/2003 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și evidența a monumentelor istorice, a Listei monumentelor istorice, a Fișei analitice de evidența a monumentelor istorice și a Fișei minime de evidența a monumentelor istorice;
- Ordin 2237/2004 privind aprobarea Normelor metodologice de semnalizare a monumentelor istorice;
- Ordin 2314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată, și a Listei monumentelor istorice dispărute;
- Ordin MCC nr. 2361 din 12 iulie 2010 pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată și a Listei monumentelor istorice dispărute;
- Ordinul 2.828/2015, pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată, și a Listei monumentelor istorice dispărute, cu modificările ulterioare din 24.12.2015.
- O.G. 47/200 privind stabilirea unor măsuri de protecție a monumentelor istorice care fac parte din Lista patrimoniului mondial;

LEGISLAȚIE CONEXĂ

- Legea nr. 107/1996 (Legea apelor);
- Legea 347/2004 (Legea muntelui);
- Codul Civil din 17.07.2009;
- Legea 46/2008 privind Codul Silvic;
- Legea 251/2001, privind administrația publică locală, cu modificările ulterioare;
- Legea 227/2003 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2003 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor;
- Legea 755/2001 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 58/1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România;
- Legea 7/1996, cadastrului și a publicității imobiliare, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea fondului funciar (L -18/1991) cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 39/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 13/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor comunitare pentru cadastru și agricultură;
- Legea 215/2001 administrației publice locale (*republicata*);
- Legea 184/2001 privind exercitarea profesiei de arhitect;
- Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică;

Ordonanțe de urgență

- O.G. nr. 43/1997 - republicată, privind regimul juridic al drumurilor;
- OUG 62/2004 privind regimul de organizare și funcționare a parcurilor turistice;
- O.G. 58/1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România cu modificările și completările ulterioare;
- OUG 105/2001 privind frontiera de stat a României;
- O.G. 88/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență cu modificările și completările ulterioare

Hotărâri de guvern

- H.G. 31/1996 pentru aprobarea Metodologiei de avizare a documentațiilor de urbanism privind zone și stațiuni turistice și a documentațiilor tehnice privind construcții din domeniul turismului;
- H.G. 867/2003 pentru aprobarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public;
- H.G. 5/2004 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 263/2001 privind amenajarea, omologarea, întreținerea și exploatarea pârtiilor și traseelor de schi pentru agrement;
- H.G. 949/2002 pentru aprobarea criteriilor de delimitare a zonei montane;
- H.G. 532/2002 privind atestarea domeniului public al județului Caraș-Severin, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din județul Caraș-Severin;
- Legea 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor;

Orgine de ministru

- OMS Nr. 536/1997, pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației;
- Ordin 43/1998 pentru aprobarea Normelor privind încadrarea în categorii a drumurilor naționale;
- Ordin 46/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind stabilirea clasei tehnice a drumurilor publice;

- Ordin 49/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urbane;
- Ordin 50/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile rurale;
- Ordin 47/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind amplasarea lucrărilor edilitare, a stâlpilor pentru instalații și a pomilor în localitățile urbane și rurale;
- Ordin 612/2007 pentru aprobarea Normei metodologice de aplicare a HG 577/1997 privind pietruirea, reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes local clasate și alimentarea cu apă a satelor;
- Ordin 897, 798/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind conținutul documentațiilor referitoare la scoaterea terenurilor din circuitul agricol;

GHIDURI ȘI ALTE DOCUMENTE

- Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul – cadru al Planului Urbanistic General, aprobat prin *Ordinul* ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului nr. 13N din 10.03.1999, indicativ GP038/99;
- Ghid privind elaborarea și aprobarea Regulamentelor locale de urbanism, reglementare tehnica, indicativ GM-007-2000 aprobat prin Ordin nr.21/N/2000 al MLPAT;

LISTA STUDIILOR ȘI PROIECTELOR ELABORATE ANTERIOR P.U.G

- P.A.T.J. – Plan de amenajarea teritoriului județului Caraș-Severin elaborat de S.C.P. CASE – S.A. Reșița;
- Strategia de dezvoltare durabilă a județului Caraș-Severin pentru perioada 2007-2013
  - Evaluarea potențialului turistic, strategia de dezvoltare și amenajare turistică a Regiunii de Dezvoltare Vest și promovarea ofertei turistice în plan transfrontalier și internațional (Prof.univ. dr. Martin OLARU - Universitatea: Universitatea de Vest din Timișoara).
  - Strategia de dezvoltare integrată a turismului în zona Caraș- Severin – VRȘAC-Banatul de Sud - elemente ale unui posibil plan comun de management.
  - Studiul privind "Valorificarea potențialului turistic din Clisura Dunării - amenajare punct de atracție și Centru de informare și promovare turistică în comuna Sichevița", elaborat de S.C. MEDA RESEARCH S.R.L PITEȘTI – ARGEȘ
  - Planul de dezvoltare regională 2007 – 2013 Regiunea Vest – România.
  - Raport de monitorizare alternativă a mediului în zona Parcului Natural Porțile de Fier și a Parcului Național Cheile Nerei-Beusnița, iunie 2008.
  - Planul județean de gestionare a deșeurilor:

DATE STATISTICE

Datele statistice folosite la elaborarea actualului P.U.G. au fost eliberate în anul 2009 de către Direcția Județeană de Statistică Caraș Severin și de către Consiliul local Sichevița

***Caietele statistice ale comunei Sichevița.

***Recensământul populației 2002 și 2011, Direcția Județeană de Statistică Caraș Severin

SUPPORTUL TOPOGRAFIC AL P.U.G.

Suportul topografic pentru elaborarea actualului P.U.G. a fost asigurat de către beneficiar.

BIBLIOGRAFIE

Achim, 2014	- Achim, Viorel – <i>Locul ordinului teuton în istoria Banatului de Severin</i> , în <i>Banatica 24_2</i> , 2014, p. 37-46.
Apolzan, 1979	- Lucia Apolzan – <i>Gruparea așezărilor în funcție de evoluția economică și socială</i> , în <i>StComCar</i> , nr. 3, Caransebeș, 1979, p. 83-108.
Apolzan, 1987	- Lucia Apolzan – <i>Carpații – Tezaur de istorie. Prezentarea așezărilor risipite pe înălțimi</i> , București, 1987.
Arpad	Varga E. Arpad, <i>Krassó-Szörény megye településeinek etnikai (anyanyelvi/nemzetiségi) adatai 1880-2002</i> ,
Bălănescu, 1979	- Dana Bălănescu – <i>Plastica vinciană de la Gornea</i> , în <i>StComCar</i> , 1979, p. 33-52.
Bejan, 2005	- Bejan Adrian – <i>Economia satului bănățean la începuturile feudalismului</i> , în <i>Analele Banatului (SN)</i> , XII-XIII, 2005, p. 265-293.
Binder, 1970	- Binder, Paul. <i>Lista localităților din Banat de la sfârșitul sec. XVII</i> , în „ <i>Studii de istorie a Banatului</i> ”, 1970, p.61-69.
Bona, 2012	- Bona Petru, <i>Parohiile Eparhiei Caransebeșului</i> , Caransebeș, 2012,
Budiș, 1977	- Monica Budiș – <i>Așezări permanente în Clisura Dunării</i> , în <i>StComCar</i> . nr. 2, 1977, p. 27-47.
Chirică, Boghian, 2003	- V. Chirică, D. Boghian . <i>Arheologia preistorică a lumii. Paleolitic -Mezolitic</i> , Iași, 2003
Dragomir, 1982	- Ion Dragomir – <i>Descoperiri arheologice ce indică prezența unei necropole romane în punctul “Locurile Lungi” – Gornea</i> , în <i>StComCar IV</i> , 1982, p.209-2012.
Dragomir, 1979	- Ion Dragomir – <i>Colecția de etnografie a muzeului sătesc din Gornea (Caraș-Severin)</i> , în <i>StComCar</i> , nr. 3, Caransebeș, 1979, p. 423-429.
Dragomir, 1981,	- I. Dragomir, <i>Noi descoperiri arheologice în hotarul localităților Gornea ...</i> <i>Banatica 6</i> , 1981, p. 462/466.
Ehrler, 1982	Ehrler J. J. <i>„Banatul de la origini până acum- 1774</i> , ed. Facla, Timișoara, 1982;
El Susi, 1995	- Georgeta El Susi – <i>Analiza resturilor de faună din așezarea de epoca bronzului (Cultura Vatina) de la Gornea “Păzăriște”</i> , în <i>An.B IV</i> , 1995, p. 226-239.
Frățilă, 2010	- Vasile Frățilă, <i>Oiconime bănățene slave de origine antroponimică</i> , în <i>AUT XLVIII</i> , 2010, p. 145-169
Feneșan	Costin Feneșan – <i>Cavalerii teutoni în Banatul Severinului și la Dunărea de jos în prima jumătate a secolului al XV-lea</i> , documente și extrase, Muzeul Banatului Montan, f. a.
Feneșan, 2013	Costin Feneșan, Cristina Feneșan – <i>Transilvania între Habsburgi și Poarta Otomană la mijlocul secolului al XVI-lea (Documente din arhiva Cancelariei de Stat de la Viena)</i> , în <i>Museum Banaticum Temesiense</i> , nr. 54, Timișoara,

	2013
Feneșan, 1970	- Costin Feneșan – <i>Contribuții la istoria învățământului în granița militară bănățeană, sec. XVIII-XIX</i> , în <i>Studii de Istorie a Banatului</i> , vol II, 1970
Ghinea 2000	- <i>Localitățile din România – Dicționar</i> , București, 2000.
Ghiorghiu, 2008	- Theodor Octavian Gheorghiu, locuirea tradițională rurală din zona Banat-Crișana, Timișoara. 2008
Goran, 1982	- C. Goran – <i>Catalogul peșterilor din România 1981</i> , editat de Institutul de Speologie Emil Racoviță București, 1982, p. 149-150.
Griselinii, 1984	Griselinii Francesco, <i>Încercare de istorie politică și naturală a Banatului Timișoarei, traducere de C. Feneșan</i> , ed. Facla, Timișoara, 1984;
Gudea, 1971	- N. Gudea – Descoperiri antice și bizantine în Banat, în <i>Banatica 1</i> , 1971, p. 139-142
Gudea, 1977	- N. Gudea - Gornea. Despre așezarea romană de la Căunița de Sus, în <i>Banatica IV</i> , 1977. p. 12-38.
Gudea, 1977b	- N. Gudea - Gornea. Un castellum din epoca romană târzie la Căunița de Jos, în <i>Banatica IV</i> , 1977. p. 38-90.
Gumă, 1977	- Marian Gumă – <i>Unele probleme și perspective ale cercetării primei epoci a fierului în județul Caraș-Severin</i> , în <i>StComCar</i> , nr. 2, Caransebeș, 1977, p.251-276.
Gumă, 1993	- Marian Gumă – <i>Civilizația primei epoci a fierului în sud-vestul României</i> , București, 1993
Gumă, Dragomir, 1985	- Marian Gumă, Ion Dragomir – <i>Un depozit de bronzuri din prima epocă a fierului descoperit la Liborajdea, (com. Sichevița)</i> , în <i>Banatica 8</i> , 1985, p. 108-122.
Hajdu G. 2014	- Gabriela Hajdu, <i>Implicarea bisericii ortodoxe române în susținerea bisericilor și mănăstirilor din comitatul Severin la începutul sec. XX</i> , în <i>Altarul Banatului</i> , nr. 10-12, din 2014.
Hațegan, 1979	- Hațegan, Ioan – <i>Cavalerii teutoni în Banatul de Severin (1429-1435)</i> , în <i>Tibiscus 5</i> , 1979, p. 191-196.
Hațegan et al. 2005	- Hațegan, I., <i>Cronologia Banatului II/2. Vilayetul de Timișoara</i> , ed. Banatul, Timișoara, 2005.
Hațegan, 2006	- Hațegan, Ioan; Boldea, Ligia; Țeicu, D-tru - <i>Cronologia Banatului II/1. Banatul între 934-1553</i> , ed. Banatul, Timișoara, 2006.
Ilieșiu, 2014	- Ilieșiu, Nicolae - <i>Monografia istorică a Banatului</i> , București. ed. Mica Valahie, 2011
Lazarovici, 1974	- Gheorghe Lazarovici – <i>Cu privire la neoliticul din Banat</i> , în <i>Tibiscus 3</i> , 1974, p. 45-64.
Lazarovici, 1979	- Gheorghe Lazarovici – <i>Neoliticul Banatului</i> , Cluj-Napoca, 1979

Luca, 1985	- Adrian S. Luca – <i>Despre o nouă descoperire arheologică de la Gornea – Locurile Lungii</i> , în <i>Banatica</i> 8, p. 73-77.
Luca 2004	- Sabin Adrian Luca – <i>Repertoriul arheologic al județului Caraș-Severin</i> , București, 2004.
Luca 2005	- Sabin Adrian Luca - <i>Arheologie și istorie (II). Descoperiri din Banat</i> , în <i>Bibliotheca Septemcastrensis</i> 10, Sibiu – București, 2005.
Luca 2006	- Sabin Adrian Luca – <i>Descoperiri arheologice din Banatul Românesc-repertoriu</i> , Sibiu, 2006. sursa:
Madgearu, 1998	- Madgearu, Alexandru - <i>Geneza și evoluția voievodatului bănățean din secolul al X-lea</i> , în: <i>Studii și materiale de istorie medie</i> , XVI, 1998
Medeleț, 1994	- Florin Medeleț – <i>Contribuții la Repertoriul Numismatic al Banatului</i> , în <i>An. B (SN)</i> , 1994, p, 239-308).
Medeleț, 2007	- Florin Medeleț - <i>Istoricul cercetărilor arheologice dintre Baziaș și Orșova</i> , în <i>Analele Banatului S.N. V</i> , 2007, p. 63-73.
Mogoșanu, 1973	- Florin Mogoșanu - <i>Date cu privire la paleoliticul din județul Caras-Severin</i> , în <i>Banatica</i> 2, 1973, p. 13-23
Moisi, 1938	- Moisi Alexandru - <i>Din Monografia Clisurii</i> , ed. Librăria Românească, Oravița Imprimeria Felix Weiss, 1938;
Oța, 2008	- Oța Silviu – <i>Orizonturi funerare în Banatul istoric (sec X-XIV)</i> , Sibiu, 2008,
Păsărică, 1936	- Ion Păsărică – <i>Frumusețile naturale ale Banatului, cu localitățile climatice-balneare și cataractele Dunării</i> , București, 1936.
Petrovszky	- Richard Petrovszky – <i>Contribuții la repertoriul arheologic al localităților județului Caraș-Severin din paleolitic până în secolul al V-lea i.e.n.</i> , în „ <i>Banatica</i> ”, II, 1973, p. 3 65-378
Popescu, 2007	- G. Popescu - <i>Biogeografie umană și organizare tehnologică în Pleistocenul superior</i> , în <i>M.C.A. III (SN)</i> , 2007, p. 9-42.
Popiți, 1939	- Gr. Popiți - <i>Date si documente bănățene (1728-1887)</i> , Timișoara, 1939
Popovici, 2013	Gheorghe Popovici - <i>Sichevita - 650 de ani de la atestarea documentară (1363 – 2013) Monografie</i> (http://banaterra.eu/biblioteca/sites/).
Raicu, 2010	- Dacian Raicu - <i>Unelte agricole romane din sud-vestul Daciei</i> , în <i>Banatica</i> 20.1, p. 171-198
Săcărin, 1979	- Caius Săcărin – <i>Bronzuri descoperite pe teritoriul județului Caraș-Sevein</i> , în <i>StComlst.</i> 1979, p. 111-121.
Suciu, 1967	- Suciu. I.D., <i>Dicționar istoric al localităților din Transilvania</i> , vol. I,II, București, 1967;
Ștefănuță, 2010	- Sebastian Ștefănuță - <i>Granița și grănicerii bănățeni, o abordare socio-istorică</i> , în <i>Revista Română de Sociologie</i> , SN, an XXI, nr. 1–2, București, 2010, p. 129–151.

Tudor, 1968	- Tudor D., <i>Orașe, târguri și sate în Dacia romană</i> , București, 1968.
Țeicu, 1993	- Țeicu, Dumitru – <i>Necropole medievale (sec. XII-XIII) din sudul Banatului</i> , în Banatica, nr. 12 din 1993, p. 229-272.
Țeicu, 1995	- Țeicu, Dumitru – <i>Atelierul metalurgic din sec. al XII-lea de la Gornea</i> , în Banatica, nr. 13/1 din 1995, p. 215-225.
Țeicu, 1998	- Țeicu, D-tru - <i>Banatul montan în Evul Mediu</i> , ed. Banatica, Timișoara, 1998;
Țeicu, 2009	- Țeicu, Dumitru - <i>Cetăți medievale din Banat</i> , Timișoara, 2009
Țeicu, Lazarovici 1996	- Dumitru Țeicu, Gh. Lazarovici – <i>Gornea. Din arheologia unui sat medieval din Clisura Dunării</i> , 1996
Uzum 1973	- Ilie Uzum- Descoperiri arheologice în hotarul satelor Gornea și Sichevița în Banatica, 2, 1973, p. 403-416.
Uzum 1974	- Ilie Uzum, <i>Două cimitire feudale timpurii la Gornea și Pojejena</i> , în Tibiscus 3, p. 159-164).
Uzum 1975	- Ilie Uzum- Cimitirul medieval de la Gornea - “Țîrcheviște” în Banatica, 3, 1975, p. 131-143
Uzum, 1977	- I. Uzum, Locuirea feudală timpurie de la Gornea-Țărmuri, în Banatica 4, 1977, p. 215-222.
Uzum et ali, 1973	- I. Uzum, Gh. Lazarovici, I. Dragomir - <i>Descoperiri arheologice în hotarul satelor Gornea și Sichevița</i> , în Banatica II, 1973, p. 403-416.
Voloștiuc, 2007	Ana Voloșciuc – Scrierea Cursivă în Dacia romană. În Analele Banatului XV, p. 57-68.
Чемере, 2016	- Золтан Чемере - УТВРЂЕЊА И ФОРТИФИКАЦИЈЕ НА ТЛУ БАНАТА ОД 10. ДО 16. ВЕКА (ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА), Нови Сад, 2016.
* * *	- <i>Geografia României, vol. 1. Geografia fizică</i> , București, 1983.
WEBOGRAFIE	
* * *	- - http://mapire.eu/en/
* * *	- - http://ran.cimec.ro/
* * *	www.brukenthalmuseum.ro .
* * *	http://arheologie.ulbsibiu.ro/publicatii/bibliotheca/banat/
* * *	www.kia.hu/konyvtar/erdely/erd2002/csetn02.pdf .
* * *	http://atlas.anpm.ro/atlas

SITUAȚIA EXISTENTĂ

2.1. EVOLUTIE

2.1.1. Date privind evoluția în timp a unității teritorial- administrative

Habitatul și evoluția așezărilor

Actuala comună Sichevița, formată din satele: Sichevița – reședință de comună, Brestelnic, Camenița, Crușovița, Cârșie, Cracu Almăj, Curmătura, Frăsiniș, Gornea, Liborajdea, Luncavăț, Martinovăț, Ogașu Podului, Streneac, Zănou, Zăsloane, Valea Orevița, Valea Ravensca și Valea Sichevița.

Comuna Sichevița este situată în sudul județului Caraș-Severin, la est de orașul Moldova Nouă, într-o întinsă zonă depresionară, la întâlnirea culmilor Munților Almăjului cu cei ai Locvei de pe malul stând al Dunării. Face deci parte dintre localitățile situate în defileul Dunării din zona „Clisuri” (între râul Nera și Cozla).

Specificitatea zonei prin caracteristicile sale de geografie fizică, condiții climatice și de sol, a oferit condiții deosebite de trai, fiind puternic antropizat încă din preistorie. Prezența umană în zona depresionară a este atestată din cele mai vechi timpuri, zona constituind o arie propice pentru întemeierea așezărilor umane, ostroavele și bazinele formate la gurile de vărsare ale afluenților Dunării oferind condiții deosebit de favorabile pentru așezarea vetrelor de locuire.

Cele mai vechi urme de locuire umană, depistate arheologic în zona de defileu, datează din paleoliticul superior și epipaleolitic. Mărturiile arheologice din arealul localităților Sichevița, Gornea, Dubova și în zona insulei Ada-Kaleh (actualmente inundată), fiind dintre cele mai cunoscute. Astfel, în Peștera Climente, la Cuina Turcului și în masivul Ciucaru Mare, au fost descoperite unelte de piatră cioplită din paleoliticul mijlociu, iar la Gornea, pe dealul Cauniței ori Răzăriște, au fost găsite urmele prezenței culturii musteriene; în acest areal vechimea prezenței comunităților umane fiind evaluată la circa 40.000 ani. Încă din această perioadă zona era apreciată pentru mediul geografic și resursele sale naturale, alături de care, la transformarea zonei în spațiu habitational, un rol major l-au avut resursele de hrană (posibilitatea cultivării pământului și calitatea acestuia, a creșterii animalelor, vânatul și pescuitul în apele Dunării), abundența materiale de construcții (lemn, piatră, lut), potențialul de apărare și adăpost în caz de pericol, în cadrul unor puncte bine apărate natural) cât și pasivă, prin posibilitatea refugiului în zone mai puțin accesibile, pe văile și pădurile din zonă.

În timpurile istorice mai recente ocupația de bază a locuitorilor din zonă a fost creșterea animalelor și agricultura practică în petecile de luncă ale Dunării, pe șesurile cursurilor de apă ce străbat depresiunea, pe pantele domoale și culmile prelungi și joase ale dealurilor. Alături de acestea o altă ocupație importantă pentru localnici a fost munca la pădure și prelucrarea lemnului, concomitent cu transportul buștenilor

Mai târziu, zona s-a înscris în rândul marilor căi de migrație și legătură dintre estul Europei, Balcani și Câmpia Panonică, fiind adesea receptată ca punte de legătură și zonă de manifestare a unor culturi materiale deosebite, ale preistoriei și protoistoriei (Starcevo-Criș, Gârla Mare, Ostrovu Corbului, Basarabi, dacică etc). În acest context, zona devine loc de contact și dispută între structuri de putere ori regate, până târziu, în epoca modernă.

Prezența acestor comunități este ilustrată de multitudinea artefactelor arheologice descoperite întâmplător în decursul timpului, precum și a așezărilor umane, compacte, puse în evidență în decursul timpului în vatra satelor sau în preajma acestora.

Menționăm faptul că numai în cIMEC sunt consemnate un număr de 47 situri arheologice, din diferite etape istorice, din care 10 situri sunt incluse în listele de patrimoniu, pentru importanța lor istorică și arheologică.

Actualele așezări ale zonei au apărut relativ timpuriu în memoria documentelor, în sec. al IV-lea când sunt menționate așezările:

- Sichevița sub forma „Zinkad” la 1363, când este amintit Mihai de Zinkad, ca om al regelui (Ilieșiu 2011; Popovici, 2013, 31).
- Socol și Radimna în bula papală de la 1367;
- Gornea, având vatra inițială pe locul numit „Bișteag” este amintită documentar la 1498 sub numele de Gorni Liubkova, de unde după atacurile turcești asupra Banatului de la 1738 s-a mutat pe actualul amplasament (Liubcova de Sus (Popovici, 2013, 32).

În general primele așezări au fost întemeiate pe culmile dealurilor, datorită nesiguranței vremurilor și a economiei pastorale, schimbându-și treptat vatra tot mai jos, până s-au stabilit pe actualul amplasament. Despre aceste migrări ne vorbește atât tradiția locală, documente de cancelarie (sec. XVIII), de toponimie și de mărturiile arheologice.

În cazul satului Sichevița, după tradiție prima vatră a fost la locul numit ”Cracu cu Mormiți”, apoi s-a mutat în locul ”Cracu Lat” iar a treia oară la confluența văilor Camenița cu Sichevița unde a rămas localizată până în zilele noastre.

Descoperiri preistorice

Cele mai vechi urme de locuire umană semnalate pe teritoriul comunei aparțin **paleoliticului și epipaleoliticului**, după cum o dovedesc descoperirile de la Gornea: Vodneac; Dealu Păzăriște, Căunița de Sus (musterian, cca. 40.000 ani a.Ch.); Țărcheviște, unde au ieșit la iveală mai multe așchii de silex atipice și unelte de silex brun, paleolitice și Peștera Păzăriște, astăzi distrusă de o carieră, unde de asemenea sunt semnalate descoperiri materiale paleolitice.

Industria litică și nucleele de tip globular, „cvasiprismatice” și „cvasipiramidale” descoperite la Gornea-Dealul Căuniței, au fost atribuite unui Musterian tipic de debitaj Levallois (G. Popescu, 2007, p. 25)¹. Materia primă este mai variată: sist negru, jasp, roci cuarțitice, silex, roci calcaroase. Au fost identificate: așchii, lame și vârfuri Levallois, racloare pe așchii Levallois, deșeuri de cioplire (Chirică, Boghian, 2003 p. 176). Peștera Păzăriște, unde de asemenea au fost menționate descoperiri paleolitice, a fost distrusă în totalitate până în prezent de o carieră de calcar.

De pe terasa de la Căunița de Sus în cursul săpăturilor din primăvara anului 1968, s-a descoperit un topor din silex și un grator discoidal care prin modul de executare denotă tradiții paleolitice (Petrovsky, 1975, 377).

De pe teritoriul administrativ al comunei s-au descoperit în diferite puncte un număr mare de necropole, artefacte și materiale ceramice care nu au putut fi datate cu certitudine, precum cele de la: Camenița - „Dealul Moșului”; Gornea - „Gavrina”; „La Brânzei”; „Greda Înaltă”; „Pe Vale”; „Dealul Stenca” și „Ogașul Padina cu Spini”.

În **perioada neolitică** timpurie are loc o extindere a nivelului de habitare prin pătrunderea în adâncimea zonei, datorat probabil și creșterii posibilităților de valorificare a resurselor dar și a numărului de locuitori în zonă. Acest fapt este confirmat de existența unor importante prezențe neolitice în zonă, din toate cele trei faze ale sale: neolitic timpuriu, mijlociu și târziu.

Potrivit cercetătorului Gh. Lazarovici, cele mai vechi descoperiri neolitice aparțin culturii Starčevo – Criș, faza a II-a, și provin din așezarea de la Căunița de Sus. Ceramica de aici este de bună calitate, cu o pictură și lustruire îngrijită. O semnalare importantă din acest punct este conviețuirea dintre purtătorii culturii Starčevo – Criș,

faza a IV-a și cei ai culturii Vinča timpurie, după cum o dovedește prezența unor bordeie Starčevo în așezarea Vinča.

Pe lângă fragmentele ceramice scoase la iveală cu prilejul săpăturilor, au ieșit la lumină un bogat inventar de obiecte, încadrate plasticii vinčiene. Se remarcă numărul mare a figurinelor antropomorfe cu corp cilindric, având analogii în reprezentarea ochilor în Grecia centrală, realizate din pastă de diferite culori (cărămizie, cafenie, roșu cărămiziu etc.), bine arsă, având corespondențe în plastica descoperită în apropiere la Liubcova. Alături de acest tip de figurine mai sunt prezente cele cu forme prismatice sau plate și cele în care redarea anatomică este mai îndrăzneată în conturarea detaliilor anatomice, dar și altare de formă triunghiulară, rotundă sau ovală, ornamentate (Bălănescu, 1979, 34-39).

Neoliticul mijlociu ce debutează odată cu sosirea și stabilirea în zonă a primelor elemente ale culturii Vinča din sudul Dunării, este ilustrat prin așezarea de acest tip de la Căunița de Sus. Ceramica specifică al acestei faze se remarcă prin amestecul pastei uniform, prezența nisipului, lustruirea și arderea puternică. Sub aspectul ornamenticii predomină pliseurile la nivelul umerilor, culoare mono sau bicromă (Lazarovici 1974, 46-47).

Alte așezări neolitice identificate pe teritoriul administrativ al comunei sunt la:

-Gornea - „Vodneac”, unde în urma unor sondaje a ieșit la iveală ceramică Starcevo-Criș;

- Gornea - „Locurile Lungi”, „Țărmuri” (de unde provine un topor în formă de calapod) și „Cărămidărie”. În punctul Cărămidărie a fost dezvelit un complex Starcevo-Criș, format dintr-un bordei și un mormânt de adult. Complexul a fost datat pe baza a două picioare provenind de la un vas de cult, păstrate parțial, a unui idol ceramic de tip coloață și a prezenței scoicii *Spondylus* (Luca, 1985,73-77).

- Sichevița - „Ogașul Cirinii”; „Cracul cu Morminți”; „Magazinul Alimentar” și „Primărie”.

Către sfârșitul neoliticului dar și în decursul eneoliticului și a perioadei de trecere la epoca bronzului procesul de habitare se reduce semnificativ în zonă. O tendință de revenire a procesului de habitare se înregistrează în epoca bronzului timpuriu, când apar primele stațiuni aparținând acestei perioade. Este vorba de stațiunile Coțofeni de la:

- Gornea - „Locurile lungi”, pe o terasă inferioară a Dunării între valea Camenița și hotarul comunei Brezeasca, în urma unor săpături a ieșit la iveală mai multe fragmente ceramice pictate și simplă, atribuite culturii Starčevo-Criș și Cernavodă III (eneolitic mijlociu) (Petrovszky, 1975, 376).

- Gornea - „Bulfecea”, este un deal plat situat între Odăi, Străneac, Martinovăț și Frăsiniș. Aici sunt semnalati mai mulți tumuli funerară, atribuiți purtătorilor culturii Coțofeni (Luca, 2005, G).

- Pe Dealu Bișteg, situat la capătul nordic al satului Gornea în urma unei periegeze din 1968 au fost identificate mai multe materiale ceramice, ornamentate prin incinzii și împunsături succesive, specifice culturii Coțofeni (Petrovszky, 1975, 377).

Nu este exclus ca o seamă de materiale arheologice descoperite în zonă, cu o cronologie necunoscută să aparțină acestei perioade.

În **epoca bronzului** se constată din nou o puternică extindere a procesului de habitare, reflectat în creșterea substanțială a numărului de stațiuni, dintre care unele cu situri multistratificate, care includ culturi specifice epocii bronzului. Menționăm în acest context situl arheologic multistratificat de la Gornea – Vodneac, unde s-a evidențiat prezența unei fortificații atribuite culturii Verbicioare, din epoca bronzului mijlociu. Tot epocii bronzului mijlociu îi este încadrată fortificația de pământ de la Gornea - Dealul Păzăriște”, atribuită culturii Vatina și și fortificația din epoca bronzului de la Sichevița-„Dealul Mieilor”.

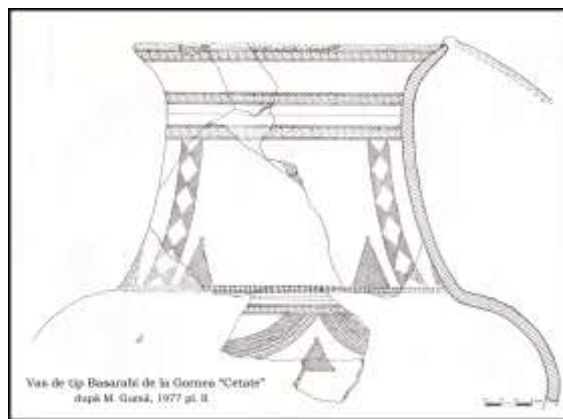
Din epoca bronzului sunt semnalate mai multe situri arheologice și nivele de locuire civilă, la care autorii descoperirilor nu precizează și cultura materială sau faza culturală căreia îi aparține. Este cazul siturilor:

- Gornea – Țărmuri s-a descoperit ceramică din epoca bronzului (Petrovszky, 1975, 377);

- Gornea - Căunița de Sus s-a descoperit în arătură un fragment de brățară din bronz;
- Liborajdea- Locul lui Brăilă (în fața Magazinului Alimentar din localitate);
- Gornea - „Sălașul lui Ion Sârbu”, cu ceramică atribuită bronzului mijlociu (Petrovsky, 1975, 378);
- Gornea - „Gavrina”;
- Gornea - „În punctul Păzăriște” (promontoriu situat la NE de văvarea văii Camenița în Dunăre) s-a descoperit ceramică din epoca bronzului, atribuită culturii Vatina, precum și o bogată gamă de material osteologic, provenind de la specii de animale domestice și sălbatice. Dintre animalele domestice se remarcă ovicaprinele, bovinele și câinele, iar dintre cele sălbatice cerbul, mistrețul ursul brun, zimbrul, bursucul, căpriorul etc. (El Susi, 1995, 226). În partea nordică a dealului Păzăriște se găsește o cavitate naturală (peșteră) de unde au fost recoltate alte materiale arheologice aparținând epocii bronzului.
- Gornea – Vodniac, Aici a fost săpat în întregime un bordei și s-au făcut mai multe sondaje, prilej cu care a fost scoasă la lumină ceramică din perioada bronzului timpuriu. Materialele decorate cu măturicea, stilul scoarță de copac, unele besenstrich și 1-2 fragmente cu impresii textile, au fost atribuită culturilor Periam și Otomani, faza I, denumită Tószeg A. (Petrovsky, 1975, 377; Lazarovici, 1998, 41)
- Gornea - Șumița”; „Frăsiniș”; Liborajdea- „Odăi” sunt alte situri din zonă unde au fost identificate materiale arheologice aparținând epocii bronzului.

Descoperirile aparținând **primei epoci a fierului** efectuate reconfirmă existența unor comunități umane puternice, așezate pe terasele Dunării și al afluenților acesteia din zonă. Din această perioadă sunt semnalate așezările de la:

- Așezarea de la Gornea – „Cetate”, aparține fazei de deplină afirmare al acestei culturi (Ha. C). Ceramica se caracterizează printr-o mare diversitate a formelor, mărimilor și tehnicilor decorative, în general cunoscute în cadrul întregii arii de expansiune al acestei culturi. Între acestea se remarcă unele vase de mari dimensiuni, cu gâtul înalt arcuit în interior, cu buza evazată și corpul globular, frumos ornamentat (Gumă, 1977, 260-261).

Vas de tip Basarabi de la Gornea "Cetate"
după M. Gumă, 1977 și II.

- Așezarea civilă de la Gornea – „Țărmuri”, situată pe o terasă joasă a Dunării, atribuită fazei finale a culturii Basarabi din Hallsattul mijlociu;
- Așezarea civilă de la Gornea - „Pod Păzăriște”, amplasată pe o terasă a Dunării la poalele dealului omonim, unde nivelul atribuit culturii Basarabi din Hallstattul mijlociu suprapune un nivel de tip Gornea-Kalakača, atribuit primei epoci a fierului (HaB₁);
- În apropiere, la Țărcheviște, au fost identificate urmele unei locuințe și ceramică „hallstattiană” (Gumă, 1993, 290; Petrovsky, 1975, 376);
- Așezarea civilă de la Gornea - „Căunița de Jos”, situată pe terasa inferioară a Dunării, la poalele dealului Căunița, atribuită culturii Basarabi din Hallstattului mijlociu;
- Așezarea de la Gornea - „Căunița de Sus”, situată pe o terasă mediană a Dunării, la poalele dealului Căunița, este atribuită unui nivel hallstatian timpuriu, de tip Gornea-Kalakača (Ha B₁-B₃). Tot de aici provine un fragment de brățară din bronz (Gumă, 1993, 289; Petrovsky, 1975, 376);

- Pe baza ceramicii specifice la Gornea - „Sub Bișteg”, este semnalată o altă așezare civilă hallstattiană aparținând purtătorilor culturii Basarabi (Gumă, 1993, 290);
- Așezarea civilă de la Liborajdea - „Locul lui Brăilă”, amplasată în fața Magazinului Alimentar din localitate și atribuită culturii hallstattiene, Basarabi.
- Așezări hallstattiene, situate pe teritoriul administrativ al comunei, dar la care nu sunt menționate cultura sau faza culturală în care este încadrată, mai sunt semnalate la: Gornea - „Grădina lui Fener Moser”; Sichevița - Magazinul Alimentar și la Primărie (posibil o singură așezare mai întinsă de unde provine un celt fragmentar de tip transilvănean și un fragment de sabie) și la „Frăsiniș”, în cătunul cu același nume, în apropiere de cumpăna apelor spre Almăj.
- Literatura de specialitate semnalează descoperirea pe teritoriul comunei a unui număr de 3 depozite de bronzuri, cunoscute sub indicativul:
  1. Sichevița I, depozit de bronzuri din seria Moigrad – Tăuteu (Ha.B₁);
  2. Sichevița II, depozit de bronzuri din seria Cincu – Suseni (Ha.A₁-A₂), format dintr-un celt fragmentar de tip transilvănean, un fragment de sabie și o bară de bronz arcuită cu o verigă în capăt, descoperit într-un loc neprecizat dintre Valea Ravensca și Valea Sichevița (Petrescu-Dâmbovița, 1977, 106; Gumă 1993, 295);
  3. Sichevița III, depozit de bronzuri din seria Cincu – Suseni (Ha.A₁-A₂) format din două celuri, două seceri cu buton și două vârfuri de lance, descoperite pe Valea Sicheviței, la cca. 100 m de locuința lui Gruită (Petrescu-Dâmbovița, 1977, 106; Gumă 1993, 295);
  4. Alături de depozitele menționate mai amintim și alte descoperiri izolate de bronzuri:
    1. La Liborajdea, în locul numit „Poiana lui Stan” s-a găsit un topor cu brațele în cruce, de tip Jászladány;
    2. Tot aici, în fața magazinului din localitate, pe malul Dunării, s-a găsit un celt, și în imediata apropiere ceramică canelată, specifică Hallstattului timpuriu. Din același areal restrâns mai provin alte trei celuri, un fragment de lamă provenind de la o spadă și un ac de bronz, cu o greutate totală de 1.193 g, fapt ce i-a determinat pe specialiști să le includă în același depozit. Tipologic, acest depozit se încadrează în tipul Moigrad-Tăuteu din Ha B₁. (Gumă, Dragomir, 1985, 107-122).
    3. Din punctul „Varniță” provine un fragment dintr-o lamă de sabie din bronz (Săcărin, 1979, 111-112).

Din datele prezentate rezultă o puternică extindere a numărului de așezări, inclusiv a procesului de habitare, datorat cu certitudine purtătorilor culturii Basarabi (800-650 a.Ch.), care au cunoscut o largă expansiune acoperind în perioada sa de maximă înflorire spații importante din sudul Transilvaniei, zona de câmpie din Muntenia și Oltenia, sudul Moldovei, Banatul, nordul Bulgariei, și a Serbiei, Voievodina etc.

Perioada dacică

În a doua epocă a fierului, cunoscută și sub numele de cultura La Tène, se constată din nou o restrângere a spațiului habitațional, vizibil în scăderea numărului de așezări față de perioada anterioară. La acest proces a contribuit cu certitudine atât factori de natură climatică cât și istorică.

Prezența și evoluția civilizației daco-gete pe teritoriul administrativ al comunei este dovedită de existența mai multor vetrte de locuire, între care menționăm:

- „Ogașul Padina cu Spini”, situat la circa 1500 m vest de Căunița de Jos, deasupra șoselei spre Noldova Veche. Aici au fost descoperite urmele a 4 bordeie, vetre de cenușă, ceramică dacică și două fibule de tip tracic, Tot din zonă provine o sabie curbă cu lama și mânerul dintr-o bucată aflată în Muzeul sătesc de la Gornea. (Uzum, 1973, pp407-408)

- La „Zăsloane”, în punctul Fântâna cu cruce, situat la nord de Sichevița s-a descoperit de asemenea ceramică dacică și romană târzie (Uzum, 1973, 413)
- Din această perioadă mai sunt menționate materiale de proveniență dacică în vatra satului Sichevița - Lângă Dispensar și Biserică, de unde a ieșit la suprafață ceramică și urme de zgură și posibil la Gornea - punctul „Juburovăț”. (Uzum, 1973, 413).

Ceramica este în cea mai mare parte lucrată cu mâna, fără a lipsi și ceramică lucrată la roată, de culoare cenușie, bine arsă. Vasele bine netezite sau chiar lustruite, au o culoare cărămizăie, brună sau gălbuie. Ca tipologie dominante sunt cele de tip sacle cu gât evazat, strachini tronconică sau bitronconică, cești etc.

Alături de siturile menționate, în zona adiacentă sunt cunoscute o seamă de așezări importante, din care unele fortificate, ca: Mudava (Moldova Veche), Cula (Coronini), Stenca Liubcovei (Berzasca) etc., fapt ce ilustrează convingător dezvoltarea societății dacice în zonă.

Descoperiri de epocă romană

Așezări

Pe drumul roman ce unea Dierna (Orșova) cu Lederata erau situate așezările romane Ad Mediam (Mehadia), Praetorium (Plugova) și Ad Pannonis (Gornea). (Bejan 1998, 67).

Fortificații

În punctul Căunița de Jos – „Cetate” a fost identificat arheologic în urma săpăturilor din 1968 o cetate romană târzie de tip *Castellum quadrilurgium*, construită după retragerea romană din Dacia (sfârșitul secolului al III-lea). Fortificația are forma unui pătrat cu laturile de 41,5 x 41,5 m, fiind prevăzută cu patru turnuri înalte în cele patru colțuri. Aici s-au găsit mai multe cărămizi romane purtând ștampila *Legiunii a VII-a Claudia (LEC VII CL)*, ștampila *unității romane de Equittas sagittari (arcași călări)* și *monede romane dintr-o perioadă largă de timp.* [Dragomir I., 2003]. Tot de aici provin două fragmente de cărămidă pe care era un text în limba latină cu litere cursive. **Inscripția de la Gornea** este un document deosebit de important pentru istoria formării limbii române și prima mărturie, de pe teritoriul provinciei Dacia, a trecerii de la scrierea pe papirus la scrierea pe „tabula cerată” (Popovici, 2013, p. 27).

Cimitire romane

În anul 1981, în contextual retragerii semnificative a nivelului apelor Dunării (Lacului de acumulare P.F.), cercetările de teren efectuate la „Locurile lungi” au evidențiat prezența a numeroase fragmente ceramice romane, fragmente de oase și cărbune. Degajarea și curățarea locului a scos la iveală prezența unei gropi funerare, cu o adâncime de cca. 0,20 m. Resturile funerare erau formate din oase calcinate, cărbuni, fragmente ceramice și cuie. Tot aici s-au mai găsit fragmente din două vase de mici dimensiuni, un opaiț, o verigă din fier și fragmente provenind de la trei vase de sticlă gen lacrimaria, de culoare verzuie. (Dragomir, 1982, 209-2011)

Cuptoare de ars ceramică

În cursul săpăturilor efectuate de către Gh. Lazarovici, în 1976, în punctul Căunița de Sus au fost identificate două cuptoare de ars cărămizi. Potrivit arheologului O. Bozu, *Primul cuptor, după cum a fost descris „are jumătate din încăperea 4x5 m; înălțimea ei 2 m, din care 60 cm camera de foc și 1,40 m cea de ardere. Grătarul are 15 cm grosime și are prevăzute din 20 în 20 cm găuri cu diametrul de 3-4 cm. Găurile sunt regulat dispuse. Bolta se păstrează numai pe jumătate. Ea consta dintr-un rând de cărămizi groase de 12 cm; dimensiunile lor 40x21 cm. Celălalt cuptor, situate în apropiere de villa rustica și DN 57, cu dimensiunile ... “de 5x3,85 m, și o suprafață de 19,25 m² ... s-a păstrat pe o înălțime de 2,70 m. Pereții din pământ cruțat ... au fost supuși unui îndelungat proces de vitrificare, au o grosime de 25 cm. Camera de ardere are 4,40 m lungime și 3,50*

m lățime, cu pereții înalți de 2 m". Într-unul dintre cuptoare, având bolta prăbușită, s-au descoperit un număr de 115 cărămizi, stivuite peste placa de reverberație, pentru ardere. Tot aici s-a descoperit o plăcuță din bronz, având colțurile rotunjite, pe care era incizat cuvântul *BITE*, urmat de 7 orificii. Potrivit autorului inscripția se poate referă sau la numele posesorului, a celui care se ocupa cu arderea cărămizilor sau este o invocare cu rol ritualic și simboluri magice, menite să alunge "spiritual rău" (Bozu, în Banatica, 2010, 199-222).

Descoperiri de unelte agricole

În punctul „Cetate” a fost descoperit un fier de plug din fier masiv, cu vârf ascuțit, de formă triunghiulară, având talpa cu nervură profilată și dispozitiv de fixare cu spin. Fierul de plug realizat prin batere la cald, aflat într-o bună stare de conservare, este atribuit sec. IV (Raicu, 2010, 174).

Din punctul Căunița de Jos mai provine o sapă din fier, realizată prin batere la cald. Partea activă, de formă semicirculară, cu aripile îndoite pentru înmănășur este datată sec. III-IV.

O altă sapă din fier, prelucrată la cald, provine din punctul „Cetate”. Unealta cu corp masiv și partea activă lată și aripioare de formă ovală, aflată într-o bună stare de conservare este datată de asemenea în sec. IV (Raicu, 2010, 176).

O altă unealtă din provenind din punctul „Cetate”, este o sapă din fier, prelucrată la cald, de formă trapezoidală și manșon de fixare. Este de asemenea datată sec. IV (Raicu, 2010, 177). Tot din acest punct provine o seceră din fier, prelucrată la cald, dar aflată într-o stare de conservare precară. Se mai păstrează corpul secerii, respectiv lama curbată spre vârf și spinul de fixare în mâner. Datarea sec. IV. (Raicu, 2010, 185).

Descoperiri de epocă feudală

Așezări feudal timpurii

Așezarea feudal timpurie de la Căunița de Sus

Situl este situat pe o terasă a Dunării, situată la poalele Dealului Căunița, cu o lungime de cca. 2 km, situată între Valea Camenița spre est și Ogașul Căunița la vest.

Săpăturile arheologice de pe marginea inferioară a terasei Dunării, au evidențiat urme de locuire de la începutul evului mediu acest prilej au fost identificate mai multe complexe arheologice (12), atribuite secolului VIII. Cercetările de aici au permis analiza și tipologia locuinței feudal timpurii. Informația oferită permite încadrarea acestor locuințe în tipul locuințelor de suprafață cu podeaua ușor adâncită, o tipologie larg răspândită până în perioada medievală târzie, Sub aspect structural locuințele identificate în acest punct sunt construcții monocelulare, având pereții ridicați pe tălpi din lemn așezate direct pe sol.

Așezarea feudal timpurie de la „Podul Gornii”

Aici a fost identificată o importantă așezare feudal timpurie, situată în lunca pârâului Camenița, în apropiere de vărsarea acesteia în Dunăre. În prezent situl este fragmentat de infrastructura existentă în trei părți distincte:

- Zomonită: situl este situat pe malul drept al văii Camenița, la nord de DN 57;
- Pod Păzăriște, situl este situat pe malul stâng al văii Camenița, la poalele dealului Păzăriște în preajma DJ 571 A;
- Țărmuri, sit situat pe o terasă a Dunării, situată de pe malul stâng al văii Camenița, între fluviu și Podul Păzăriște (DN 57).

În punctul „Zomonită” - Gornea, cercetările arheologice din perioada 1973-1975, a permis săparea a cca. 250 mp, prilej cu care au fost investigate 20 de complexe arheologice,

pe locul fostei așezări feudale timpurii, într-un colț al unei construcții monocelulare semiîngropată, a fost identificat un atelier metalurgic. Cuptorul păstrat parțial până la înălțimea de 0,60 m, face parte din categoria celor arhaice, simple, cu vatra înclinată și un orificiu lateral pentru aerare.

Inventarul atelierului este format din ceramică uzuală, ceramică smălțuită, și zgură de fier. Încadrarea cronologică a obiectivului s-a făcut pe baza ceramicii descoperite. Ceramica descoperită aici are analogii în alte așezări de sec. al XII-lea din Banat și din zonele vecine de la sudul Dunării. iar cea smălțuită, de culoare verde, de tradiție bizantino-balcanică, provenind de la ulcioare și o cană cu toartă reprezintă cea mai veche ceramică de acest tip descoperită în Banat. Cuptorul menționat este pentru moment singura amenajare de acest tip cunoscută la începuturile feudalismului în Banat. Sursa de aprovizionare era una locală, în zona Sichevița fiind semnalate mineralizații de magnetit exploatabil (Țeicu, 1995, 215-222).

În punctul *Pod Păzăriște*, situat în vatra satului medieval au fost identificate și săpate în cursul anului 2000 mai multe cuptoare de foc (Teicu, 1996, 12). Aici au ieșit la iveală în cursul săpăturilor o groapă cu ceramică de epoca bronzului și trei cuptoare de pâine din sec. IX-XI (Uzum, 1973, 408)

La „*Țarmuri*”, cu prilejul săpăturilor din 1969-1976, prin sondaje de verificare și secțiuni care însumează cca 137 mp, au fost identificate 15 de complexe de secol XI-XIV, între care se remarcă o locuință cu un inventar mai deosebit. (Teicu, 1996, 12). Pe lângă materiale neolitice, de epoca bronzului și Hallstatt, aici a fost descoperită și o locuință de suprafață, cu ceramică smălțuită, decorată cu cercuri din angobă albă, de sec. IX-XI. (Uzum, 1973, 410).

Cimitire feudale

În cursul cercetărilor efectuate de către specialiștii Muzeului de Istorie Caraș-Severin, din vara anului 1970 pe Valea Dunării, a fost descoperit în apropiere de localitatea Gornea, pe culmea **dealului Păzăriște** un cimitir din perioada feudalismului timpuriu. Prin cele două secțiuni săpate au fost scoase la lumină un număr de șapte morminte, caracterizate prin dispunerea scheletelor pe direcția est-vest și lipsa inventarului funerar. Gropile situate la mică adâncime (30-40 cm) sunt dispuse la distanțe cuprinse între 0,50 și 1,50 m (Uzum, 1974, 159-161).

La vest de vatra satului feudal timpuriu de la Zomonițe și Țarmuri, în punctele **Țârcheviște** și în punctul **Ogașul lui Udrescu**, a fost identificate și săpate trei necropole medievale.

Pe o suprafață de cca. 100 mp situată pe platoul de la Țârchevișt au fost dezvelite un număr de 55 morminte, cu inventar modest. Se remarcă prezența unui urcior glazurat de factură bizantină și o monedă de la Sigismund de Luxemburg, pe baza cărora cimitirul a fost datat în veacul al XIV-lea.

La cca. 250 m spre vest, în punctul Căunița de Jos, a fost identificat cel de al doilea cimitir, unde au fost dezvelite până în 1989 un număr de 62 morminte din care doar 10 au avut inventar funerar. Se remarcă un cercel de tâmplă în formă de „S” și unul din argint granulat, monede, o brățară cu capetele lățite, un colier de mărgelă și trei inele de bronz. Pe baza unei monede emise de Gheza II (1141-1162) și sac al II-lea Angelos (1185-1195) și pe baza analogiilor oferite de cerceii menționați, D. Țeicu, încadrează necropola în sec. XII-XIII. (Țeicu, 1993, 235-236).

- Ogașul lui Udrescu situat la jumătatea drumului dintre DN 57 și Gornea, pe partea de est a șoselei este semnalat un cimitir feudal (Uzum, 2013, 413)

- În mormântări izolate sau grupuri restrânse de morminte sunt semnalate la „Zamoniță” și „Țarmuri”, unde au fost descoperite câte un mormânt (Oța 2008, 9).

Descoperiri monetare

În decursul timpului pe teritoriul actual al comunei Sichevița au fost descoperite mai multe tezaure monetare și piese dispartate provenind din diferite perioade istorice. Într-un studiu pe această temă, cuprinzând Epoca Latene până în sec. IV d.Ch., arheologul Florin Medeleț semnalează următoarele descoperiri:

- Gornea. În așezarea romană de aici a ieșit la suprafață un as de bronz emis în timpul lui Caligula, alături de mai multe monede imperiale romane (Medeleț 1994, 262);

- Din *castelum-ul* situat pe malul Dunării în punctul Cetate, provin mai multe monede care denotă existența locuirii și a unei vieți economice continue pe parcursul secolului al IV-lea.
- În vatra așezării medievale de la Căunița de Sus a fost descoperită o ștanță de falsificat monedă, dar starea avansată de degradare al acesteia nu a permis atribuirea ei cu certitudine unei anumite perioade. Ceramica descoperită în locuință își află analogii apropiate în zona sud-dunăreană, fiind atribuită secolelor XII—XIII.
- În necropola contemporana așezării medievale de la Căunița de Sus s-au descoperit în M₆₀ două monede schifate bizantine de la împăratul Isac II Angelos (1185—1195). Câte o monedă depusă ca orfande cu caracter funerar (obol) s-au mai descoperit în M₁₀ și M₁₅; M₄₉; M₅₄. (Țeicu 1996, 81-85).
- În mormântul 22 din necropola de Țărcheviște, din sec. XIV-XV s-a descoperit o monedă emisă de regele Sigismund de Luxemburg (1387—1437) (Țeicu 1996, 92).

2.1.2. CARACTERISTICI SEMNIFICATIVE ALE TERITORIULUI ȘI LOCALITĂȚILOR, REPERE ÎN EVOLUȚIA LOR SPAȚIALĂ.

2.1.2.1. Așezare spațială

Comuna Sichevita este așezată în Clisura Dunării, într-o depresiune intramontană, delimitată de culmile estice ale Munților Locvei, cele sud-vestice ale Munților Almăj și Dunăre, depresiune cunoscută sub numele de Liubcova sau Sichevita-Liubcova. La nivelul fluviului depresiunea cu o lățime de cca. 18 km, se deschide după ieșirea acestuia din defileul de la Alibeg, pentru a se închide din nou în zona Cozla, de pe teritoriul comunei Berzasca. Teritoriul administrativ al comunei acoperă în cea mai mare parte bazinele hidrografice al văilor Liborjadea și Camenița. Relieful depresiunii este dominat de culmile domoale, cu înălțimi ce nu depășesc 300 m, ale unor dealuri care coboară treptat spre Dunăre mărginind văile Liboradea, Camenița și Liubcova.

Față de centrele urbane importante ale regiunii, Sichevita se găsește la 30 km de Moldova Nouă, la 64 km față de Oravița și la 84 km față de Orșova. Până la Reșița, care este centrul administrativ al județului distanța este de 119 km, spre care are acces pe DN 57 și DJ 571. Prin instalațiile portuare rămase din perioada comunistă, care se mai păstrează încă pe malul Dunării, Sichevita este conectată la Coridorul de transport fluvial al Dunării.

2.1.2.2. Schimbări ale vetrei și evoluția urbanistică a localităților în timp

Vechimea așezărilor din această zonă este confirmată de prezența a nenumărate decoperiri arheologice efectuate mai ales în apropiere de malurile Dunării, precum sunt cele de la Gornea, fără a lipsi așezări situate în zonele de culme ale dealurilor din împrejurimi. Toate acestea confirmă o continuitate de locuire aproape neîntreruptă încă din paleolitic. Interesul major pentru acest spațiu au fost dat de prezența resurselor naturale din zonă, a resurselor piscicole oferite de Dunăre și a vânatului fără a minimaliza posibilitățile oferite de terasele și luncile apelor pentru practicarea agriculturii și a înălțimilor smulse treptat pădurilor, pentru creșterea animalelor.

În general tipologia așezărilor din zonă a fost satul risipit, pe culmile și poienile locului, din care în timp s-au sedimentat cele mai importante așezări, cele de vale, Sichevita și Gornea.

În cazul satului Sichevita, potrivit tradiției, prima sa vatră a fost pe culmea cunoscută sub numele de „Cracu cu Morminții”, de unde s-a mutat pe locul „Cracu Lat”, pentru ca odată cu măsurile de reorganizare a satelor bănățene de graniță, luate de către administrația austriacă în a doua parte a sec. al XVIII-lea, să fie mutată, pe actualul amplasament, la confluența văilor Camenița cu Sichevita.

Satul Gornea, denumit în trecut Gornia Liubcova (Liubcova de Sus) potrivit informațiilor existente, și-a avut prima vatră mai spre sud, în apropiere de Dunăre, la

„Bișteg”, de unde s-a mutat pe actualul amplasament, probabil în urma devastării vechii așezări în cursul războiului dintre austrieci și turci din 1738-1739.

Celălalte așezări sunt vechi cătune, unele anterioare secolului XVIII, altele mai recente, care au primit statut de sat după organizarea administrativă din anii 1950. Sunt în general așezări mici, dintre care la ultimul recensământ 10 aveau mai au mai puțin de 20 de locuitori, exceptând satele Cârșie (cu 49), Crușovița (41), Liborajdea (25), Valea Ravensca (39), Valea Sichevița (36), Zanou (45) și Zasloane (31).

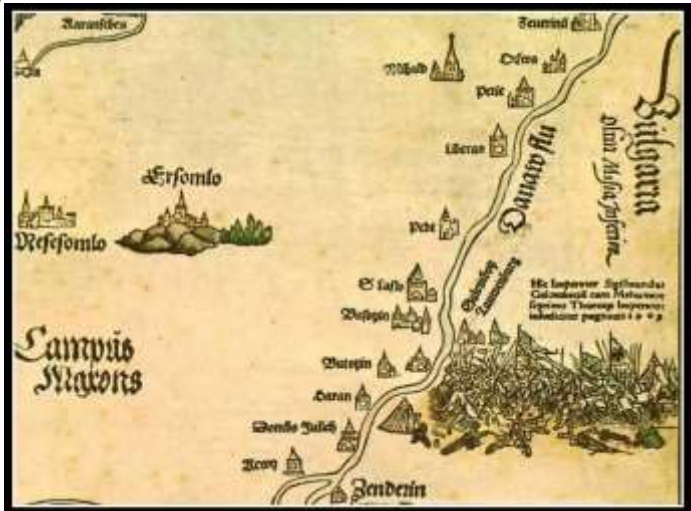
Mărturii cartografice și urbanistice²

The Lazarus map of Hungary - 1528

Este considerată cea mai veche hartă a regatului Ungariei, care a supraviețuit până la noi. Extrasul de hartă prezentat acoperă zona de Clisură a Dunării, cu cetățile feudale existente la acel moment.

Prin amplasament și distanța față de fortificația de pe Dealul „Cula” din Coronini, cunoscută sub numele de Lazlovara (Sf. Ladislau), fortificația „Pedt” pare a fi amplasată undeva în cadrul depresiunii Liubcova, poate chiar pe teritoriul actual al comunei Sichevița, fără ca amplasamentul real să fie cunoscut în teren.

Privim harta ca pe cel mai vechi document cartografic care face referire la actualul teritoriu al comunei Sichevița.

Abraham Ortelius - Hungariae Descriptio, Wolfgango Lazio Auct, 1581

Harta prezintă Regatul Ungariei și a regiunilor înconjurătoare, a fost inclusă în ediția germană al atlasului "Theatrum Orbis Terrarum" tipărit la 1570. Și aici sunt menționate principalele puncte fortificate de pe Dunăre, printre care: Haram (Stara Palanca), Butozin (Pojejena), Buzorin (Varad ?), Sf. Laslo (Coronini), Dedt (? Liborajdea), Liberas (Liubcova), Petis (Drencova).

Cetățile Dunărene, după Matthias Zündt: Nova totius Hungariae descriptio Nürnberg, 1567.

Pentru studiul de față harta este importantă pentru că prezintă principalele forturi și cetăți de la Dunărea bănațeană, cu amplasamentele lor așa cum

² Vezi Anexa 1.3.

erau receptate la acel moment, printre care amintim: Busozin (Pojejena), Sf. Ladislau (S. Laslo), *Pedt* (*neidentificată*) Liberas (Liubcova), Petie (posibil Dubova), Galbacz (Golubac), Mehadia, (Mibald), Orșova (Orsroa) și Severinul (Zeurerimum). Ținând seama de faptul că cetatea *Pedt* este amplasată între Sf Ladislau și Liberas, deci pe teritoriul Liborjadea, ne putem gândi la o identificare al acesteia cu cetatea Ibrasd, menționată documentar la 1429.

Carte von dem Koenigreich Servien, 1718

Pe harta Regatului Serbiei de la 1718, realizată în contextul Păcii de la Passarowitz, între așezările situate în “Clisură” sunt menționate și satele Suzovieza (Sichevița) și Lubkiova (Liubcova) ultimul situate aleatoriu între cele două așezări actuale Gornea și Liubcova. În cazul Sicheviței, este posibil ca aceasta să fie surprinsă pe vechiul amplasament de pe dealul “Cracu Lung), de unde a fost strămutat pe actualul amplasament, probabil după războiul dintre turci și austrieci de la 1738-1739.

Sursă: <https://maps.hungaricana.hu/en/>

Briffaut Etienne - Theatre de la Guerre dans le Bannat de Temeswar, 1738

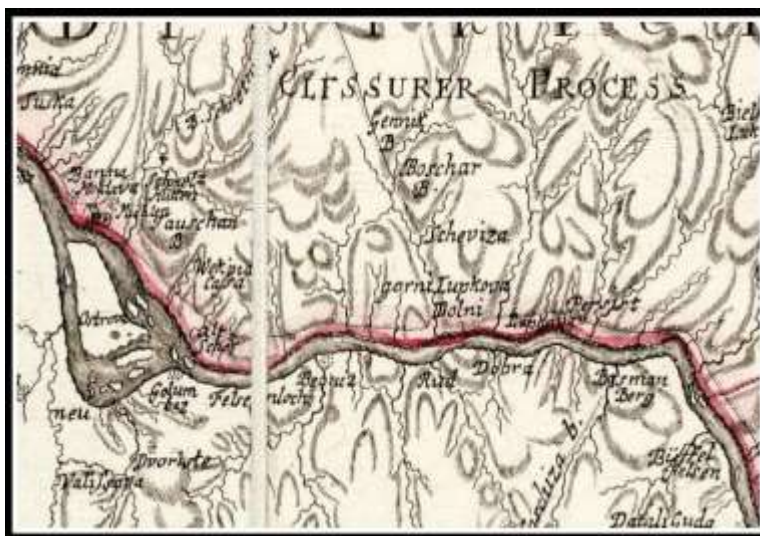
Pe hartă sunt marcate așezările Gorni Lupcova (Gornea), Suzoviza (Sichevița) și Dolni Liupkova (Liupcova), amplasate între Warath (așezare dispărută, situată pe actualul teritoriu al comunei Coronini) și Berzasc (Berzasca).

Importanța informației este dată de confirmarea existenței în aceeași perioadă a unor lăcașe de cult, probabil din lemn, dar și de amplasamentul diferit al satelor Gornea și Sichevița față de cel actual.

Winkler, Johann Christoph (1701/1770) - Temeswarer Bannat

Harta administrativă a Banatului Timișan, realizată de către Winkler, Johann Christoph face parte dintr-o colecție mai largă de hări, intitulată „Mappa geographica novissima Regni Hungariae divisi in suos

Comitus...” a fost tipărită la Viena pe la 1769.

Pe hartă figurează încă localitățile Seheviza, Gorni și Dolni Lupkovs, dar situate pe actualul amplasament, fapt ce evidențiază strămutarea vetrelor așezărilor respective în locuri mai accesibile.

Map Banat - Reinier și Iosué Ottens, 1740

Pe harta Banatului, datorată lui Reinier și Iosue Ottens, 1740, care reia în bună măsură harta Mercy, sunt reprezentate cele două sate principale ale actualei comune, satul Sichevița, sub numele de *Suzoriza* și satul Gornea, sub numele de *Gorni Liupkova*, situate între alte două așezări Warath (Varad) sat și mănăstire pe valea cu același nume, comuna Coronini, dispărute ulterior și alături de Dolni Liubkoca, actualul sat Liubcova din comuna vecină, Berzasca.

Sursă: http://www.banaterra.eu/romana/files/krasso_1800.jpg.

Griselinii 1776

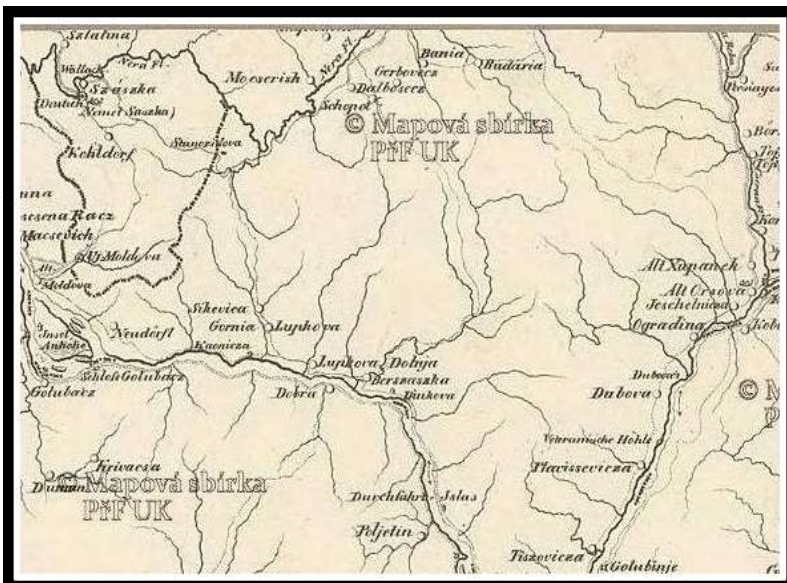
Pe harta lui Griselinii de la 1776 sunt menționate de asemenea satele Sichevița, amplasată pe valea cu același nume, sub numele de Sikeviza și Gornea, sub numele de Gorni Lupkova. Atrage atenția prezența unui toponim, Moskonovizier, ca o denumire generică, probabil pentru a desemna zona de sălașe situate la limita dintre depresiunea Sicheviței și zona înaltă, montană.

Strassen-Karte der Banatischen Militair-Grenze, 1827

Pe această hartă militară de la 1827 cele două sate componente apar sub numele de Sikevica și Gornia Lufhova, situate pe actualul amplasament. Alături de acestea, pe malul Dunării, la vărsarea văii cu același nume apare satul Kaenicza (Camenita).

Pe aceeași hartă, pe Platoul Sfânta Elena apare satul Neurdorf, una dintre denumirile purtate de

actualul sat Coronini, înainte de a fi strămutat pe actualul amplasament
Sursa: <http://digitool.is.cuni.cz:1801>; <http://www.oldmapsonline.org/map/cuni/>

C. Krassó la 1800

Pe o hartă administrativă a comitatului Caraș de la 1800 apar satele Sichevița, sub numele de Sikevicza și cele două Liubcova, Ober și Unter (de sus și de jos)

Banatul la 1880

Pe această hartă situația habitării în zonă apare mult diferită, prin faptul că menționează deja satele Sz Helena (Sf, Elena) și Wetztenried (Gârnic). Sichevița este menționată sub numele Szikevicza și cele două sate Liubcova, G (ornia) și D (olnia).

~1770 (1769-1772)- “Ridicarea Josefină” (First Military Survey 1763-1787)

Sursa: <http://mapire.eu/en/>

Această hartă reprezintă cea mai veche reprezentare grafică, disponibilă a formei și structurii vetrelor actualelor localități componente ale comunei Noșlac. Din analiza acesteia se poate constata că în a doua parte a sec. al XVIII-lea cea mai mare parte a teritoriului actualei comune era acoperit de păduri. Singurele așezări consemnate sunt Sichevița, ortografiată Sikeviza și Gornea, ortografiată Gorny Lupkova. Ambele așezări sunt reprezentate pe actualul amplasament, dar fără a fi suferit procese de urbanizare la amploare.

În cazul localității Sichevița, pe lângă amplasament, harta menționează prezența sau absența unor dotări edilitare de bază. Precum: drumuri de acces (drumul situat în lungul văii Camenița, care în centru satului se intersectează cu un alt drum care urcă pe Valea Sichevița), o posibilă piață centrală, fără biserică, dar cu trei instalații mulinologice înșirate în lungul văii, dintre care una în aval, spre Gornea și două în amonte.

Potrivit acestor hărți în a doua parte a sec. XVIII, satul Gornea era structurat pe actualul amplasament, în lungul drumului de urca spre Sichevița și munții din jur, dar și alte drumuri agricole care urcă spre dealurile din împrejurimi. Nici această comunitate nu dispunea de biserică, dar avea o moară amplasată în aval de sat, pe un iaz al Cameniței.

Harta consemnează prezența hidronimelor Kameniza, Gremenska și Revanska. Zonele agricole se înșirau în cea mai mare parte în lungul văii Camenița, pe cursul inferior al unor afluenți și în câteva poieni și luminișuri situate pe dealurile din jur. Materialele cartografice nu consemnează existența unor mărturii de habitare pe valea Liborajdea și afluenții săi, și nici pe valea Crușovița.

Sunt semnalate însă existența unor pichete grăniceresti pe linia Dunării, la vărsarea văilor Liborajdea, Crușovița și Camenița, ultimul situat în apropiere de actuala vale Căunița de Sus.

De asemenea trebuie menționată existența unor plantații viticole pe versantul sudic al dealului Păzăriște, spre limita actuală cu Berzasca.

“A doua ridicare topografică Zweite oder Franziszeische Landesaufnahme” 1806-1869 (Sursa: <http://mapire.eu/en/>)

Acest materialul cartografic este mult mai bogat, evidențiind în primul rând dezvoltarea intravilanului localităților actualei comune Sichevița în perioada de sfârșit al sec. XVIII și prima parte a sec. XIX. La o analiză sumară se constată o importantă extindere a vetrei satelor, datorită creșterii numărului de gospodării, cât și îndesirea acestora în cadrul intravilanului. De asemenea, apare destul de bine structurat satul Crușovița, risipit pe platoul de pe cursul superior al văii cu același nume, dar și nucleele viitoarelor așezări formate pe valea Liborajdei: Martinovac (Martinovici), Streineak Liborazdiu (Streneac), Lukașevatz (Lucacevăț) etc.

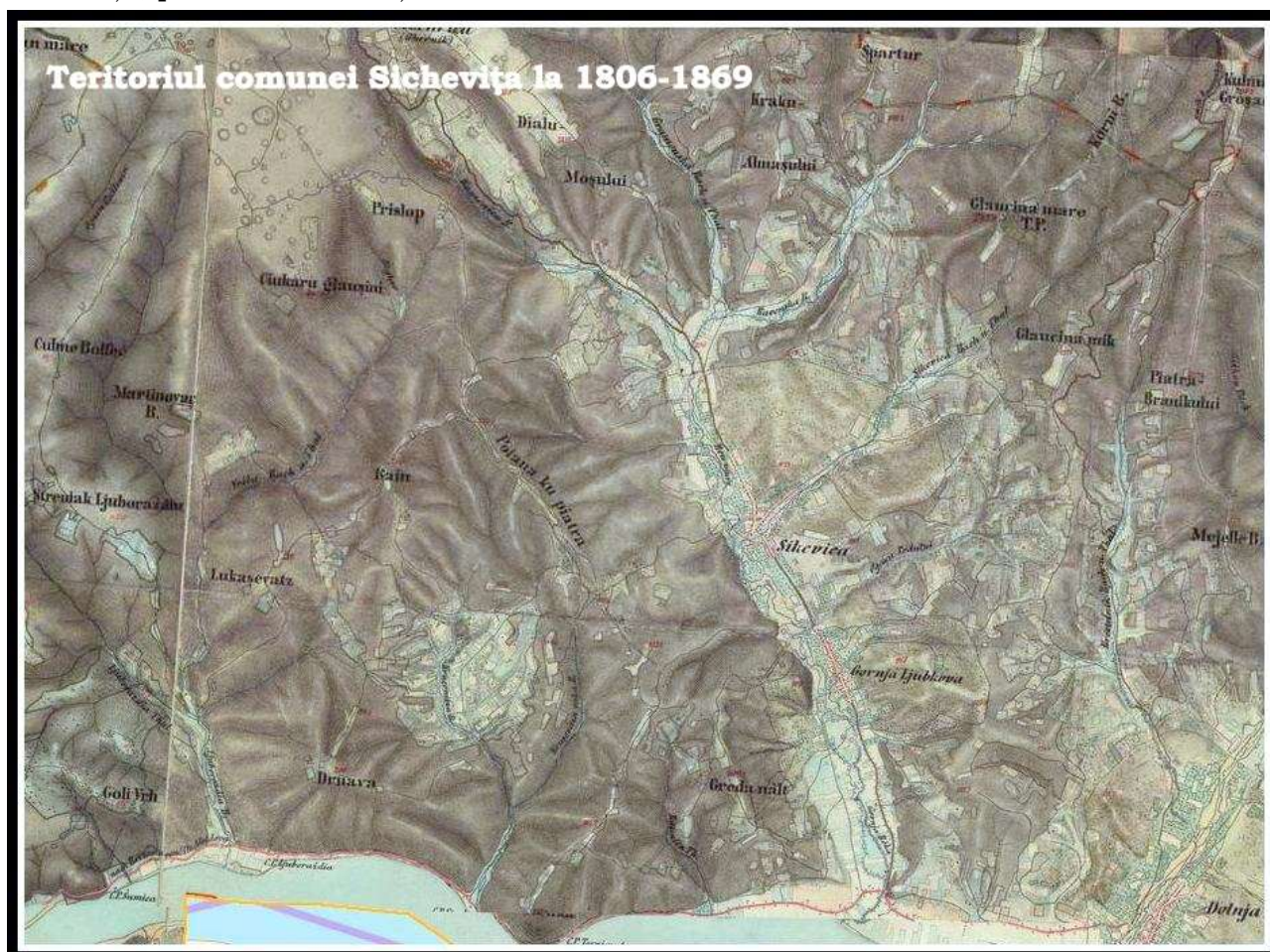
Infrastructura de transport existentă este racordată la Drumul Clisurii, drum ce a fost deschis în prima parte a sec. XIX în lungul fluviului. La acesta este racordat drumul

care urcă pe valea Camenița și cel de pe valea Liborajdea. Din aceste drumuri se desprind alte drumuri agricole și de acces spre zonele agricole și sălașurile ridicate de către localnici pe dealurile din împrejurimi. Între acestea menționăm drumul care leagă satul matcă Sichevița cu noua așezare situată la izvoarele Crușoviței, drum ce traversează râul Camenița pe un pod din lemn.

Revenind la cele două sate matcă, Sichevița și Gornea (Gornja Ljubkopka) se poate constata că acestea au trecut printr-un proces de refacere, probabil imediat după distrugerile înregistrate în cursul incursiunilor turcești de la 1788-1789.

Sichevița, situată pe vechiul amplasament, pe malul stâng al râului Camenița, la confluența cu pârâul Sichevița, apare structurată pe două direcții, dictată de direcțiile de curgere a celor două văi. La ulița principală, formată din drumul care urcă în lungul Cameniței, din centru satului, unde apare o piațetă, se desprind două ulițe secundare amplasate pe cele două maluri ale văii Sichevița. În vatra satului gospodăriile sunt amplasate perpendicular la stradă, de o parte și de alta. De asemenea, se poate constata că la această dată comunitatea dispune de propria sa biserică, amplasată în centru satului, pe latura nordică a piațetei amintite. Semnalăm de asemenea, prezența unui pod din lemn peste pârâul Sichevița, dar și cinci mori de apă, amplasate în lungul văii Camenița, până la confluența acesteia cu valea Ravensca.

În cazul satului Gornea, reorganizarea urbanistică suferită dă o altă coerență așezării, a cărei vatră este situată în cea mai mare parte în lungul uliței principale, între Ogașul lui Crăciun și Ogașul Podului, din care se desprind 3-4 ulițe secundare. Și în acest caz putem vorbi de aceeași așezare a gospodăriilor în raport cu strada. Din dotările edilitare menționăm prezența bisericii în zona centrală a satului, unde există o mică piațetă, precum și un pod din lemn peste unul dintre ogașele care străbat satul. Necesitățile comunității privind asigurarea cu făină este rezolvată prin cele trei mori situate în aval de sat, pe brașe și iazuri desprinse din valea Camenița.

Un alt aspect evidențiat de aceste hărți sunt numărul mare de toponime, care s-au păstrat până astăzi. Dintre oronime menționăm: Glaučina mika, Glaučina mare,

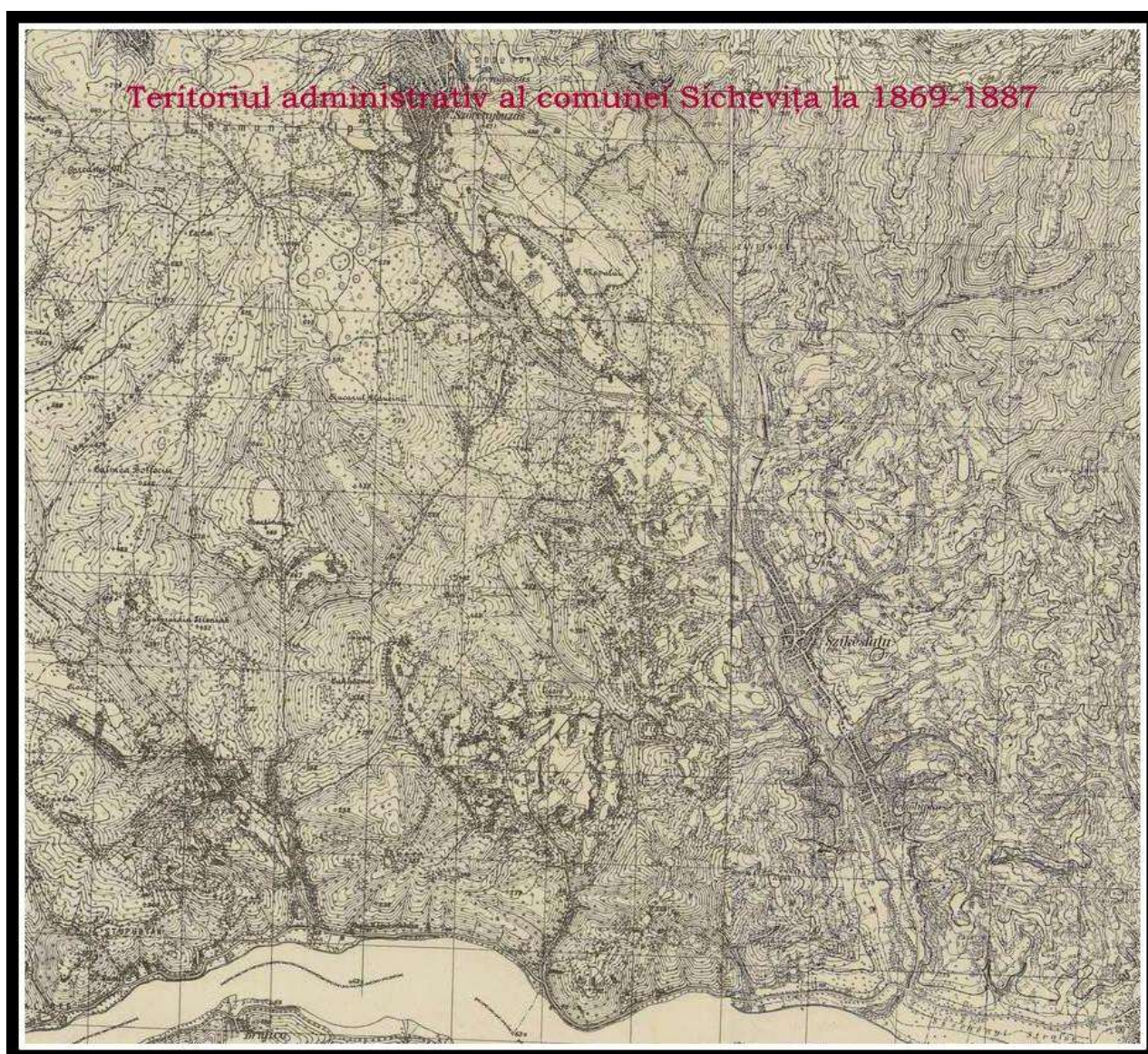

Korni, Kracu Almaşului, Sporturi (Spărturi), Culmea vaielilor (văilor), Dialu Moşului, Prislop, Ciukaru glausinii, Greda naltă, Culme Balfec, Drnava (Dumbrava) etc.

Dintre hidronime menţionăm: Krusovitza sahă (sacă), Krusovitza, Gornia Beka (cursul inferior al văii Cameniţa), Kamenika, Granenska (pârâu), Ravenska (pârâu), Vrela (pârâu), Liuborzadia (Liborajdea) etc. Analizând toponimele menţionate se poate constata că majoritatea sunt de origine autohtonă, fapt ce sporeşte multe despre populaţia zonei.

Hărţile Regatului Maghiar (Hungarian Kingdom) 1869-1887 (scara 1:25.000) Sursa: <http://mapire.eu/en/>

Acest material cartografic induce modificări substanţiale în modul de redare, reprezentarea altimetrică făcându-se cu ajutorul curbelor de nivel. Pe plan local aceste materiale vin să evidenţieze structura urbanistică a aşezărilor în perioada respectivă, fiind o oglindă fidelă a evoluţiei vetrei localităţii, faţă de sec. al XVIII-lea şi prima parte a sec. XIX, precum şi tendinţele de dezvoltare ulterioare. Totodată condiţiile de habitatare sunt simţitor schimbate, în condiţiile în care suprafeţele ocupate de păduri se restrâng

mult, în detrimentul terenurilor agricole, presărate adesea cu germenii unor noue aşezări.

Hărţile sunt mai zgârcite în elemente de toponimie, în schimb sunt redată multe date privind înălţimea unor forme pozitive de teren.

Este menţionat „drumul clisurii” sub numele realizatorului său Szeckenyi strfse sau „Calea Szeckenyi, după numele contelui maghiar şi membru al guvernului de la Buda, care a girat construcţia acestuia.

Generalkarte von Mitteleuropa - 1910 -

Teritoriul administrativ al actualei comune Sichevița, pe aceste hărți este reprezentat pe filele 40-45 și 39-45 realizate la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX. Hărțile sunt realizată la o scară mult mai mare, de 1 : 200.000, cea ce le scade mult din precizia redărilor. Importanța acestora este dată de evidențierea situației existente la începutul sec. XX, cu principalele localități.

Exceptând cele 2 localități sursă: Sichevița (Szikevicza) și Gornea (F. Lyubkova), pe prima filă nu mai sunt menționate și alte sate. În timp ce pe fila 39-45 sunt

amintite satele Liborazdia și Martinovac. Demn de semnalat că pe aceste hărți sunt delimitate teritoriile economice a fiecărei așezări, precum și puzderia de sălașe, care vor constitui germenii viitoarelor cătune și sate, după 1968.

Sursa:

http://lazarus.elte.hu/hun/didko_nyv/topo

Evoluția populației în comuna Sichevița

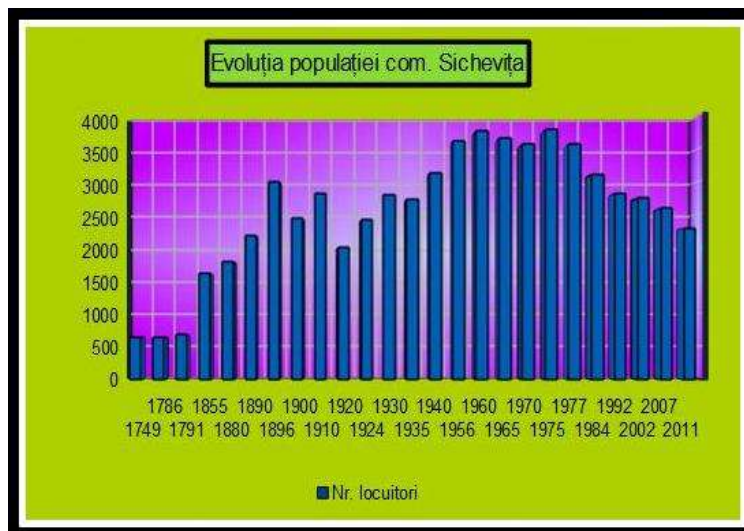
Primele infirmații privind numărul locuitorilor actualei comune Sichevița datează din 1749, când prima conscripție (recensământ bisericesc) menționau existența unui număr de 76 de case cu 620 locuitori, pentru ca la înscriuerea în Cartea Funduară din 1783-1809 să fie înregistrate 125 de familii cu 625 locuitori, dintre care 122 famii de români, două croae și una sârbă. În decursul timpului, până astăzi, elementul românesc a rămas preponderent.

Un fapt remarcat în cazul comunei Sichevițe este faptul că la toate recensămintele efectuate numărul bărbaților a fost mai mic decât cel al femeilor, faptul fiind explicabil atât prin tendința de migrare al acestora, inclusiv la sud de

Dunăre, cât și prin pierderile suferite din cauza deselor conflicte militare din zonă.

Anul	Nr. de locuitori	Anul	Nr. de locuitori
1749	620	1956	3600
1783	625	1960	3758
1791	663	1965	3635
1855	1593	1967	3557
1880	1772	1970	3556
1890	2174	1975	3771
1896	2974	1977	3552
1900	2424	1980	3234
1910	2807	1984	3100
1920	1988	1985	3123
1924	2400	1992	2804
1930	2792	2002	2732
1935	2705	2007	2579
1940	3114	2011	2285

Evoluția populației pe actualul teritoriu al comunei Sichevita în perioada 1749-2011 (după Gh. Popovici, 2013)

Istoricul localităților componente

Dacă până în prima parte a sec. al XIX-lea pe teritoriul actualei comune Sichevita nu erau decât două așezări umane, amintite atât în documentele de cancelarie cât și în cele cartografice, începând cu acest secol suprafața de habitare se extinde semnificativ, favorizate de către tăierile masive de pădure și extinderea suprafețelor agricole, pe fondul unei creșteri continue a populației. Astfel pe locul unor foste sălașe de vară s-au întemeiat într-o primă fază gospodării de vară, care treptat, în procesul de roire s-au transformat în gospodării permanente, formând adevărate crânguri și ulterior cătune. Printre așezările întemeiate în decursul sec. al XIX-lea, pe baza materialelor cartografice putem aminti: Liborajdea, Martinovăț, Crușovița străineac etc., pentru ca în prima parte a sec. XX numărul acestor așezări să se extindă semnificativ. Prin legea nr. 2/1968, când se trece la actuala reorganizarea administrativă a țării, vechile cătune, aflate/dependente de satul mamă au fost transformate în sate cu identitate administrativă proprie. Este momentul când toate cătunele din bazinul

Camenitei și cel al văii Liborajdea s-au transformat în sate, formând alături de satele Sichevița și Gornea actuala Comună Sichevița. Ținând seama că aceste noi sate au o istorie administrativă și politică recentă, în analiza noastră ne vom referi la cele mai vechi așezări, satele Sichevița și Gornea și mai puțin la restul.

Sichievița

Alte denumiri: (Sikevicza).

Sichevița a coborât treptat din masivul Almăjului. Sus, pe un platou numit „Cracu Lat”, a fost „satul bătrân”. Toponimia vine să confirme această așezare stabilă. În imediata apropiere, pe culme, un loc este numit „La Strajă”; la o oarecare depărtare este „Cracu cu mormiți”. Culmile netede de aici constituiau drumuri vechi de legătură între populația autohtonă de la nordul și sudul Dunării. Tradiția localizează și a doua vatră a satului Sichevița, la confluența riului Ravensca cu Granviensca, a treia vatră fiind cea actuală, în apropiere de cursul Dunării. (Apolzan, 1979, 101; Budi, 1977, 33) .

Evoluția toponimului

1363	- Zynkad (Ilieșiu)
În Evul Mediu	- Sațovița (Moisi);
1690-1700	- Schitthevitza (Marsigli)
1723	- Susevitza (Mercy)
1761	- Sekeviza (Andreas f. Kyliani nob. de Noglok) (János)
1774	- Sikevicza (Suciu)
1776	- Sikkevitz. (Griselini)
1785	- Cschikowicz (Suciu);
1840	- Sikevicza;
1869	- Sikevica, (Second Military Survey 1806-1869)
1887	- Szikrsfalu (Hungarian Kingdom 1869-1887)
1910	- Szikevicza (Generalkarte von Mitteleuropa)
1929	- Sikevicza

Localizare

Potrivit tradiției, dar și al urmelor arheologice păstrate, prima vatră a satului Sichevița a fost amplasată în punctul cunoscut de către localnici sub numele de „Cracu cu Mormiți”, de unde la o dată necunoscută a migrat pe platoul „Cracu Lat” din partea de vest al Munților Almăj. În secolul al XVIII-lea, odată cu includerea așezărilor din zonă în cadrul regimentelor de graniță (1772), satul a fost strămutat în vale, la confluența văilor Camenița cu Sichevița, unde fiecare familie a primit un lot de pământ cu laturile de 750 stânjeni (1 stânjen = 1,89 m), pentru a-și întemeia gospodăria (Popovici, 2013, 32 și 39).

REPERE ISTORICE

1363 – Documentele de cancelarie îl amintesc pe Mihai de Zynkad, ca om al regelui în partea de est al Munților Locvei. Se apreciază că Zynkad este numele vechi al satului Sichevița, sub numele său medieval târziu de Schitthevitza. (Ilieșiu, 2011, 274; Popovici, 2013, 31)

1430 – Printre cetățile dunărene donate de către regele maghiar Sigismund de Luxemburg, alături de cetățile Sf. Ladislau, Zynicze (Svinița), Dranko (Drencova), Pojabu (Pojejena) se numără și cetățile Lybrasd (posibil Liborajdea) și Lyubko (Liubcova) (Hațehan, 1979, 193). Deși amplasamentul acestora pe teren nu a fost identificat, este

posibil ca und dintre acestea să fi fost amplasată pe Dealul Moșului, unde este semnalată existența unei fortificații.

1545 – La 30 iulie, oștile turcești a lui Ahmed Pașa ocupă Timișoara, transformând cea mai mare parte din Banat în pașalâc turcesc, pe care îl stăpânesc până în 1716. O diviziune administrativă al acestuia era și sangeacul Moldova, de care aparținea și actualul teritoriu al comunei Sichevița.

1716 – La 18 octombrie prințul Eugen de Savoia cucerește Timișoara, și alungă armatele turcești din Banat, pentru ca prin pacea de la Passarowitz (Pojarevač), din 21 iulie 1718, Banatul în întregime este alipit la Austria, ca domeniu al Coroanei. Clisura Dunării a fost inclusă în districtul Poreda. În fiecare comună conducea un „cneaz”, peste mai multe comune era un „obercneaz”, iar peste un district era un „verwalter” (Popovici, 2013, 35).

1719 – Prin Ordinul Camerei Aulice de la Viena, cere administrației militare din Banat ca „*zona să fie bine populată și pământul lucrat și să se introducă treptat breslele meșteșugărești*”. Prin acest Ordin a început primul val al colonizărilor din Banat (1718-1740), inclusiv în Clisură, cu coloniști austrieci, germani, cehi, slovaci, sârbi, croați și alte neamuri. Tot în această perioadă sunt aduși din Oltenia „*bufenii*”, folosiți la tăierea pădurilor, prepararea mangalului și la cărăușie. (Popovici, 2013, 36)

1739 – În cursul războiului dintre austrieci și turci de la 1738-1739, locuitorii din Clisură, inclusive cei din Sichevița, datorită spoliei poracticată de către administrația austriacă și a lipsei de alimente, *s-au angajat cu sâmbrie* în armata turcească, luptând alături de aceștia împotriva austriecilor. După război mulți dintre aceștia nu s-au mai întors la vetrele lor.

1749 – Potrivit conscripției realizată de către biserică în 1749 pe teritoriul Sicheviței erau 76 de case (Popovici, 2013, 38).

1766 – Între anii 1766-1768 see înființează Regimentul Confiniar Iliro-Bănățean, rezultat din transformarea companiilor de milițieni din serviciul de cordon al graniței militare.

1769 – Pe teritoriul actual al comunei Sichevița sunt aduși coloniști nemți, austrieci, unguri și sârbi, pentru a suplini o parte din populația locală decimată în cursul conflictelor cu turcii și a întării economic zona. În acest scop populația românească a fost deposedată de terenurile agricole fertile din preajma Dunării și împinși spre munte (Popovici, 2013, 38).

1772 – Locuitorii Sicheviței (*Sikkevitza*) au fost cuprinși în cadrul Regimentului de graniță Valaho-Iliric, fiind nevoiți să-și părăsească vechile așezări din zona înaltă, pentru a se așeza la câmpie. Noua vatră a satului s-a format la confluența văileor Camenița cu Sichevița, unde prin ordinul imperial din 10 sept. 1777, fiecare familie așezată aici a primit o suprafață de 750 de stânjeni pătrați pentru a-și întemeia o nouă gospodărie.

1788 – Turcii năvălesc din nou în Banat, devastând satele de pe Clisura Dunării, pentru ca un an mai târziu să fie alungați definitiv din Banat. În cursul acestor lupte sa remarcat rezistența grănicerilor din cadrul companiei Dolnia Liubcova, aflați sub comanda căpitanului Curea, care rezistă asalturilor turcești timp de 2 zile și două nopți, pe un aliniament situat între Podul Păzăriște și satul Liubcova. Neprimind sprijin, căpitanul este rănit, cade prizonier și ucis de turci (Popovici, 2013, 42; Feneșan, 1970, 108).

1808 – Nemaiputând suporta umilințele și exploatarea dură din partea administrației militare austriece, locuitorii din Sichevița și Gornea au luat parte la răscoala iscată în rândul regimentului de grăniceri, sub comanda locotenentului Scribete. (Popovici, 2013, 43), care au sprijinit revolta sârbilor de la Krușcița.

1835 – A fost zidită biserica actuală din cărămidă, ridicată pe locul alteia mai vechi, din lemn. Biserica s-a ridicat prin efortul întregii comunități (Moisi, 265).

1838 - Regimentul Româno-Ilir este împărțit în două, dintre care Regimentul Confiniar Româno-Bănățean nr. 13, cu sediul la Caransebeș, format din 23 companii avea ca rază de acțiune regiunea dintre Orșova și Marga și Regimentul Ilir, cu sediul la Biserica Albă, format din 16 companii, pentru linia Dunării, printre care una la Berzasca, de care aparțineau și satele (comunele) Sichevița și Gornea. Tot în acest an a fost târnosită și biserica nou construită de către e4piscopul Vasile Lăzărescu (Popovici, 2013, 72),

1848 – În vârtejul iureșului revoluționar de la 1848 satele actualei comune Sichevita, fiind situate în zona de graniță, au aparținut de unitățile de grănicerești, care au rămas fidele împăratului. Unități din cadrul regimentelor grănicerești bănățene au participat la înăbușirea revoluției maghiare, dar satele comunei nu au suferit nici un impact semnificativ în cursul evenimentelor.

1860 - A fost construită casa parohială, la numărul 428, formată din sufragerie, trei camere, bucătărie, baie și hol mare, alături de grădină și alte dependințe (Popovici, 2013, p. 75).

1867 – Are loc cu trecerea Banatului la Ungaria, fapt ce va duce la aplicarea unei politici antiromânești tot mai dure, care va continua până la 1918, prin înlocuirea în școală și în biserică a limbii române cu limba maghiară, înlăturarea treptată a românilor din administrația satelor, maghiarizarea numelor localităților și a celor de botez în registrele de stare civilă.

1872 – Se desființează granița militară, fostele sate grănicerești se organizează în Comunitatea de Avere a Graniței (CDA), cu sediul în Caransebeș, care va gestiona proprietățile funciare a fostelor unități grănicerești.

1896 – La 27 septembrie se inaugurează Canalul navigabil Porțile de Fier, în cadrul unei ceremonii la care au participat împăratul Austro-Ungariei, Franz Iosef, regele României, Carol I, și regele Serbiei, Alexandru I. (Popovici, 2013, 46).

1898 – S-a înființat Oficiul poștal local, fapt ce a permis o mai bună legătură prin corespondență dintre localnici și țară (Moisi, 1934, 265)

1910 – Sichevita a fost victima unor inundații catastrofale, pricinuite de revărsarea concomitentă a văilor Camenița și Sichevita, în urma unor ploi diluviene. Inundațiile au pricinuit mari pagube, prin distrugerea mai multor case, a unor importante suprafețe de semănături și victime umane. Tot acum a fost afectată și biserica, care a necesitat importante reparații. Probabil tot acum s-a ridicat împrejmuirea din zid, poarta și gardul din fier forjat din fața bisericii (Popovici, 2013, 47, 75).

1918 – La 2 noiembrie, administrația maghiară și jandarmii părăsesc teritoriul comunei Sichevita, pentru ca o săptămână mai târziu comuna să fie ocupate de sârbi. Prezența acestora a lăsat o tristă amintire populației locale prin jafurile și chiar omorurile săvârșite.

1919 – La 19 martie armata sârbă părăsește teritoriul administrativ al comunei, o zi mai târziu locul acestora fiind luat de armata franceză, care s-a retras la 30 mai, când locul ei a fost luat de armata română (Ibidem).

În primul război mondial locuitorii actualei comune Sichevita au plătit un greu tribut de sânge, 22 dintre locuitorii Sichevitei și alții 22 din Gornea, rămânând pe câmpurile de luptă. Pentru a cinste memoria lor în anul 1936 s-a ridicat un monument omagial în formă de obelisc, în avlia bisericii din Sichevita (Popovici, 2013, 48-52).

1929 – A avut loc sfințirea bisericii, proaspăt renovate și pictată, prin grija preotului local, Ilie Jurjescu. A fost un prilej de afirmare a comunității locale, la festivități participând corul „Principele Mihai” din Moldova Nouă, corul bisericesc din Berzasca și fanfara locală (Moisi, 1934, 265). Este probabil ca la acest moment acoperișul din șindrilă să fie înlocuit cu țiglă mică (solzi).

1932 – S-a cumpărat clădirea de lngă podul peste valea Sichevita, unde s-a amenajat noua școală, până atunci ea funcționând în clădirea primăriei (Moisi, m1934, 265).

1943 – Prin grija preotului Rusalin Simeria sprijinit de către asociația ASTRA, comunitatea locală strâge fondurile necesare cumpărării unui ceasornic pentru turnul bisericii, care din păcate astăzi nu mai este funcțional (Popovici, 2013, 76).

1951 – Are loc deportarea „titoiștilor” din Banat în Bărăgan. Printre cei deportați au fost mai multe familii din Sichevita și Gornea, considerate simpatizanți ai politicii naționale promovate de Iosif Broz Tito în Iugoslavia

1964-1972 se construiește barajul Porțile de Fier, pentru valorificarea energetică a Dunării, împreună cu Iugoslavia. Consecințele pentru locuitorii comunei a fost pierderea unor importante suprafețe de terenuri arabile fertile, situate pe prima terasă a fluviului.

1993 – În timpul conflictului din Iugoslavia și a embargoului instituit asupra Serbiei, mulți dintre locuitorii Clisurii, între care și cei din Sichevita și Gornea s-au implicat în

traficul de combustibil către Serbia, care au adus pentru scurtă perioadă o oarecare bunăstare locală în zonă.

Evoluția istorică a populației

1749 – Sichevița număra 620 locuitori și 76 de case;

1791 – Comuna grănicerească Sichevița din cadrul Regimentul de graniță Valaholilor înregistra un număr de 663 locuitori (persoane) din care 349 bărbați și 314 femei (Popiți, 1923).

1843 – sunt înregistrați 1071 locuitori, în totalitate ortodocși.

Conform recensămintelor efectuate în perioada 1880 - 2002, populația localității a evoluat după cum urmează:

1855 – sunt înregistrați 1593 locuitori;

1873 – Odată cu reorganizarea administrativă a fostelor regiuni de graniță și trecerea actualelor sate Gornea și Sichevița în componența preturii Orșova, comuna Sichevița avea 1530 de locuitori, de etnie români și sârbi (Negrescu, 2007, 180).

1880 – sunt înregistrați 1772 locuitori, din care 1669 români 17 sârbi, 6 maghiari și 80 de altă etnie;

1890 – sunt înregistrați 2142 locuitori, din care 2043 români 16 sârbi, 7 maghiari și 76 de altă etnie; ;

1900 – sunt înregistrați 2424 locuitori, din care 2314 români 30 sârbi, 5 maghiari și 75 de altă etnie; ;

1910 – sunt înregistrați 2623 locuitori, din care 2508 români, 26 sârbi, 14 maghiari și 77 de altă etnie; ;

1920 – sunt înregistrați 1988 locuitori, din care 1984 români, 3 maghiari și 1 de altă etnie;

1930 – sunt înregistrați 2792 locuitori, din care 2768 români, 3 maghiari și 21 de altă etnie;

1941 – sunt înregistrați 2889 locuitori, din care 2864 români, 2 maghiari și 23 de altă etnie;

1966 – sunt înregistrați 1269 locuitori, din care 1255 români și 14 de altă etnie;

1977 – sunt înregistrați 1307 locuitori, din care 1274 români și 33 de altă etnie;

1992 – sunt înregistrați 1516 locuitori, din care 1477 români, 30 romi și 9 de altă etnie;

2002 – sunt înregistrați 1395 locuitori, din care 1361 români, 34 romi și 7 de altă etnie;

2011 – sunt înregistrați 1256 locuitori;

Datele prezentate dezvăluie o creștere continuă a populației la nivelul comunei, până la mijlocul sec. XX, cu un recul în 1920, pricinuit de evenimentele militare și politice de după Primul Război Mondial. Vârful de creștere se înregistrează în 1941, când populația comunei atinge 2889 locuitori, bineînțeles cu toate cătunele care aparțineau de ea. În 1966, Sichevița mai munăra doar 1269 de locuitori, restul de 1600 de locuitori aparținând satelor formate după împărțirea administrativă din 1956. După acest moment populația așezării crește treptat ajungând în 1992 la peste 1500 de locuitori, după care evoluția demografică capătă un trend descrescător, atingând un minim în 2011, cu 1256 locuitori. Această evoluție se regăsește într-o oarecare măsură la nivelul fiecărui sat, ea fiind chiar mai accentuată la satele mici de munte, de unde populația tânără, aptă de procreare și muncă a migrat sau s-a stabilit în cele două sate mai mari, Sichevița și Gornea.

Cât privește apartenența confesională a populației din comună, în proporție covârșitoare este cea ortodoxă. În ultimi ani, odată cu pătrunderea cultelor neoprotestante în zonă o parte dintre locuitori au îmbrățișat credința baptistă, la ultimul recensământ (2011), aceștia reprezentau 4,3 %, în timp ce ortodocșii reprezentau 92,8%, restul fiind de o altă religie sau nu și-au dezvăluit confesiunea.

Gornea

Alte denumiri: r. Liubcova de Sus; u. Felső Liupkova

Evoluția toponimului

1489	- Gorni Liupkova (Liubcova de sus – din limba slavă)
1690-1700	- Lyubkova (<i>Marsigli</i>)
1723	- Gorni Liupkova (<i>Mecy</i>)
1774	- Lupczowa (<i>Korabinszky, apus Ilieșiu, 2011</i>)
1829	- Gorna Lubkova (<i>Suciu</i>)
1840	- Felső Liubkova (<i>Suciu</i>)
1843	- Gornja Ljubcova (<i>Ilieșiu</i>)
1869	- Gornja Lubkova (<i>Second Military Survey 1806-1869</i>)
1887	- FelsőLupko (<i>Hungarian Kingdom 1869-1887</i>)
1913	- Felsőlupkó (<i>Suciu</i>)

Originea toponimului este slavă, adoptată prin filieră sârbească. Are sensul de „de sus” și reprezintă forma simplificată a toponimului Gornia Liubcova. Gornia Liubcova sau Liubcova de Sus, este dată în antiteză cu Liubcova Sârbească sau Liubcova de Jos, aparținând astăzi de comuna Berzasca. Nu cunoaștem data când așezarea a adoptat acest nume, dar prima mențiune a unei așezări cu numele Gorni Liupkova³, apare în zonă la 1489. Acest fapt ce ne duce cu gândul la existența unei așezări simetrice, „de Jos”. Ulterior toponimul este mai puțin cunoscut documentar, până la începutul sec. al XVIII-lea când materialele cartografice amintesc o singură localitate cu acest nume⁴, pentru ca 20 de ani mai târziu, începând cu *Briffaut Etienne*⁵ și *harta Banatului a lui Reinier și Iosué Ottens (1740)* să apară două așezări cu același nume „Liubcova”, *Gorni* (de Sus) și *Dorni* (de Jos). Momentul coincide și cu încheierea colonizărilor sîrbești de pe cursul inferior al văii Orevița, și formarea actualiei localități Liubcova (de Jos) din comuna vecină Berzasca.

Potrivit lui Gh. Popovici un vânt care bate pe teritoriul Sicheviței este „Gorneacul”. Acesta este un vânt umed care bate din direcția nord-vest și aduce mereu în timpul verii ploi mari și rezezi, iar iarna multă zăpadă. Poate fi o legătură ?

Localizare

Satul este așezat în Depresiunea Sicheviței, pe malul stînd al cursului inferior al râului Camenița, la cca. 2 km de malul Dunării. Face parte din categoria așezărilor răsfirate în lungul DJ 57 A, care tranversează localitatea, legând drumul Clisurii (DN 57) cu comuna Gârnic. Administrativ, satul Gornea aparține de comuna Sichevița, jud. Caraș-Severin. Coordonatele sale geografice sunt de 21°51'12" longitudine estică și 44°41'01" latitudine nordică.

Repere istorice

1498 – Este menționată documentar așezarea Gornea, sub denumirea Gorni Liupkova (Liubcova de Sus – din limba slavă). Vatra acestei așezări era situată pe locul numit

---

3 Popovici, 2013, p. 32

4 *Carte von dem Koenigreich Servien, 1718*

5 *Théâtre de la Guerre dans le Bannat de Temeswar, 1738*

Bișteg, de unde se presupune că s-a mutat pe actuala vatră după invazia turcilor din 1738. (Popovici, 1913, p. 32).

1690-1700 – Între așezările menționate de Marsigli în districtul Poreca este menționată și așezarea Lyubkova, fără mențiunea („de Sus” sau „de Jos”);

1698 – În însemnările sale despre consecințele conflictelor dintre austrieci și turci pe teritoriul Banatului, contele Emeric Tocöly, mărturisește că turcii s-au întors cu o pradă bogată din stânga Dunării, printre care și mulți robi, satele Liubkova și Muldova fiind lăsate pustii (Ilieșiu, 2011, 137).

1723 – Harta lui Mercy menționează existența așezării Gorni Liubcova, situată în Clisură, districtul Palanka.

1772 – Are loc înregimentarea locuitorilor din satul Gornea, în cadrul Regimentului româno-iliric.

1775 – Este încheiat procesul de formare a batalionului românesc, acesta fiind contopit cu regimentul ilir de graniță, formând Regimentul Valaho-Ilir, cu sediul la Biserica Albă. Noul regiment având în componență 99 de sate repartizate în 16 companii a fost transformat în regiment de linie ce avea să poarte numărul 72.

1788 – La acea dată pe teritoriul comunei existau două pichete de grăniceri, Pichetul Gornea și Pichetul Căunița. Cele două pichete au fost distruse de către turci în timpul conflictului din 1788-1789 (Moisi, 1934, 258).

1809 – În cartea funciară apar înscrise biserica, școala, primăria și un hambar comunal.

1834 – S-a ridicat actuala biserică prin efortul credincioșilor. Nu sunt cunscuți arhitecții și atreprenorii care au ridicat-o. (Popovici, 1913. 91).

1898 – Biserica din Gornea a fost pictată de către pictorul iconar Nicolae Hașca, împreună cu ucenicul său Petru Drăgilă din Prilipeț (Popovici, 1913. 91).

1913 – Sub păstorirea preotului Pavel Popescu biserica suferă importante lucrări de renovare (Ibidem).

1936 – Este ridicat căminul cultural și înființat corul mixt din comună de către Teodor Buracu.

1998 – În timpul păstoririi preotului Moldovan Ion au loc cele mai importante lucrări de renovare, biserica fiind resfințită de către Episcopul Caransebeșului, P.S. Laurențiu Streza (Popovici, 2013,92).

Date privind ocupațiile și evoluția populației – Gornea

1791 – Comuna grănicerească Gornea (Gornialiubkova) din cadrul Regimentul de graniță Valaho-Ilir înregistra un număr de 429 locuitori (persoane) din care 228 bărbați și 197 femei (Popiți, 1923).

1843 – sunt înregistrați 538 locuitori, de religie ortodoxă;

1873 – Odată cu reorganizarea administrativă a fostelor regiuni de graniță și trecerea actualelor sate Gornea și Sichevița în componența preturii Orșova, comuna Gornea avea 600 de locuitori, etnie sârbi și români.

Conform recensămintelor efectuate în perioada 1880 - 2002, populația localității a evoluat după cum urmează:

1880 – sunt înregistrați 696 locuitori, din care 676 români 17 sârbi, 6 maghiari și 20 de altă etnie;

1890 – sunt înregistrați 800 locuitori, din care 776 români 12 sârbi și 12 de altă etnie; ;

1900 – sunt înregistrați 862 locuitori, din care 847 români, 15 sârbi;

1910 – sunt înregistrați 973 locuitori, din care 950 români, 2 sârbi, 3 maghiari și 17 de altă etnie; ;

1920 – sunt înregistrați 1423 locuitori, din care 323 români, 2 maghiari, 12 germani. și 1086 de altă etnie;

1930 – sunt înregistrați 983 locuitori, din care 958 români, 1 maghiari, 3 germani, 14 sârbi, 6 romi și 1 de altă etnie;

1941 – sunt înregistrați 993 locuitori, din care 976 români și 17 de altă etnie;

1966 – sunt înregistrați 914 locuitori, din care 907 români, 5 maghiari și 2 de altă etnie;

1977 – sunt înregistrați 847 locuitori, din care 836 români, 9 romi și 1 de altă etnie;

1992 – sunt înregistrați 700 locuitori, din care 691 români, 6 sârbi și 2 romi;

2002 – sunt înregistrați 662 locuitori, din care 654 români, 2 romi și 6 de altă etnie;

2011 – sunt înregistrați 591 locuitori;

După cum se poate constata și aici populația românească este majoritară, dar aflată într-un trend descrescător după 1941, în cei 70 de ani pierderea de populație înregistrând un procent de peste 40 %.

2.2 ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.2.1 ÎNCADRARE ÎN TERITORIU

Localizarea județului Caraș-Severin pe harta României

Localizarea comunei Sichevița în cadrul județului CS

Administrativ, comuna Sichevița este situată în partea sud-vestică a României, în sudul județului Caraș-Severin, la granița cu Republica Serbia. Limita sudică este formată din cursul râului Dunărea, pe cursul căreia este frontiera cu Republica Serbia; spre vest se învecinează cu teritoriile administrative ale orașului Moldova-Nouă și al comunelor Coronini și Gârnic, spre nord cu cel al comunelor Șopotul Nou, Dalboșeț și Bania, iar spre est de cel al comunei Berzasca.

Geografic comuna Sichevița este așezată în partea de sud-est a Munților Locvei, în cadrul bazinetului depresionar Sichevița-Liubcova, de pe culuarul Dunării, cunoscut sub numele de Clisură. Acest culuar este delimitat spre vest de zona carstică a Platoului Sfânta Elena, sub forma unui podiș joas, brăzdat de doline și văi de doline. Spre est teritoriul administrativ este delimitat de limita cu teritoriul administrativ al comunei Berzasca, și de culmile vestice ale Munților Almăj, unde altitunea crește. Valea Liboajdea constituie limita dintre două mari arii geologice, una preponderent calcaroasă, formată din sinclinorumul Anina – Moldova-Nouă, formată preponderent din calcare triasice și depozite de fliș cu intercalații de șisturi cristaline și banatite în est.

Coordonatele geografice ale satului reședință de comună sunt: 44°41'44,55" latitudine nordică și 21°50'36,61" longitudine estică (Google Earth).

Teritoriul administrativ al comunei acoperă o suprafață de 2594 ha (25,94 kmp), reprezentând 0,3 % din suprafața județului și cuprinde un număr de 19 sate: Sichevița – reședință de comună, Brestelnic, Camenița, Crușovița, Cârșie, Cracu Almăj, Curmătura, Frăsiniș, Gornea, Liborajdea, Luncavăț, Martinovț, Ogașu Podului, Streneac, Zănou, Zăsloane, Valea Orevița, Valea Ravensca și Valea Sichevița.

Conectarea unității administrative la infrastructura națională de transport se face prin:

- DN 57, cu o lungime de 201 km, leagă orașele Orșova (jud. Mehedinți) cu Moldova Nouă (jud. Caraș-Severin), continuând spre nord, până în localitatea Moravița, jud.

Timiș și punctul de trecere a frontierei cu Serbia din această localitate. Prin acest drum localitatea este conectată la DN 6, în orașul Orșova, DN 57 în localitatea Pojejena, DN 59 la Moravița etc., care-i asigură posibilitatea conectării cu oricare din localitățile României și accesul spre punctele de trecere a frontierei din vestul țării, inclusiv spre Europa Centrală și de Vest.

- Valea Cameniței este strănătată de DJ 571 A, care leagă DN 57 trecând prin Gârnic, cu DJ 571, în apropiere de localitatea Moldovița. Deși a fost recent modernizat starea drumului s-a înrăutățit datorită lucrărilor de proastă calitate.

2.2.2 CARACTERISTICILE RELIEFULUI

Cadrul geomorfologic

Din punct de vedere geomorfologic zona studiată face parte din lanțul Carpaților Occidentali, subzona Munților Banatului, unitatea Reșița – Moldova Nouă. Relieful zonei este dominat de culmile estice ale Munților Locvei, care în zonă se apropie cel mai mult de fluviu, prin piemonturile sale calcaroase. Partera de vest a comunei este dominată de platoul carstic Sfânta Elena, bogat în forme endo și exocarstice atractive: lapiezuri (stânci lustruite, brăzdate de șanțuri cu diferite adâncimi, despărțite de creste ascuțite), văi seci și doline, în timp ce spre est se continuă până pe teritoriul comunei Berzasca, în bazinul văii Orevița.

Sichevița – Harta fizică (Sursa: <http://atlas.anpm.ro/atlas>).

Depresiunea Liubcova-Sichevița, suprapune în bună parte un bazin de sedimentare miocen, care se desfășoară pe o lungime de cca. 18 km, în lungul Dunării, între văile Liborajdea și Berzasca, înaintând spre nord până la culmile Munților Locvei și Almăj. Relieful acestei depresiuni are un aspect colinar, fiind dominat de culmile domoale ale unor dealuri, a căror altitudine nu depășește 300 m. Pe văile principale precum Valea Mare la Seliște și Dragoselea, Valea Oraviței între ogașele Văznici și Cicoșneag, Camenița între Dealul Moșului și Vărsare, Crușovița în zona de obârșie, și Liborajdea, care adunându-și apele din zonele mai înalte ale Almăjului și Locvei, formează bazinete de eroziune și acumulare

Culmile Munților Locva închid depresiunea Liubcovei spre nord și nord-vest, în timp ce Munții Almăjului, cu înălțimile sale modeste, care de abia ating în zonă 900 m (Tâlva Blidarului) o mărginesc spre est și nord-est. Acest fapt a permis formarea și menținerea unor căi de comunicație între depresiunea intramontană Almăj (Bozovici) și depresiunea Liubcova.

În zonă acești munți cu o structură preponderent calcaroasă, se prezintă sub forma unor culmi largi, ramificate și platouri carstice precum Cărbunari și Sfânta Elena. În lungul contactelor litologice și tectonice apar doline cu adâncimi diferite, văi carstice seci formate prin alinierea acestora, lapiezuri îngropate parțial de argile roșii și alte asemenea. Prin înălțimile lor mici și relativ plane aceste culmi au făcut posibilă stabilirea unor legături cu depresiunile vecine ale Oraviței și Moldova Veche.

Culmile domoale ale dealurilor din cadrul depresiunii coboară treptat spre Dunăre atât sub forma unor terase fertile cât și sub forma unor abrupturi mai puțin propice habitării. Dintre acestea amintim dealurile: Cioaca (310 m), Ciordărin (284 m), Greda (306 m), Stenca (296 m), Păzăriște (207 m) și Căunița (175 m). Culmile cele mai înalte

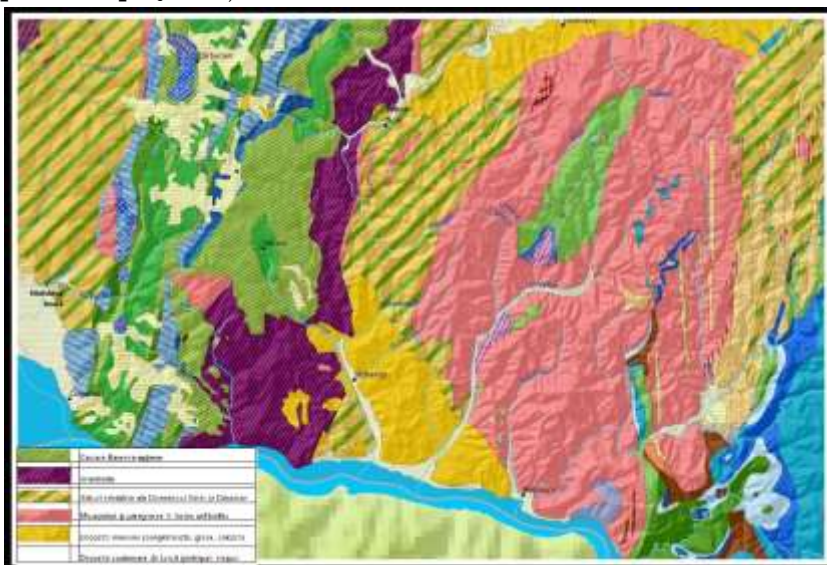

sunt: Dealu Colțu (579 m), Goșamăț (578 m), Străineacu Mare (575 m) și Băianu Mare (481 m).

Considerații geologice

Diversitatea litologică și sedimentară a zonei este exprimată prin succesiuni variate de calcare și marne, gresii, conglomerate, argile, la care se adaugă antraciți și huile. Teritoriul administrativ al comunei Sichevita este situată la extremitatea sud-estică a sinclinalului Reșița – Moldova Nouă, în flancurile cărora apar la zi marnele de Crivina, de vârstă Berriasian -Valanginian. Spre axul acestui sinclinal dominante sunt calcarele de Plopa, de vârstă cretacic timpuriu. Spre Dunăre și spre depresiunea Sichevita calcarele creează un versant relativ abrupt și înalt de peste 100 m, ce se desfășoară pe o distanță de câțiva kilometri în aval de localitatea valea Alibeg și delimitează spre vest valea Liborajdea. Formele carstice de suprafață sunt reprezentate de lapiezuri, doline (cu adâncimi de 2 – 10 m), văi de doline, chei scurte și sălbatice dar și forme carstice de adâncime, precum peșteri și avene.

Intruziunile magmatice, reprezentate de masivul granitic de Sichevita, de vârstă hercinică, sunt formate din granite, granodiorite, diorite cuarțifere. Pe alocuri întâlnindu-se și produse vulcanice efuzive: riolite, dacite, andezite, piroclastite, cunoscute sub genericul de banatite. Ocupă suprafețe întinse în bazinul văii Liborajdea dominând interfluviul dintre aceasta și valea Cameniței.

Sichevita – Harta geologica (Sursa: <http://atlas.anpm.ro/atlas>).

În partea central nordică dominante sunt șisturile cristaline ale domeniului Getic și Danubian, ce acoperă largi suprafețe în sud-vestul Munților Almăj.

Formațiunile sedimentare de vârstă Miocenă și Pliocenă, depuse după desăvârșirea șariajului Pânzei Getice peste Unitățile Danubiene sunt larg răspândite în depresiunea Sichevitei sub forma unor înălțimi joase și terase înalte. De asemenea, în zonele joase din lunca Dunării și în lungul Văilor Camenița și Liborajdea, precum și a unora dintre afluenții secundari ai acestor văi dominante sunt depozitele cuaternare, de grosimi diferite. Aceste depozite cu origine aluvială și deluvială, sunt formate din pietrișuri, nisipuri și argile fiind dominante în preajma cursurilor de apă.

2.2.3. Rețeaua hidrografică

Apele de suprafață

Cel mai important curs de apă care străbate teritoriul administrativ al comunei este fluviul Dunărea, care este și cel mai mare fluviu european, cu o lungime de 2860 km, din care 1075 km pe teritoriul româniei. Dunărea își are izvoarele în Munții Pădurea Neagră, la granița dintre Germania și Franța, ce unde curge spre est și sud-est. În cursul său Dunărea străbate teritoriul a 6 țări (Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația și Serbia) și trece prin 4 capitale (Viena, Bratislava, Budapesta și Belgrad). Pe teritoriul României intră prin apropiere de localitatea Baziaș, județului Caraș-Severin și parcurge 60 de km în județ la hotarul cu Serbia, pentru a-și continua drumul prin Banatul Montan spre Orșova, unde formează defileul care îi poartă numele.

Pe teritoriul comunei Sichevita, Dunărea formează granița fluvială pe o lungime de cca. 11,10 km, pe direcția vest-est. Desigur, sub aspect hidrografic întreg teritoriul administrativ al comunei face parte din bazinul hidrografic al Dunării, cele câteva cursuri de apă existente fiind tributare acesteia.

Rețeaua hidrografică minoră al comunei este reprezentată printr-un număr de 3 cursuri de apă mai importante, care coboară din Munții Locvei și cei ai Almăjului, pentru a se vărsa în Dunăre. De la vest la est acestea sunt: Valea Liborjadei, pârâul Valea Seacă și pârâul Valea Camenița.

Pârâul Aliberg, delimitează prin cursul său inferior, la vest teritoriul administrativ al comunei Sichevita de cel al comunei Coronini. Se formează la est de localitatea Sfânta Elena, prin unirea unor văi seci, sau alimentate de puternice izvoare carstice (Ogașul U Lom) care apar în partea de nord al platoului Sf. Elena. Pe cursul mijlociu, adună apele pârâului Popovăț, din dreapta și cel al pârâului Toplița, iar în aval, cel al Ogașului Rău. În trecut pe cursul mijlociu al văii funcționa o moară de apă, iar pe cel inferior valea este marcată printr-o spectaculoasă cascadă locală. Pe cursul acesteia se mai întâlnesc și alte fenomene endo și exocarstice, precum Peștera U Lomu, Peștera Potoc, Peștera Toplița (Topleț), Cheile Alibeg etc.

Pârâul Liborjadea (Valea Liborjadea), împreună cu afluentul său Valea Poledva, are o lungime de cca. 10 km. Pârâul Poledva își ia apele de sub Platoul Gârnic, curgând pe calcare spre sud-vest sub forma unei văi seci, în cea mai mare parte, până la confluența cu valea Varanovățului, unde apele ajung la suprafață prin Peștera cu apă din Valea Poledvi. În aval cursul văii este orientat de-a lungul unei falii spre sud-est, până în apropiere de confluența cu Dunărea. Pe cursul său inferior, în cadrul bazinetului depresionar Liborajdea, primește apele celui mai important afluent al său, **valea Vrela**, ce izvorește de sub culmea Curmătura. Aceasta primește ca afluent de dreapta, pe teritoriul satului martinovăț, apele pârâului Vârcaluța, ce izvorește de sub culmea Frăsiniș. Alături de aceasta, între cursurile de apă tributare Văii Liborajdei mai amintim:

Ogașul Pemilor, izvorește din partea estică a Dealului Bolom, de pe teritoriul administrativ al comunei, delimitând spre sud culmea cu același nume. Cursul acestuia a constituit în trecut traseul vechiului drum, care lega Depresiunea Liubcovei cu Moldova Nouă, traversând actualul teritoriu al satului Sfânta Elena. Astăzi valea cândva acoperită de păduri, mai păstrează această podoabă pe versantul drept.

Varanovățul, cunoscut și sub numele de Valea Ceuca, se formează pe platoul Isanocea, coborând spre sud-est sub forma unei văi carstice. Străbate o zonă bagată în fenomene exo și endocastice precum abrupturi, poduri naturale, prăbușiri, peșteri (Iasânoca, Ceuca, Izvorul Mânzului) și avene (Avenul Varanovăț, Avenul de la Izvorul Șicli).

Principalii săi afluenți sunt: Ogașul Pemilor, Valea Varanovățului, Valea Polevii, Valea Odăilșor și Valea Vrela. Se remarcă prin prezența unui număr important de fenomene endocarstice, precum: Peștera Iasânca (2221/1), Peștera de sub Varanovăț (2221/2), Peștera de la Izvorul Mânzului (2221/3), Avenul de sub Varanovăț (2221/4), Avenul de la Izvorul Șiclii (2221/5), Peștera din Valea Poledvii (2221/6).

Pârâul Camenița, cu o lungime de cca. 13 km, cu un bazin hidrografic important (82 kmp), își are originile la „Izvorul Pietricica”, în Munții Almăjului. Principalii săi afluenți sunt văile: Gravensca, Ravensca și Valea Sichevita, cu care își uneste apele pe teritoriul localității omonime, dar și văi de versant și pâraie de mai mică întindere, precum Valea Seacă, p. Gârnic și valea Filipova. Se varsă în Dunăre, în dreptul

kilometrului 1025 fluvial, la „Podul Păzăriște” unde și-a format o frumoasă microdeltă (Popovici, 2013, 13).

În bazinul superior al acestei văi și pe unii dintre afluenții săi, care străbat zone calcaroase, sunt întâlnite mai multe fenomene endocarstice precum abri-uri, peșteri și avene. Menționăm: Peștera Ieschinia (2220/1), Peștera Filipovo Dira (2220/2), Avenele de la Trei Movable, Avenul Gaura Sunătoare (2220/7), Avenul Tingava Propasti (2220/9) și Avenul din Izlazul Gârnicului (2220/10). Dintre acestea numai P. Ieschinia este o peșteră activă, restul fiind fosile.

Pârâul Crușovița cu afluentul său - Valea Seacă,

Este un curs de apă de mai mică importanță, care își adună apele de sub Vârful Băianu Mare. Formează pe cursul său mijlociu un microbazinet depresionar care adăpostește satele Străiniac și Crușovița, după care traversează o zonă dedefileu în magmatitele paleozoice, pentru a se vărsa în Dunăre la „Locul Mare”. Este mai degrabă un curs de apă cu o curgere semipermanentă, deseori pe timpul verii valea secând. Străbate o zonă ocupată preponderent de păduri și fânețe, întrerupte uneori de terenuri cultivate în special cu cereale.

Cursuri de apă cu caracter semi-permanent - torențial

O caracteristică generală pentru hidrografia zonei este dată de structura geologică divesă, în special de prezența calcarelor jurasice sub forma unor pachete deosebit de consistente, fapt ce a favorizat o puternică dezorganizare a rețelei de suprafață. Din aceste motive o bună parte din cursurile de apă funcționează ca văsi seci, active doar la topirea zăpezilor și la ploii abundente. În această categorie se încadrează cursurile superioare al văilor Varanovăț și Poledva (Podlevina), dar și alte pâraie și torenți care se formează pe roci magmatice sau sedimentare, precum Lucacevăț (Ogașu Linorrajdea), Valea Seacă, Ogașul Căunița, Ogașu lui Crăciun, Ogașu Podului etc.

Apele subterane

Apele subterane se găsesc la adâncimi variabile, fiind cantonate atât în depozitele deluviale de vârstă cuaternară, de pe cursul inferior al pâraielor și din lunca Dunării, dar și în depozitele de calcare Cretacice, de unde ajung la suprafață prin intermediul unor cavități naturale active (Peștera cu apă din Valea Poledvi) sau în zonele de contact litologic sub forma unor izvoare (Izvorul de sub Cârșie, Izvorul din satul Valea Ravensca etc.). Unele dintre aceste izvoare sunt utilizate până astăzi la alimentarea cu apă a locuitorilor din cele mai multe localități ale comunei.

Analizând profilul hidrogeologic teoretic al nivelului apelor subterane, începând din partea superioară a satului reședință și până la Dunăre se remarcă următoarea situație:

- Nivelul relativ ridicat al pânzei freatice în cadrul depozitelor cuaternare de luncă, care ajung la o cotă relativă de cca. - 3 -5 m;
- Prezența unor izvoare de terasă, care deseori nu ating suprafața, drenând stratele permeabile spre albia văii Camenița. În continuare, cu cât ne apropiem de albia Dunării nivelul general al apei înregistrează un curs diferit, după cum o arată cele trei fântâni existente. Din amonte spre aval nivelul pânzei freatice înregistrează valori diferite, de la -3 m - 5,5 m până la - 10 -14 m, în zonele de terasă
- În trecut apele subterane din cadrul depozitelor cuaternare erau utilizate în consumul uman și animal prin intermediul fântânilor și a izvoarelor amenajate. În perioada comunistă din aceste depozite, situate în amonte de Sichevița s-a realizat o captare pentru alimentarea cu apă a localităților Sichevița și Gornea. Rețeaua de alimentare inițială, s-a deteriorat în timp, fiind refăcută după anul 2000.
- Situația se menține și astăzi în cea mai mare parte a satelor comunei, mai puțin în Sichevița și Gornea, unde s-a introdus alimentarea cu apă în sistem centralizat.

Lacuri

Caracteristicile litologice și morfologia locală nu este propice formării lacurilor.

2.2.4. Condiții climatice

Clima României este temperat-continentală de tranziție, marcată de unele influențe climatice oceanice, continentale, scandinavo-baltice, submediteraneene și pontice. Astfel, în Banat și Oltenia se face simțită nuanța mediteraneană caracterizată de ierni blânde și regim pluviometric mai bogat (mai ales toamna)⁶.

Disponerea amplasamentului în culoarul Dunării îi conferă însă particularitățile unui mezoclimat de tip submediteranean, fiind caracterizat de valori termice lunare și anuale mai ridicate cu 1 – 1,2 grade și ierni mai blânde decât în zona montană, învecinată.

Acest fenomen este explicat atât prin uriașul volum de apă transportat de fluviu cât și prin circulația maselor de aer dinspre vest și sud-vest și transformarea acestora în mase foenice pe versanții concavi ai curburii montane. În Defileul Dunării, datorită unor diferențe de presiune atmosferică, activează un vânt în "cascadă" de tip "bora" (o variantă regională a Australului)⁷, denumit *Cosava*, vânt rece ce coboară din Dinarici, cu precădere la începutul și sfârșitul iernii⁷, manifestându-se pe direcția sud-est nord-est, uneori cu intensitate excepțională (peste 50 m/sec în regim de rafale). Vântul "Coșava" are caracter turbulent, iar direcțiile predominante din care bate sunt cele estice și vestice. Vitezele pot atinge 85 km/h, cu rafale de până la circa 145 km/h (intensificările maxime au avut loc în 1979, 154 km/h). Lunile în care au loc intensificări ale vântului "Coșava" sunt ianuarie, februarie, martie, aprilie, noiembrie și septembrie (vara foarte rar).

În acest context, valorile medii anuale ale temperaturii cresc treptat de la vest spre est, înregistrându-se 11,2°C la Moldova Nouă, 11,4°C la Berzasca, 11,5°C la Sviña, 11,6°C la Drobeta Turnu-Severin.

La nivel local temperatura aerului înregistrează următoarele valori:

- temperatura medie anuală - 11-12° C;
- temperatura medie lunară maximă - 22 °C (iunie);
- temperatura medie lunară minimă - 0-1° C (ianuarie);
- intervalul apariției primului îngheț - 11-20 octombrie;
- intervalul apariției ultimului îngheț - 20-25 aprilie.

Regimul precipitațiilor și nivelul altitudinilor sunt determinate de situarea comunei într-o regiune marcată de circulația vestică și sud-vestică. Se manifestă și o zonalitate pe verticală, impusă de diferențele de nivel dintre valea Dunării și vf. Svincea Mare, la nivelul comunei cantitățile medii anuale oscilând între 750 și 800 mm/an. Repartiția cantității de precipitații în timpul unui an este diferită de cea a restului țării, făcându-se simțită influența mediteraneană, caracterizată prin două maxime: unul în lunile mai – iunie în zona Defileului Dunării și iunie – iulie în zonele înalte și altul, secundar, mai sărac în precipitații, în octombrie – noiembrie. Predomină în general precipitațiile lichide, cele solide sub formă de ninsoare fiind mai rare. O frecvență mai mare în sezonul de iarnă o are lapovița. În aceste condiții, stratul de zăpadă atinge rareori grosimea 10-15 cm și durează puțin, cca. 30 de zile.

Regimul vânturilor este în general sub dominația circulației zonale din vest și nord-vest. În relieful Dunării, datorită unor diferențe de presiune atmosferică, bate un vânt în "cascadă" de tip "bora" (o variantă regională a Australului)⁷, denumit *Coșava*, care în lunile reci înregistrează intensități excepționale (peste 50 m/sec în regim de rafale). Conform prevederilor STAS 6054-77, adâncimea maximă de îngheț (fără strat protector de zăpadă pe sol), se va considera de 0,75 m pentru zona Moldova Nouă - Coronini.

2.2.5. VEGETAȚIA ȘI FAUNA

Vegetația

⁶ Raport anual - Starea factorilor de mediu în România, cap. 1, 2010 (http://www.anpm.ro/anpm_resources/)

⁷ I. Sârcu – Geografia fizică a Republicii Socialiste România, București, 1971, p. 268.

Gradul ridicat de umezeală a favorizat dezvoltarea unei bogate vegetații silvestre cu frunze cazatoare, în care predomină fagul și stejarul. Compoziția floristică, apartenența geografică, variația spațială a spectrului biologic și asociațiile vegetale ce caracterizează etajul nemoral la care se încadrează vegetația acestui areal conferă originalitate zonei. Cercetările complexe efectuate în zonă începând cu perioada interbelică au pus în evidență unicitatea acestei zone și nevoia de protecție și conservare. Prin includerea celei mai mari părți din teritoriul comunei Brezasca în Parcul Natural Porțile de Fier se asigură cadrul necesar conservării mediului biotic local.

Caracterul biogeografic conservativ al Defileului Dunării este determinat de varietatea substratului litologic, de caracteristicile climatice, de aspectul tânăr al reliefului (versanți abrupti, profile longitudinale ale văilor cu rupturi de pantă accentuate, profil transversal slab evoluat etc.).

Elemente de floră și faună

Vegetația acestui areal este alcătuită din păduri, tufărișuri, pajiști și grupări ruderales, distribuția acestora fiind condiționată de particularitățile oropedoclimatice ale substratului, pădurea dominând peisajul general. În zona depresionară joasă în special pe cursul inferior al văii Văradului și în lunca Dunării, cresc suprafețele cu destinație agricolă și de locuire.

Caracteristicile ecologice au favorizat păstrarea unor elemente floristice și faunistice cuaternare sau precuaternare. Este recunoscut astfel rolul de vad biogeografic al Defileului Dunării de-a lungul căruia s-au intersectat căile de migrație ale unor elemente floristice și faunistice începând cu sfârșitul terțiarului și până în prezent. Chiar dacă Defileul Dunării a jucat rol de coridor pentru migrația speciilor de floră și faună din Depresiunea Panonică și cea Pontică, flora și vegetația dominantă are azi trăsături proprii montane, reflectând un amestec specific de elemente boreale – montane și central – europene cu cele termofile sudice, cele dintâi coborând altimetric, iar cele din urmă marcând o ridicare sub raport hipsometric. Se constată caracterul relict al elementelor nordice și sudice ce supraviețuiesc în enclavă.

Regimul precipitațiilor și nivelul altitudinilor au determinat dezvoltarea unei bogate flore cu frunze căzătoare, în care predomina fagul și stejarul. Astfel, fagul (*Fagus sylvatica*), zădă (*Larix Decidua*), pinul de Banat (*Pinus nigra*) și tisa (*Taxus baccata*) coboară mult în defileul Dunării, ca și alte elemente montane, cum sunt afinul (*Vaccinium myrtillus*) care este prezent pe Vf. Trescovăț, alături de lichenii însoțitori ai pinetelor: *Cladonia silvatica*, *C. foliaceae*, *C. fimbriata*, întâlniți și în pădurile de fag.

O serie de elemente mediteraneene ajung în defileul Dunării la altitudini mari, cum sunt: cerul (*Quercus cerris*), gârnița (*Quercus frainetto*), scumpia (*Cotinus coggygia*), mojdreanul (*Fraxinus ornus*), liliacul sălbatic (*Syringa vulgaris*), alunul turcesc (*Corylus colurna*) etc.

Sub-etajul fâgetelor se desfășoară între 500 – 1000 m, fiind reprezentat în special prin pădurile de fag (*Fagus sylvatica*), în structura cărora se mai întâlnesc *Fagus taurica*, *Fagus moesica* și *Fagus orientalis*.

În lungul unor văi cum ar fi Vărad, Gigalovăț și Alibeg, fâgetele coboară sub 200 m pe versanții cu soluri brune de pădure slab acide, mai umezi și mai umbriți. Local, în pășunile împădurite fagul ajunge până la limita Dunării prin înlocuirea gorunului

datorită microclimatului umed specific versanților umbriți. Sub-etajul gorunetelor (*Quercus petraea*), în amestec cu alte specii de foioase, alcătuiește formația vegetală cu o largă răspândire, mai ales în zona Parcului Natural Porțile de Fier. Se situează între 200 și 500 m, ocupând zone cu pante în general reduse, cu soluri brune, uneori podzolice, fie în arborete pure, fie în arborete amestecate de gorun cu fag.

Arealele cu vegetație hidrofilă sunt destul de restrânse, fiind situate în sectoarele de luncă a râurilor afluate Dunării, în defileul propriu – zis, dar și în unele bazinete de confluență cum sunt cele ale Cernei, Ieșelniței, Mala, Mraconiei, Camenița, Liubcova, Plavișevița, Liubotina etc. În componența acestora intră mai multe specii de salcie (*Salix alba*, *Salix fragilis*, *Salix triandra*, *Salix purpurea*), plop alb (*Populus alba*) și negru (*Populus nigra*), iar pe culoarele văilor unor afluenți ai Dunării, anin alb (*Alnus glutinosa*). În subarbustiv vegetează cătină roșie sau murul (*Rubus caesius*).

În zonele de luncă inundabilă apar înmlăștinări în care domină trestia (*Phragmites communis*), pipirigul (*Scirpus sylvaticus*), rugina (*Juncus inflexus*), *Galium palustre* etc. Vegetația primară a pajiștilor este foarte mult modificată de intervențiile antropice. Pajiștile sunt destul de restrânse ca suprafață, fiind intercalate între păduri și terenuri agricole. Grupa asociațiilor xerotermofile de pe calcare și șisturi este corespunzătoare perimetrelor de văi Sirinia, Berzasca, Cozla, Cazane, Vârciorova, unde există una dintre cele mai mari concentrări de elemente termofile, a relictelor și a endemismelor. Deosebit de reprezentative sunt *Tulipa hungarica*, *Campanula crassipes*, *Silene armeria*, *Allysum murale*, *Stipa aristela*, *Cerastium banaticum* etc.

Juglans regia – Nuc, Nucar

Morus alba - Dudul alb

Solurile⁸

Conform Planului de management al PNPf, evoluția și distribuția solurilor este condiționată predominant de varietatea petrografică și interacțiunea fitoclimatică cu ceilalți factori pedogenetici. Acest fapt este evidențiat în peisaj prin zonarea altitudinală și mozaicarea învelișului edafic. Principalele tipurile de sol prezente în arealul Parcului Natural Porțile de Fier fac parte din următoarele clase de soluri zonale: cernisoluri, luvisoluri, cambisoluri și spodisoluri și soluri azonale, respectiv hidrosolurile (gleisolurile și stagnosoluri, pelisolurile și protosolurile precum litosoluri, regosoluri, psamosoluri, aluvisoluri, erodosoluri), prezente mai ales în ariile depresionale. În general productivitatea acestor soluri este destul de redusă, ea fiind determinată de limitări impuse de aciditate, volumul edafic redus, pantă și acoperirea terenului, cu rocă la zi și stânci. Pentru teritoriul administrativ al comunei dominante rămân solurile brune, bazice. Între principalele grupe de soluri ce acoperă teritoriul administrativ al comunei Sichevița menționăm:

- *Redzinele* - sunt soluri formate pe calcare și marne, atît sub influența asociațiilor ierboase de stepă, cît și de pădure, pe un relief fragmentat, pe culmi înguste sau ușor rotunjite, cu stanca la zi și pe versanți cu inclinații variate. Redzinele ocupă suprafețe importante în sud-estul Munților Locvei, fiind larg răspândite în partea de vest și nord-vest al comunei.

- Solurile din clasa Cambisolurilor se întâlnesc pe o gamă foarte variată de roci, precum: depozite aluviale, loessoide argile, produse de alterare ale diferitelor roci cristaline, eruptive sau sedimentare bogate în baze. Condițiile climatice de formare sunt

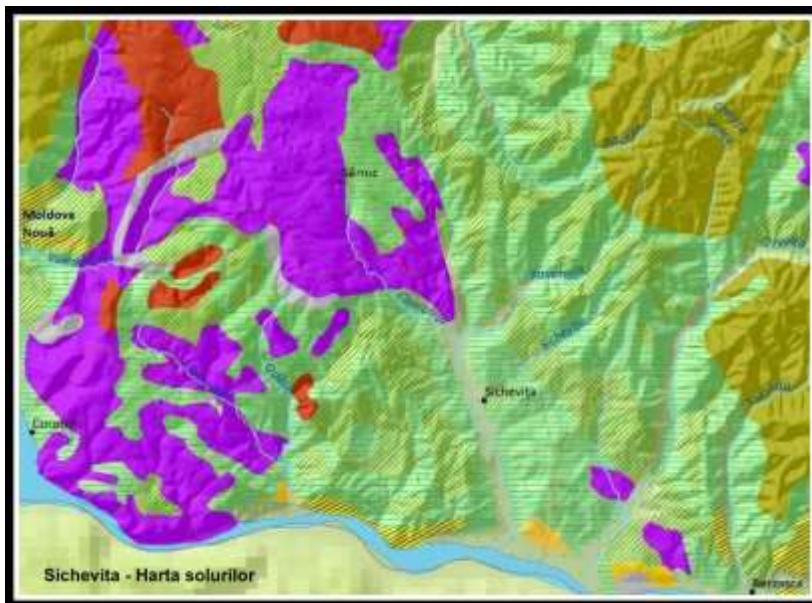
---

⁸ La întocmirea acestui subcapitol s-au utilizat informații primărie Sichevița; subcapitolul 2.2.5. din Planul de Management al PNPf, 2013 și <https://rdz.ro/referat/referat-biologie/solurile.html>

caracterizate de temperaturi medii ridicate (9-10°C în Munții Locvei și 8-10 °C în Munții Almajului) și precipitații medii între 600 și 800 mm/an. Aceste condiții favorizează procesele de alterare a substratului, cu formare de argila.

Sunt răspândite pe forme variate de teren, (lunca, versanți, conuri proluviale, terase), urcând până la 250 - 300 m altitudine. În lunca Dunării ocupă sectoarele mai înalte și depozitele proluviale ale văilor Ieselnita, Berzasca, Liubcova și Sichevița, unde se asociază cu aluviosoluri și gleiosoluri, precum și terasele inferioare ale Dunării, în zona Sichevița-Liubcova, unde apar pe suprafețe însemnate. Entrocambosolurile rodice și luvosolurile ocupă suprafețe importante pe depozitele loessoide pe podul și pe fruntea teraselor de la Liubcova și Gornea.

Soluri brune luvice sunt cele mai răspândite dintre luvosoluri. Luvosolurile sunt rezultatul alterării unor roci sarace sau moderat bogate în baze (granite, gnaisse sau sisturi cristaline) și a depozitelor sedimentare miocene. Se întâlnesc pe versanți și pe culmi până la 550-600 m, sub păduri de fag și gorun, unde fac trecerea către districambosoluri. Pe teritoriul comunei apar sub forma unei benzi continue pe rama nordică a depresiunii Sichevița până la Berzasca, pe rocile acide (sub vegetație acidofilă) la Liuborajdea și pe platourile plane, cu substrat granitic, întâlnite în zona Dealului Streneac - Liuborajdea.

Litosolurile (Clasa protisolurilor) sunt larg răspândite în arealul Parcului Natural P.F., fiind soluri tinere în curs de formare, pe roci compacte. Se întâlnesc cu precădere în zone cu relief accidentat, unde procesele geomorfologice acționează reductiv asupra proceselor de dezvoltare a profilului de sol. În zonă sunt prezente pe versanții foarte puternic înclinați, cu stancărie și grohotisuri (Dealul Viilor, Dealul Teiul Mosului în bazinul Ieselnitei, Dealul Streneac în bazinul Liuborajdei). Pe versanții calcaroși, puternic înclinați din zona strămtorii Alibeg apar și litosoluri calcarice.

În aceeași categorie se înscriu Regosolurile, care sunt soluri neevoluate formate pe depozite loessoide și marnoase, depozite lutoase și lutonisoase și produse de alterare ale rocilor detritice miocene sau ale rocilor compacte. Apar pe versanți cu înclinare puternică, pe racorduri de terasă, culmi înguste, în arealul solurilor evoluate. Se asociază cu cernoziomuri și eutricambosoluri pe versanții alcătuiți din depozite loessoide din partea sudică a Munților Locvei, pe fruntea teraselor din depresiunile Moldova Nouă și Sichevița.

Aluviosolurile sau solurile aluviale, sunt soluri cu textură nisipoasă-argilooasă, bine aprovizionate cu elemente nutritive, cu o largă răspândire în lungul Dunării și afluenților săi. Sunt prezente în luncile rar inundabile și se găsesc într-un stadiu incipient-moderat de evoluție, datorită faptului că au ieșit de sub influența inundațiilor obișnuite. În funcție de gradul de solificare, pot ocupa grindurile sau sectoarele de luncă inundabilă, sectoarele de luncă neinundabilă, conurile de dejecție sau terasele joase. Sunt răspândite în Depresiunea Sichevița unde capătă caractere cernoziomice, mai evident în bazinetul Sichevița, pe conuri de dejecție ale râului Camenița. Încadrându-se altitudinal între 75 și 100 m, cernoziomurile se întâlnesc la vest de Berzasca se găsesc pe reliefuluri joase și cvasiorizontale sau pe versanți slab înclinați, Desi se întâlnesc pe suprafețe reduse, prezintă o importanță deosebită datorită gradului ridicat de fertilitate și pretării la culturi agricole.

2.2.6. CARACTERISTICI GEOTEHNICE

Adâncimea de îngheț

Conform prevederilor STAS 6054/1977 pentru zona Coronini, adâncimea maximă de îngheț, în lipsa stratului protector de zăpadă este considerată a fi de 0,75 m.

Seismicitatea

Conform Normativului P. 100/1992 zona Coronini se încadrează arealului seismic „C”, caracterizat prin parametri de calcul $T_c = 0,70$ și $K_s = 0,20$, ceea ce corespunde gradului VII pe scara M.K.S.

2.2.7. RISCURI ȘI HAZARDE

Noțiunea de risc natural poate fi definită ca reprezentând probabilitatea de apariție a unor fenomene care produc o modificare a peisajului, sesizabilă la scara vieții omului și diferită de evoluția normală a peisajului respectiv. Prognoza riscului implică posibilitatea precizării cât mai exacte a locului de apariție a fenomenului respectiv și imposibilitatea, cu mijloacele tehnice actuale, de a stabili data exactă a declanșării lui⁹

La nivelul zonei în care este amplasat teritoriul administrativ al comunei Sichevița conform Plan de analiză și acoperire a riscurilor – 2013 și a Programului de măsuri privind prevenirea și atenuarea efectelor hazardelor la nivelul județului Caraș-Severin, sunt:

Riscuri naturale

Potrivit anexei nr. 15 la P.A.A.R¹⁰. Sunt considerate riscuri naturale - acțiunile dezastruoase care apar în urma unor fenomene ca: cutremurele de pământ, alunecările de teren, inundațiile, secetele prelungite, furtunile, înzăpezirile, epidemiile, epizootiile, incendiile de păduri sau de cultură. În această categorie amintim:

- Riscuri climatice și hidrologice, datorate fenomenelor meteorologice periculoase (inundații, furtuni, tornade, secetă etc.);
- Riscuri datorate fenomenelor de origine geologică (riscuri seismice; alunecările de teren; inclusiv căderile de stânci;
- incendii ale fondului forestier etc.

Riscuri antropice (tehnologice)

- Riscuri de contaminare/poluare a solului, apelor, aerului, ca urmare a unor accidente, explozii, incendii etc.
- Riscuri datorate transportului rutier sau fluvial;
- Eșecuri ale utilităților publice;
- Prăbușirea unor construcții, instalații sau amenajări;
- Căderi de obiecte din atmosferă etc.
- Riscuri biologice: epidemii, epizootii, poluări accidentale, riscuri sociale, riscuri de incendiu, riscuri de terorism sau război etc.

Riscuri naturale datorate unor fenomene meteorologice periculoase

9 Bălțeanu D., Dinu M, Cioacă A, *Hărțile de risc geomorfologic în Studii Cercului de Geologie, Geofizică și Geografie*, vol. XXXI, 1989, p. 9-13.

10 Planul de analiză și acoperire a riscurilor în jud. Caraș-Severin 2013 (<http://www.isusemenic.ro/>).

Sunt manifestări locale generate în bună măsură de dinamica atmosferei la contactul cu suprafața terestră, a căror caracteristică generale (modul de manifestare, durata, intensitatea și consecințele lor) sunt determinate de intensitatea factorilor lor genetici, între care, rolul principal revine particularităților sezoniere ale circulației generale a atmosferei, în interacțiune cu suprafața activă a Terrei. Principalele riscuri climatice și hidrologice care pot să apară pe teritoriul administrativ al comunei Sichevita sunt:

Riscurile climatice, manifestate prin creșteri excesive ale temperaturilor aerului în anotimpul cald, sub efectul pătrunderii unor valuri de căldură tropicală, sau a scăderilor excesive a temperaturilor diurne și nocturne în anotimpul rece (sub -20° , -30° etc., pentru mai mult timp) în urma pătrunderii unor valuri de aer polar. Din această categorie de risc, riscurile de secetă pot avea un impact major asupra resurselor de apă, atât a cursurilor de suprafață cât și a izvoarelor. Fenomenul poate avea un impact major mai ales în cazul lzonelor carstice din vestul și nord-vestul comunei, unde sursele locale de apă sunt în general reduse ca debite și au o mare fluctuație în funcție de pluviaritate.

Riscuri pluviale se manifestă prin ploi abundente și de durată, ploi torențiale, averse, grindină, vijelii, tornade etc., care generează la rândul lor inundații de amploare. Tot în această categorie poate fi introdusă și seceta excesivă și de durată; vânturile violente însoțite de viscole, care duc la spulberarea și troienirea zăpezilor, întreruperea circulației de toate felurile, ruperea cablurilor aerie etc.

Furtunile sunt fenomene meteorologice destul de frecvente în zonă. Intensitatea acestora este direct proporțională cu efectele distructive pe care le

produc, prin distrugerile provocate fondului forestier, a pomilor fructiferi, caselor, sălașelor și la nutrețurile strânse. De regulă aceste fenomene sunt însoțite de fulgere și trăsnete, care pot atinge persoane sau animale, producându-le de cele mai multe ori moartea. Totodată pot afecta infrastructura de alimentare cu energie electrică (linii aeriene și stații de transformare). În acest context menționăm furtuna care a lovit localitatea vecină, Coronini la mijlocul lunii februarie 2014, când vântul violent a produs pagube considerabile. Forța vântului a smuls acoperișul unei case și a afectat grav altele.

În aceste condiții nu se recomandă adăpostirea turiștilor, a localnicilor sau animalelor sub copaci înalți sau izolați. Este recomandabil ca cei surprinși de furtuni însoțite de tunete și fulgere să se adăpostească în adăposturi naturale (peșteri, abri-uri), în clădiri sau să se culce între doi copaci/stânci distanțați la cel puțin 15-20 m

Inundațiile

Din punct de vedere climatic, România se confruntă cu o ciclicitate a fenomenelor hidrologice de 9 – 10 ani secetoși urmați de ani cu un regim al precipitațiilor peste medie. Despăduririle masive de după 1990 au amplificat gravitatea fenomenului, inundațiile manifestându-se cu o deosebită forță mai ales din cauza torențelor, devenind un real pericol atât pentru populație cât și pentru activitățile economice. Ploile torențiale în zona bazinului hidrografic al Văii Camenița, pot afecta atât albia, cât și malurile, în speciale prin inundarea terenurilor agricole, prin afectarea infrastructurii de transport și a gospodăriilor populației. Conform Planului pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în S.H. Banat, numai în perioada 1997-2007 pe râul Camenița au fost raportate 8 inundații de diferite mărimi, care au produs pagube totalizând 3,78 mil. euro. Același studiu menționează că 4,86 % din teritoriul intravilanului este amenințat de inundații. Sunt amenințate de inundații un număr de 18 gospodării în Sichevita, 19

gospodăriei în Gornea și 4 în Zasloane. Semnificativ în acest context rămân și inundațiile din 2006, când au fost afectat DJ 571 A, pe cca. 19 km și rețeaua electrică, cele din 2010, când au fost afectate 5 km din DJ 571 A și un podeț și cele din 2014, apelor Cameniței, ce au provocat inundații, care au afectat puternic DJ 571 A, dar și suprafețe importante de terenuri agricole în urma aluvionărilor.

Malurile Dunării pot fi afectate în cazul creșterilor masive a debitelor, care pot la rândul lor să provoace grave inundații, afectând amenajările și elemente de infrastructură situate în apropierea malurilor.

În condițiile schimbărilor climatice care se prefigurează, fenomenele extreme se vor înmulți, efectele lor fiind tot mai evidente, prin pagubele produse. Din aceste considerente se impune regândirea modului nostru de raportare la acestea, a modului de viață și a arhitecturii și tehnologiilor de construcție.

Riscuri datorate fenomenelor de origine geologică

Riscul seismic

În conformitate cu prevederile legii nr. 575 din 22 octombrie 2001, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural și ale Normativului P100 /1992 privind zonarea seismică pe teritoriul României, comuna Sichevița face parte dintr-un areal geografic mai larg, cu risc ridicat de cutremur, cu intensitatea seismică exprimată în grade MSK de VIII și o perioadă de revenire de cca. 100 ani. Zonarea seismică a județului indică un grad de seismicitate VII, fiind încadrat zonei C.

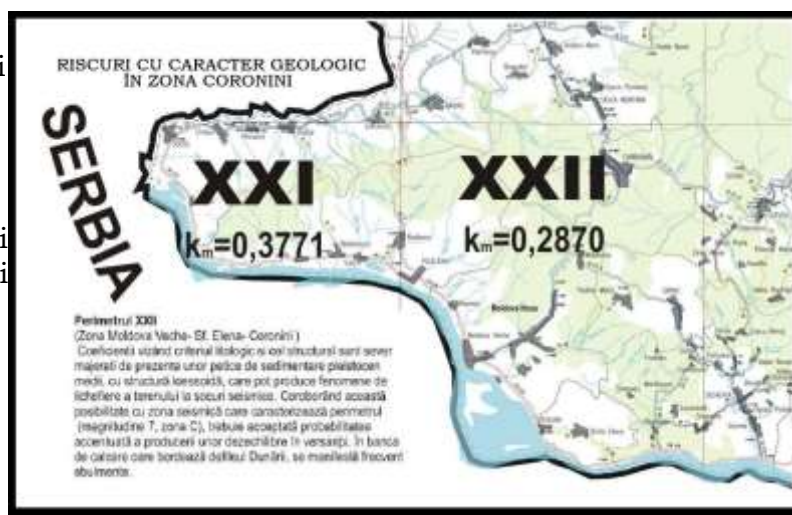
Totodată, în această zonă, valoarea de vârf a accelerației terenului la cutremure având intervalul mediu de recurență - IMR = 100 ani este de 0,20g și perioada de control $T_c = 0,70s$ și $K_g = 0,20 g$. (Legea 575/2001, anexa 2). Această situație este confirmată și de Planul de analiză și acoperire a riscurilor - 2013. Conform normativului P100-1-2006 valorile hazardului seismic pentru zonă sunt $T_c = 0,70$ și $a_g = 0,20 g$

Potrivit documentului amintit primul mare cutremur înregistrat în Banat - 10 octombrie 1879 la Moldova Nouă (5,3 grade pe scara Richter și o intensitate de 6 grade pe Scara Mercalli. Cel mai recent cutremur cu magnitudinea de 4,8 grade R și intensitatea de 5 grade M, având epicentrul sub Dunăre, între Coronini și Moldova Veche, a avut loc în 24.02.202.

Sub aspect seismic regiunea Banatului se află poziționată pe mai multe focare seismice, care se grupează în două areale: unul în partea de sud-est a regiunii, în zona Moldova Nouă iar al doilea în imediata apropiere a municipiului Timișoara. Trebuie cunoscut faptul că "Cutremurele bănățene sunt caracterizate prin adâncimea mică a focarului (5-15 km), o zonă redusă de influență în jurul epicentrului, mișcări orizontale și verticale de tip impuls cu durată scurtă, perioade lungi de revenire în aceeași zonă. La aceste tipuri de seisme sunt afectate mai mult structurile rigide (zidărie, diafragme, panouri mari) și mai puțin cele deformabile (cadre din beton armat sau metalice).

Riscuri geomorfologice

Aceste tipuri de riscuri sunt determinate de următorii factori:

- morfologia terenului grefată pe o anumită alcătuire petrografică și structură geologică;
- 1. condițiile de pantă în care se dezvoltă procesele generatoare de riscuri naturale;
- existența formațiunilor sedimentare și a depozitelor de cuvertură acoperitoare;
- acțiunea factorilor exogeni asupra morfologiei terenului respectiv: cursuri de apă, precipitații atmosferice, îngheț-dezghet, manifestarea unor evenimente hidro-meteorologice extreme etc.

Alunecări de teren, inclusiv căderi de pietre

Alunecările de teren, potrivit legii Legii nr. 575/2001 sunt deplasări a rocilor și/sau a masivelor de pământ care formează versanții unor munți sau dealuri, a pantelor unor lucrări de hidroameliorații sau a altor lucrări funciare, ce pot produce victime umane și pagube materiale. Anexa 6 și 6a din legea amintită include, teritoriul administrativ al comunei Coronini și a comunelor învecinate într-un areal cu un potențial mediu de producere a alunecărilor primare, având o probabilitate de producere redusă. Conform PATJ Caraș-Severin satele comunei Sichevita fac parte dintr-o zonă cu probabilitate ridicată de producere a unor asemenea fenomene.

Cauzele producerii acestora se datorează de cele mai multe ori conjugării unor factori naturali (structura litologică) cu activitatea umană, în principal procesul de despădurire masivă a unor zone în pantă, amenajării de drumuri sau a unor construcții, prin săparea la baza pantei dealului. Din acest punct de vedere depresiunea Liucova-Sichevita este o zonă cu probabilitate ridicată de producere, mai ales că este activă și din punct de vedere seismic.

Prezența cheilor, cu abrupturi calcaroase, uneori având înălțimi de zeci de metri și prezența unor stânci izolate aflate sub influența directă a factorilor de mediu a dus în decursul timpului la fragmentarea puternică a blocurilor de calcar, generând căderi de pietre și pânze de grohotiș, astăzi nefixate sau parțial fixate, capabile oricând să producă alunecări sau prăbușiri de stânci. Acestea pot avea un impact important asupra infrastructurii de transport, respectiv prin blocarea drumului DN – 57, în sectorul cheilor Alibeg dau a DJ 571 A spre Gârnic. Fenomenul este fi amplificat de procesele de gelifracție actuale, mai frecvente în timpul iernii și la începutul primăverii.

Riscuri aferente reliefului carstic.

Se pot manifesta în zonele carstice din vestul comunei, prin prăbușirea tavanului unor goluri subterane, sub efectul trepidațiilor, la încărcarea suprafeței solului cu construcții mari, grele sau în urma unor cutremure. În prezența abrupturilor carstice, pot surveni prăbușiri de stânci, slăbite de procesele de gelifracție și eroziune. Pentru înlăturarea acestor pericole este necesară cartarea cavităților subterane cunoscute și limitarea oricăror lucrări pe proiecția acestora la suprafața solului.

Riscuri naturale complexe

Acestea sunt datorate îmbinării acțiunii factorilor de natură geomorfologică și climatică. În această categorie includem eroziunile de maluri, solifluxiunile și procesele de ravenare.

Eroziunea malurilor se manifestă la nivelul bazinetelor cu înclinare mică a pantei de curgere, prezente la nivelul torenților de versant. Aceste riscuri se manifestă preponderent la nivelul văilor Camenița și Liborajdea și a unora dintre afluenții acestora, a căror curgere are loc pe structuri litologice moi, cu rezistență scăzută la eroziune, în condițiile unor debite mari, o puternică meandrare și viteze mari de curgere. Fenomenul se manifestă și la nivelul Dunării, unde este amplificat de valuri, mai ales la debite mari și foarte mari ale fluviului.

Solifluxiunile sunt procese de alunecare lentă a depozitelor de sol superficial pe pantele mici, sub efectul precipitațiilor. Practic are loc un proces de „spălare” a solului vegetal sub efectul ploilor torențiale și a topirii bruște a zăpezilor. Sunt destul de limitate în zonă, efectele acestora fiind vizibile mai ales la nivelele superioare a pantelor dealurilor despădurite. În ultimii ani s-au amplificat aceste efecte sub impactul unor lucrări de interes public și cu caracter energetic efectuate în zonă.

Procesele de ravenare sunt rodul acțiunii apelor de șiroire asupra solului, sub forma unor șanțuri/văi strâmte cu versanți abrupti, de diferite mărimi. Sunt mai vizibile în preajma sau în lungul drumurilor de creastă, din pământ, și a celor aflate în pantă accentuată. Uneori adâncirea acestora și scoaterea la suprafață a unor praguri stâncoase i-au determinat pe oameni să-ți schimbe traseul acestor drumuri, mai ales la nivelul drumurilor de creastă.

Riscuri tehnologice (antropice)

Riscurile tehnologice sunt riscuri rezultate în urma interacțiunii omului cu mediul fizic în care trăiește, și se referă în primul rând la unele activități umane ce devin periculoase dacă sunt scăpate de sub control. În această categorie sunt incluse: distrugerea unor baraje sau altor lucrări hidrotehnice, accidente de circulație, accidente datorate muniției neexplodate sau a armelor artisanale, prăbușirea unor ruine sau a unor galerii subterane, accidentele industriale, accidente chimice, nucleare, explozii, căderi de obiecte din atmosferă sau din cosmos.

Principalele riscuri de acest tip identificate în zonă sunt riscurile industriale și chimice care pot duce la poluarea apelor; poluarea solului; creșterea suprafețelor expuse la riscuri geologice și la modul de gestionare a deșeurilor. Alături de acestea mai putem adăuga

- Riscuri de contaminare/poluare a solului, apelor, aerului, ca urmare a unor accidente, explozii, incendii etc.
- Riscuri datorate transportului rutier sau fluvial;
- Eșecuri ale utilităților publice;
- Prăbușirea unor construcții, instalații sau amenajări;
- Căderi de obiecte din atmosferă etc.
- Riscuri biologice: epidemii, epizotii, poluări accidentale, riscuri sociale, riscuri de incendiu, riscuri de terorism sau război etc.

2.3. RELATII ÎN TERITORIU

2.3.1. Amplasare și vecinătăți

Comuna Sichevita este o unitate administrativ teritorială de graniță, amplasată în partea sudică a terenului Caraș-Severin, la granița fluvială formată de fluviul Dunărea cu Republica Serbia. Geografic, teritoriul său administrativ este amplasat în cadrul depresiunii cu același nume, acoperind și o parte din ultimile culmi ale Munților Locvei și Almăj, ce coboară treptat spre Dunăre. De asemenea, cea mai mare parte din teritoriul administrativ al comunei face parte din Parcul Natural Porțile de Fier.

Teritoriul său administrativ se învecinează cu teritoriile administrative ale:

- comuna Berzasca la est;
- orașul Moldova Nouă și comunele Coronioni și Gârnic la vest
- comunele Șopotul Nou, Dalboșeț și Bania spre nord și nord-est și
- Republica Serbia, spre sud și sud-vest, prin granița fluvială a României, de pe Dunăre. Lungimea acestei granițe însumează pe teritoriu comunei o lungime de 11,10 km.

Centrul polarizator în jurul căruia gravitează Sichevita este orașul Moldova Nouă, situat la 29 km spre vest, de care este legat prin DJ 571 A și DN 57.

Alte centre urbane accesibile din județul Caraș-Severin, sunt:

- orașul Oravița, situat la 65 km, pe DN 75;
- municipiul Reșița, centrul administrativ al județului Caraș – Severin, la 119 km, accesibil pe DN 57 și DJ 581.
- Centrul urban cel mai important, accesibile locuitorilor comunei Sichevita, rămâne orașul Moldova Nouă și în planul II municipiul Orșova, din jud. Mehedinți, situat la 83 km, accesibil pe DN 57.

Dintre centrele rurale cele mai apropiate amintim:

- Pojejena, situată la 37 km (DN 57) spre nord-vest;
- Coronici, situată la 21 km (DN 57) vest;
- Berzasca, situat la 12 km (DN 57) est de Sichevita;
- Gârnic, situat la 9 km pe DJ 571A, la nord-vest de Sichevita.

Ca localitate componentă a județului Caraș Severin, Sichevita face parte din Regiunea Sud-Vest, regiune situată în sud-vestul României. Această regiune este formată din Județele Arad, Caraș Severin, Hunedoara și Timiș. Amplasarea sa geografică la granița cu Serbia prin intermediul fluviului Dunărea îi asigură o deschidere spre exterior, fiind o zonă propice pentru contacte economice, culturale și politice.

Totodată județul Caraș-Severin, inclusiv Sichevita ca localitate riverană Dunării, face parte din cadrul Euroregiunii DKMT (Dunăre – Criș – Mureș – Tisa), de colaborare transfrontalieră, înființată în 1997, între România Ungaria și Serbia Această euroregiune are în componență:

- Județele Arad, Caraș Severin, Hunedoara și Timiș din România;
- comitatele Bács-Kiskun-Szolnok din Ungaria;
- provincia autonomă Voivodina din Serbia.

De asemenea, România este parte componentă în Strategia UE a Dunării. Această strategie utilizează un concept nou, acele de coeziune teritorială, introdus în cooperarea europeană odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona. La baza acesteia stau trei domenii importante:

1. colectivitățile umane, în cadrul căreia este inclusă și navigabilitatea Dunării, inclusiv refacerea infrastructurilor portuare;
2. protecția mediului;
3. calitatea apei.

Pentru comuna Sichevita această strategie introduce în viitor modalități suplimentare pentru susținerea politicilor de dezvoltare, prin posibilități sporite de accesare a unor fonduri. În cadrul acestei strategii poate fi inclus și proiectul de refacere

a infrastructurii urbane, dar și măsuri sporite pentru protejarea și conservarea rezervațiilor naturale de pe teritoriul administrativ.

2.3.2. Legăturile teritoriului administrativ cu exteriorul

Principala rută de circulație și transport, care traversează teritoriul administrativ al comunei este DN 57, care face legătura dintre orașul Orșova și DN 6 cu punctul de trecere a frontierei cu Serbia, de la Naidăș (DN 57 C) și Moravița (DN 59). Acest drum, cu o lungime de 201 km, străbate Clisura, însoțind linia Dunării, până în vestul Banatului, legând două dintre centrele urbane ale Banatului de sud-vest: Orșova și Moldova Nouă cu Oravița, fiind totodată și una dintre cele mai spectaculoase rute turistice ale României. Așa cum aminteam anterior, principala rută de transport care traversează teritoriul administrativ al comunei este DN 57, Orșova (DN 6) – Moldova Nouă – Oravița (DN 57B) – Moravița (DN 59). La acest drum sunt conectate mai multe drumuri naționale (DN 6; DN 59; DN 57 A; DN 57 B; DN 57 C), prin care asigură legătura atât cu sud-vestul țării, dar și cu sudul României, prin Orșova – Drobeta Turnu Severin – Craiova. Totodată spre vest acest drum asigură un acces lesnicios la punctele de trecere a frontierei cu Serbia, inclusiv cu Peninsula Balcanică, cu centrele urbane Timișoara și Arad, și punctul de trecere a frontierei de la Nădlac și prin acesta cu Europa centrală și de Vest.

Prin DJ 571 A conectat la acest drum se asigură accesul la nivel zonal/județean, asigurând accesul spre alte localități și unitățile administrative aflate în imediata proximitate, de pe cei doi versanți ai munților Locvei și Almăj.

Comuna Sichevița are de asemenea acces la transportul pe Dunăre prin instalațiile portuare de la Gornea "Țărmuri" și prin portul fluvial de la Moldova Veche, aflat la cca 27 km. Această infrastructură permite racordarea la acest tip de transport, inclusiv în scopul valorificării oportunităților turistice pe care le are.

În cea ce privește transportul aerian, cele mai apropiate puncte de acces la rețelele de transport aerian sunt:

- municipiul Timișoara, situat la cca. 160 km;
- Bucureștiul, situat la cca. 458 km,
- Belgrad, la 180 km și
- Budapesta, situat la cca 486 km.

În interiorul teritoriului administrativ legătura dintre satele componente se realizează prin intermediul unor drumuri comunale și de acces. Acestea sunt drumuri de pământ, aflate într-o stare precară, fapt ce impune investiții masive pentru reabilitare și modernizare. Unele dintre acestea, precum drumul de pe valea Liborajdei, reprezintă un fragment din vechiul drum de căruță care lega în trecut Depresiunea Liubcovei cu Boroșneacul (Moldova Nouă), peste Dealul Alibeg, prin vechiul sat Neudorf, ulterior Sfânta Elena și Coronini.

2.3.3. Prevederi ale PATN, privind zona

Căi de comunicații

Comuna Sichevița este racordată la sistemul național de transport prin:

- DN 57, care însoțește fluviul Dunărea prin Clisură, între orașul Orșova și Pojejena. Totodată, acest drum leagă Valea Dunării cu zona centrală a Banatului și cu Peninsula Balcanică, prin punctele de trecere a frontierei de la Naidăș și Moravița, asigurând legătura cu infrastructură de transport spre Europa Centrală și Occidentală, prin punctul vamal de la Nădlag.
- Pe teritoriul comunei nu există infrastructură feroviară, dar situarea sa pe malul fluviului Dunărea îi conferă accesul la transportul naval, prin portul fluvial de la Moldova Veche, cât și prin amenajările portuare existente pe teritoriul comunei.
- Potrivit legii 363 din 21 septembrie 2006 Secțiunea I - Rețele de transport, comuna Sichevița se găsește pe Coridorul paneuropean de transport intramodal VII și IX, – format din Rețeaua Duăreană de transport fluvial, sectorul de la intrarea în țară la gura Nerei, amonte de Baziaș - Porțile de Fier II și din drumul expres Socol (legătura cu Serbia) - Baziaș - Moldova Nouă - Drobeta-Turnu

Severin, propus ca drum expres cu patru benzi. În cadrul rețelei de transport fluvial prin PATN s-a stabilit lucrări importante de reamenajare la portul Moldova Veche, pentru ca acesta să devină un nou punct de trafic fluvial.

La capitolul "Apa", comuna Sichevita se găsește în bazinul hidrografic al fluviului Dunărea, toate cursurile de apă care străbat teritoriul administrativ fiind tributare fluviului. Potrivit legii 171/1997 reactualizată, comuna Sichevita este situată într-o zonă geografică care dispune de resurse specifice mai mari decât media pe țară de 1875 m³/locuitor și an. Prin PATN nu au fost dispuse lucrări importante legată de utilizarea resurselor de apă în zonă.

Aceste resurse sunt asigurate atât de către Dunăre, cât și de cursurile secundare de apă, inclusiv pânza freatică și izvoarele ce ajung la suprafață, care au constituit în decursul timpului principala sursă de apă pentru oameni și animale.

Potrivit Legii nr. 20/2006, Anexa 2, pentru modificarea Legii nr. 171/1997 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a II-a Apa, comuna Sichevita se găsește într-o zonă cu procent situat între 50 și 100 % din necesarul de resurse de apă. În acest context se impun lucrări prioritare de gospodărire a apelor, având în vedere că resursele de apă subterană din zonă au o vulnerabilitate ridicată, care necesită măsuri prioritare de protecție la poluare (anexa 2).

În cea ce privește consumul de apă, în cadrul comunei Sichevita acesta diferă între diferitele localități componente, cel mai mare consum fiind înregistrat la nivelul satelor Sichevita și Gornea, unde populația este mult mai numeroasă. În acest scop încă din perioada comunistă pentru cele două așezări a fost realizat un sistem local de alimentare cu apă, care a fost reabilitat în ultimii ani. În cea ce privește situația poluării apelor în zonă putem aprecia că aici se înregistrează un grad scăzut de poluare la nivelul principalelor cursuri de apă secundare, cu mențiunea existenței unei poluări ridicate la nivelul fluviului Dunărea.

Potrivit legii nr. 5 din 6 martie 2000, reactualizată, teritoriul administrativ al comunei Sichevita se găsește în cea mai mare parte în cadrul teritoriului Parcului Natural Porțile de Fier. La solicitarea autorităților române PNPF a obținut aprobarea UNESCO pentru a deveni a doua rezervație a biosferei din România, după Delta Dunării. Pe teritoriul Parcului Natural Porțile de Fier sunt incluse două arii de protecție specială avifaunistică, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 din România, respectiv Cursul Dunării-Baziaș-Portile de Fier (10.124,4 hectare), relevant și pentru UAT Sichevita, și Munții Almăjului-Locvei (118.141,6 hectare). Pe teritoriul județului Caraș-Severin aferent parcului au fost declarate arii protejate în special pentru conservarea și protecția speciilor de păsări de apă și a habitatelor acestora, dar și pentru protecția unor plante endemice precum *Paeonia officinalis ssp. Banatica*, respectiv *Daphne laureola*.

- Rezervația Naturală Valea Mare
- Rezervația Naturală Baziaș
- Rezervația Naturală Balta Nera-Dunăre
- Zona Umedă Calinovăț
- Zona Umedă Ostrovul Moldova Veche Veche
- Zona Umedă Divici-Pojejena
- Rezervația Naturală Peștera cu Apă din Valea Polevii.

Nici una din aceste rezervații nu includ teritoriul administrativ al comunei Sichevita. Ulterior, prin HG 2151/2004 a fost introdusă în cadrul rezervațiilor și Peștera cu Apă din Valea Polevii, peșteră situată pe cursul superior al unui afluent al văii Liborajdea.

- Situri "Natura 2000" incluse în PNPF, care acoperă suprafețe din teritoriul administrativ al comunei:
  1. ROSPA0026 Cursul Dunării-Baziaș-Portile de Fier, în suprafață de 10124,4 ha;
  2. ROSPA0080 Munții Almăjului-Locvei, în suprafață de 118141,6 ha;
  3. ROSCI0206 Portile de Fier, cu o suprafață de 124293 ha.
- Parcuri Naturale:

1. Parcul Natural Porțile de Fier, cu o suprafață de 115.655 ha, înființat prin Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III a - Zone Protejate, ca un teritoriu în care remarcabilă frumusețe a peisajelor și diversitatea biologică pot fi valorificate în condițiile păstrării nealterate a tradițiilor, iar îmbunătățirea calității vieții comunităților să fie rezultatul unor activități economice ale locuitorilor, desfășurate în armonie cu natura
- zone protejate construite, formate din siturile arheologice cu valoare de patrimoniu, incluse în LMI 2010. Din această categorie fac parte:
    - Situl arheologic de la Gornea, punct "Vodneac", cod LMI 2010 / CS-I-s-B-10837;
    - Situl arheologic de la Gornea, punct "Zomoriță", cod LMI 2010 / CS-I-s-B-10838;
    - Situl arheologic de la Gornea, punct "Bișteg", cod LMI 2010 / CS-I-s-B-10834;
    - Situl arheologic de la Gornea, punct "Locurile lungi", cod LMI 2010/ CS-I-s-B-10833;
    - Situl arheologic de la Gornea, punct "Târcheviște", cod LMI 2010 / CS-I-m-B-10835;
    - Situl arheologic de la Gornea, punct "Ogașu lui Udrescu", cod LMI 2010/ CS-I-s-B-10836;
    - Situl arheologic de la Gornea, punct "Țărmuri", cod LMI 2010 / CS-I-s-B-10830;
    - Situl arheologic de la Gornea, punct "Căunița de Sus", cod LMI 2010 / CS-I-s-B-10831;
    - Situl arheologic de la Gornea, punct "Căunița de Jos", cod LMI 2010 / CS-I-s-B-10832;
    - Situl arheologic de la Gornea, punct "Dealul Păzăriște", cod LMI 2010 / CS-I-s-A-10829;

Potrivit legii 351/2001, privind **Rețeaua de localități**, cu modificările și completările ulterioare, localitatea Sichevița este o localitate rurală de rangul IV, rang atribuit localităților reședință de comună, în timp ce satele aparținătoare sunt localități rurale de rangul V, specific satelor componente. Comuna, gravitează din punct de vedere economic și administrativ în jurul centrului urban Moldova Nouă.

Potrivit legii, dotările minime obligatorii pentru o localitate reședință de comună sunt:

- sediu de primărie;
- grădiniță, școală primară și gimnazială;
- dispensar medical (cabinet medical medicină generală), farmacie sau punct farmaceutic;
- oficiu poștal și servicii telefonice;
- sediu de poliție;
- cămin cultural cu bibliotecă;
- spații comerciale și pentru servicii;
- sală de sport/teren de sport amenajat;
- parohie;
- cimitir;
- stație de transport auto;
- dispensar (farmacie) veterinară;
- Serviciile voluntare pentru situații de urgență (S.V.S.U.) din cadrul primăriei
- alimentare cu apă prin cișmele stradale (parțială).

În prezent reședința de comună, Sichevița, dispune de majoritatea dotărilor necesare, unei localități de rangul IV.

În cea ce privește zonele de riscuri naturale; conform legii 575/2001 privind zonele de risc natural, comuna Sichevita se găsește într-o zonă de risc seismic de 8₂ pe scara MSK, cu o perioadă de revenire de cca. 100 de ani.

În ce privește riscul la inundații, este unul ridicat având în vedere faptul că nivelul maxim al precipitațiilor căzute în 24 de ore, în ultima sută de ani este cuprins între 100-150 mm. Pericolul de inundații la care este supus teritoriul administrativ al comunei Coronini este datorat revărsării unui curs de apă, respectiv fluviul Dunărea, precum și a celor produse de văile locale și a torenților de versant în cazul ploilor abundente și a topirii rapide a unui strat consistent de zăpadă.

În privința alunecărilor de teren, teritoriul administrativ al comunei este situat într-o zonă cu un potențial mediu de producere al alunecărilor și o probabilitate redusă de producere.

Ordonanța guvernamentală 142/2008, privind Zonele cu resurse turistice, încadrează comuna Sichevita în cadrul UAT-urilor unde sunt dominante resursele naturale, dar cu probleme de infrastructură atât turistică, cât și tehnică. De asemenea studiile de fundamentare și evaluare a potențialului turistic întocmit pentru PATN » Secțiunea a VI-a », situează comuna într-o zonă cu o concentrare mare a resurselor naturale și antropice (14+7 puncte), dar cu probleme ale infrastructurii tehnice și turistice specifice (5 puncte), punctajul total acumulat fiind de 26 puncte.

Desigur, între timp situația s-a schimbat simțitor, atât în privința infrastructurii tehnice cât și a celei turistice specifice. Astăzi atât la Gornea, pe malul Dunării putând fi găsite condiții de cazare foarte bune, de care se bucură deja un număr important de turiști din țară și străinătate.

2.3.3. Prevederi ale PATJ, și ale Strategiei pentru dezvoltare Regională a Regiunii Vest (2014-2020), privind zona

Potrivit PATJ Caraș Severin, centrul polarizator în jurul căruia gravitează comuna Sichevita este centrul urban de importanță intercomunală, Moldova Nouă. Sub aspectul competențelor, comuna Sichevita aparține de Judecătoria Moldova Nouă. Financiar, comuna este arondată Serviciului fiscal orășenesc și Trezoreriei operative Moldova Nouă, alături de celălalte sate din zona Clisurii.

În cea ce privește riscurile naturale documentația PATJ și Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor Caraș-Severin 2013, evidențiază încadrarea comunei Sichevita în categoria UAT expuse riscurilor naturale. Cele mai importante dintre aceste riscuri semnalate sunt:

- Inundațiile provocate de fluviul Dunărea, mai ales primăvara la topirea zăpezilor și în timpul unor ploi torențiale în amonte și/sau în zonă.
- Inundații posibile provocate de către cursurile de apă care tranversează teritoriul administrativ și afluenții acestora, la debite mari, când acestea iese din albie inundând deseori zonele joase de luncă, gospodării și terenuri agricole.
- Zone cu risc la alunecările de teren se întâlnesc la nivelul versanților dealurilor pe aliniamentul Sichevita – Liubcova.

În acest context analizând istoricul producerii unor evenimente distructive cu risc major asupra comunităților locale, potrivit Planului de analiză și acoperire a riscurilor pt jud. Caraș-Severin din 2013, comuna Sichevita a fost afectată de:

- În 24.05.2002, s-a produs un Seism cu magnitudinea de 4,8 grade R și intensitatea de 5 grade M, având epicentrul sub Dunăre, între Coronini și Moldova Veche. Seismul nu a produs victime și pagube materiale semnificative la nivel local.
- Inundațiile locale din 2006. când ploile abundente produse în zonă au dus la creșterea debitelor cursurilor de apă, provocând inundații. Menționăm inundațiile din 2006 provocate de pr, Camenița, carte au afectat 19,1 km din DJ 571A; 1 km

din DC și 1,1 km străzi, precum și cele din 2010, care au afectat 5 km din DJ 57 A și 1 podeț¹¹

- Inundațiile din 2009, datorate creșterii debitelor fluviului Dunării a avut de asemenea un impact important asupra malurilor, prin procesele de erodare, cu impact asupra DN 57 și a DJ 571A.

Clasificarea din punct de vedere a riscurilor, făcută pe unități administrativ teritoriale, pentru Sichevița, dezvăluie următoarea situație

Unitatea administrativ teritorială	Clasificarea din punct de vedere al expunerii (principală/secundară) la:													
	Riscuri naturale							Riscuri tehnologice					Riscuri biologice	
	Cutremure	Alunecări	Inundații	Secetă	Avalanșe	Incendii păd.	Acc. chimic	Acc. Nuclear	Incendii masă	Acc. Transport	Eșec utilități	Epidemii	Epizootii	
Moldova Nouă	C	A _t /P _t	I _d	s	a _v	I _p	a _{ch}	a _n	i _m	a _{tp}	E _{up}	E _d	E _z	
Coronini	C	A _t /P _t	I _d	s	A _v	i _p	a _{ch}	a _n	i _m	a _{tp}	e _{up}	e _d	e _z	
Gârnici	C	A _t /P _t	I _d	s	a _v	i _p	a _{ch}	a _n	i _m	a _{tp}	E _{up}	e _d	e _z	
Sichevița	C	a _t /P _t	I _d	s	a _v	I _p	a _{ch}	a _n	i _m	a _{tp}	E _{up}	e _d	E _z	

Același document include teritoriul administrativ al comunei într-o zonă cu o probabilitate ridicată de producere a alunecărilor de teren locale, inclusiv a căderilor de stânci, datorită faptului că face parte dintr-un areal activ din punct de vedere seismic. Acest fapt poate avea un impact negativ mai ales asupra DN 57 pe sectorul Coronini – Cozla, prin riscul căderilor de stânci.

În categoria riscurilor potențiale produse în țările/județele vecine care pot afecta teritoriul județului Caraș-Severin, inclusiv teritoriul administrativ al comunei Sichevița, documentul amintește:

Pentru Republica Serbia;

- poluare accidentală pe cursul Fluviului Dunărea sau poluarea aerului cu cantități mari de benzen și dioxid de sulf degajate din instalațiile rafinării PetroHemija – Pancevo;
- inundații ca urmare a creșterii debitului pe cursul Fluviului Dunărea;
- epidemii și epizootii/zoonoze;
- incendii de pădure sau vegetație uscată;

Pentru Județul Mehadinți

1. accidente produse pe căile de transport rutiere (DN 6 și DN 57) și feroviare în care sunt implicate substanțe periculoase;
2. incendii de pădure sau vegetație uscată;
3. epidemii și epizootii/zoonoze.

Studiul privind dezvoltarea turismului tematic în Caraș-Severin amintește printre obiectivele istorice de proveniență romană de pe teritoriul comunei Villa rustica de la Gârnea – Căunița de Sus, situată pe drumul roman Berzasca – Pojejena și denumită în antichitate Novae Superior ?

Un alt drum roman, din categoria drumurilor romane secundare (viae rusticae) amintit în literatura de specialitate este cel care lega Mehadia – Lăpușnicel – Depresiunea Almăj (Dalboșeț), prin Sichevița și Gornea, cu Moldova Nouă – Pojejena – Banatska Palanca (Lederata).

Studiu privind dezvoltarea ecoturismului din zona transfrontalieră a Dunării, realizat în cadrul proiectului Bioregio Carpathianus în 2003 evidențiază existența unor importante obiective arheologice, etnografice și istorice, care pot și trebuie să fie valorificate turistic. Printre acestea amintim: siturile din paleoliticul superior și epipaleolitic de la Sichevița și Gornea; obiectele de artă populară de la Sichevița; manifestări tradiționale (Balul turcilor) din 2 martie de la Sichevița; Muzeul etnografic și arheologic Gornea etc.

Printre formele de turism care s-ar putea dezvolta, amintim:

¹¹ Cf, PAAR 2013, p. 56.

2. Turismul de odihnă și agrement, favorizat de existența unor pensiuni și agropensiuni turistice, menite să ofere doritorilor bune condiții de relaxare și agrement.
3. Turismul activ, îmbracă forme diferite precum: drumeții; activități sportive, alpinism, speologie etc., favorizat de existența în zona apropiată a numeroase fenomene endo și exo carstice (Peștera Gaura cu Muscă, Peșterile Gaura Chindiei I și II, Peștera cu apă din Valea Polevei, Peștera de sub Varanovăț) etc.
4. Turismul cultural și ecumenic, care să pună în valoare tradițiile și ocupațiile locuitorilor din zonă (târguri și sărbători populare), patrimoniu ecumenic și arhitectural al zonei (Mănăstirea Gornea și bisericile comunităților locale) etc.
5. Turismul de tranzit organizat în Clisură, în cadrul căruia să fie incluse și obiective de interes situate pe teritoriul comunei (situri arheologice, morile de apă, muzeul etnografic și arheologic Gornea). Acest fapt ar deschide posibilitatea opririi turiștilor pentru 1-2 zile, pentru a cunoaște localitățile comunei și oamenii de aici, cu obiceiurile și tradițiile lor.
6. Turismul de pescuit și vânătoare, precum și cel pentru cunoașterea florei și faunei locale specifice.

Un element important privind infrastructura, inclus în PATJ este modernizarea DN 57 care face legătura între localitățile din Clisura Dunării.

În privința infrastructurii edilitare este de menționat realizarea alimentării cu apă a localităților Sichevița și Gornea, de aceasta beneficiind un număr de 1653 locuitori.

Potrivit Strategiei PDR-Regiunea Vest, „în județul Caraș-Severin principalele elemente de patrimoniu cultural sunt de natură arheologică: siturilor preistorice de la Gornea, celor geto-dacice (Bocșa, Colțan, oca de Fier, Oravița, Sasca Montană etc.), arhitectură militară romană (Vărădia, Mehadia, Teregova, Moldova Veche etc.), cetăți medievale (Carașova, mehadia, Coronini, Caransebeș etc.), monumente istorice și religioase, monumente istorice și de arhitectură, muzee și case memoriale. Deși numărul acestor obiective e foarte important, fluxul de turiști este extrem de mic. Acest lucru se datorează în principal accesibilității reduse, lipsei infrastructurii rutiere integrată și facilităților de cazare din zona rurală”

Problema accesibilității este ilustrată prin existența unui singur drum care străbate Clisura (DN 57) a cărui stare tehnică lasă încă mult de dorit pe multe sectoare, și a lipsei de accesibilitate la transportul fluvial, prin lipsa unei infrastructuri portuare adecvate acestui tip de activități.

Prevederi cuprinse în cadrul Planul de Management al Parcului Natural Porțile de Fier, 2013

Parcul Natural Porțile de Fier, cu o suprafață de 115.655 ha, a devenit arie protejată, fiind înființat prin legea 5 în anul 2000. Este un parc transfrontalier, inclus în sistemul european de arii protejate. Se întinde pe teritoriul a două județe: Caraș-Severin și Mehedinți, având un corespondent și pe malul drept al Dunării, pe teritoriul Republicii Serbia, numit – Parcul Național Djerdap. Scopul creării parcului a fost acela de a promova și realiza un model de gestiune durabilă și socială, care să permită dezvoltarea comunităților umane, conservarea peisajului, a diversității biologice și a celorlalte valori ale mediului natural și cultural din această regiune a țării.

În conformitate cu H.G. 1284/2007, s-au declarat pe teritoriul Parcului Natural Porțile de Fier două arii de protecție specială avifaunistică, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene NATURA 2000 din România, respectiv:

- Situl ROSPA0026 Cursul Dunării-Baziaș-Portile de Fier, cu o suprafață de 10124.4 ha, care include 11 % din teritoriul administrativ al comunei;
- Situl ROSPA0080 Munții Almăjului-Locvei, în suprafață de 118141.6 ha, care include 81 % din teritoriul administrativ al comunei;

De asemenea, potrivit Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile 1964/2007 s-a declarat ca sit de importanță comunitară, ROSCI 0206 Porțile de Fier, parte integrantă a rețelei ecologice europene NATURA 2000, în suprafață de 124.293.0

ha, care acoperă 84 % din suprafața teritoriului administrativ al comunei Sichevița.

Prezența acestor situri NATURA 2000 implică obligativitatea aplicării prevederilor în vigoare referitoare la procedura de realizare a evaluării stării de mediu pentru planuri și programe, precum și la procedura cadru de evaluare a impactului asupra mediului pentru toate planurile/programele și proiectele care urmează să se desfășoare în siturile de importanță comunitară¹².

Menționăm că potrivit Planului de Management al PNPf, pe teritoriul administrativ al comunei Sichevița nu sunt semnalate rezervații naturale, monumente ale naturii și/sau alte obiective, incluse în zona integrală de protecție.

Conform art. 28, alin. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, cu modificările și completările ulterioare. (plan M. PF. 2013, p. 98), în zona de dezvoltare durabilă nu este permisă construcția, reparația și modernizarea infrastructurii, decât în conformitate cu legislația în vigoare și cu aprobarea Administrației Parcului Natural Porțile de Fier. La emiterea actelor de reglementare, autoritățile pentru protecția mediului solicită și țin seama de avizul administrațiilor ariilor protejate, aviz care este necesar pentru toată suprafața ariei naturale protejate, respectiv intravilanul și extravilanul unităților administrativ teritoriale,

Obiective culturale de importanță națională sau regională din cadrul PNPf situate pe teritoriul administrativ al comunei

- a). Morile de apă de pe Valea Cameniței, Liborajdei și Povalinei
- b). Siturile arheologice și istorice de la Gornea.
- c). Muzeul etnografic și arheologic de la Gornea, comuna Sichevița.

2.3.4. Structuri asociative extrateritoriale din care comuna Sichevița face parte

În ultimii ani administrația locală a înscris comuna în cadrul unor asociații și alte structuri programatice regionale, menite să contribuie la o mai bună dezvoltare a întregii zone, la îmbunătățirea relațiilor dintre acestea și la creșterea competitivității economice. Printre acestea amintim:

Asociații de dezvoltare intercomunitară

Asociațiile de dezvoltare intercomunitară sunt structuri de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființate, în condițiile actuale ale legii, de unitățile administrativ-teritoriale pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice. ADI-urile sunt organisme de drept privat și nu au cadru juridic foarte bine definit.

- Asociația de dezvoltare intercomunitară „ACVABANAT” Caraș-Severin (HCL 96/18,12,2015), a cărui obiectiv principal îl constituie reglementarea, înființarea, organizarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comun a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional.
- Asociația de dezvoltare Intercomunitară „INTERCOM DEȘEURİ” Caraș-Severin, al cărui scop este realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii aferente serviciului public de salubritate a localităților județului pe baza strategiei de dezvoltare la nivelul Caraș-Severinului și furnizarea în comun a serviciilor, forma de gestiune fiind gestiunea delegată.
- **Asociația Dunărea Moldova Nouă** a fost înființată cu scopul de a sprijini dezvoltarea durabilă a zonei Clisura Dunării, puternic afectată de activitățile de minerit – exploatare cupru. Obiectivele acestei asociații sunt: dezvoltarea durabilă a zonei Clisura Dunării; ecoturismul; dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și material, protecția mediului; informarea și conștientizarea populației cu privire la problemele de mediu cauzate de exploatarea miniere; conștientizarea autorităților locale cu privire la pericolele pentru sănătatea umană a fostelor

---

¹² <http://www.pnportiledefier.ro/>

exploatări miniere. Din cadrul acestei asociații fac parte șapte primării Berzasca, Coronini, Gârnic, Sichevița, Eșelnița, Dubova și Svinița.

Grupurile de Acțiune Locală (GAL)

sunt entități ce reprezintă parteneriate public-private, constituite din reprezentanți ai sectorului public, privat și civil, desemnați dintr-un teritoriu rural omogen, care vor trebui să îndeplinească o serie de cerințe privind componența, teritoriului acoperit și care vor implementa o strategie integrată pentru dezvoltarea teritoriului.

- **Grupul de Acțiune Locală "Clisura Dunării**, Berzasca.

Comuna Sichevița este membru fondator al Grupului de Acțiune Locală „Clisura Dunării“, înființată în anul 2010, potrivit reglementărilor art. 11, 12, 13 și 91 alin. 6, lit. c) din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, republicată, precum și de O.G. Nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, modificată și completată, alături de UAT Berzasca, Coronini, Gârnic și Sichevița. Misiunea acestei asociații este dezvoltarea durabilă integrată a microregiunii, clisurii, dezvoltare bazată pe conservarea mediului natural, revigorarea tradițiilor locale și promovarea produselor locale.

- Grupul Local pentru Promovarea Dezvoltării Integrate a Zonei Pescărești a Clisurii Dunării, jud. Caraș-Severin, are ca obiectiv general dezvoltarea durabilă integrată a zonei pescărești Clisura Dunării din jud. Caraș-Severin, prin sprijinirea din punct de vedere economic, social și de mediu comunitățile pescărești locale.

2.4. ACTIVITĂȚI ECONOMICE

2.5 POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

2.5.1. Numărul locuitorilor, evoluția populației

2.5.2. Structura demografică

2.5.2.1 Structura populației pe sexe, se prezintă în felul urmator:

2.5.2.2. Structura populației după religie

2.5.2.3. Structură etnică

2.5.2.4. Structura pe grupe de vârstă

2.5.2.5. Îmbătrânirea demografică

2.5.3 Resursele de muncă și populația ocupată

2.5.4. Resursele de muncă și populația ocupată

2.6 CIRCULAȚIA

În trecutul istoric, legătura dintre Valea Liborjadiei și Depresiunea Moldova Veche, respectiv dintre Sichevița și Brezeasca se realiza prin drumul de căruță, care urca pe malul Dunării, până la confluența cu valea Liborajdea, pentru a traversa culmea Topolița spre actuala localitate Sfânta Elena. Cea mai mare parte din acest drum face parte din vechea infrastructură de transport, utilizată încă din antichitate, care traversa Clisura.

O altă variantă al acestui drum, utilizată până în prima parte a sec. al XIX-lea, mai degrabă o potecă de picior, circulată pietonal și cu calul, urmează mai departe Dunărea, până la confluența cu pârâul Alibeg, de unde urcă pe cracul Vranovățului spre Platoul Sfânta Elena.

În prima parte a sec. al XVIII-lea Curtea de la Viena începe ample lucrări de regularizare a Dunării în sectorul Cazanelor, inclusiv construcția unui drum pe malul stâng al fluviului, care să lege localitatea Baziaș cu Orșova. La începutul anului 1834 au demarat lucrările la acest drum, sub conducerea contelui Széchenyi István¹³ și a inginerului Vásárhely. Primul sector, Orșova – Cazane a fost terminat în 1837, pentru ca doi ani mai târziu constructorii să ajungă în sectorul strâmtorii Alibeg, pe teritoriul actual al comunei Coronini.

Alte drumuri istorice care lega actualul teritoriu al comunei Sichevița de restul Banatului erau următoarele:

- 4. drumul spre depresiunea Almăj**, trecea spre Cracul Almăjului, reparat în anul 1783;
- 5. drumul spre Boșneac** (Moldova Nouă), era un drum de căruță, care trecea prin fânețele de lângă Dunăre, prin Crușovița, în Valea Liborjadiei, peste Varanovăț și Dealul Alibeg, prin teritoriul actualului Sfânta Elena spre Moldova Veche. Spre Moldova Nouă era o potecă pe valea Varanovățului, care era accesibilă numai pe picioare;
- 6. drumul spre Sasca**, care traversa prin Lunca văii Camenița și Țarina satului, pe sub Cârșie, pe Dealul (Cracul) Gârnicului. (Popovici, 2013, 41)

2.6.1. Structura capacităților de transport

La nivel local și zonal structura capacităților de transport este formată din:

- infrastructura de transport auto, formată din:
  - drumuri naționale (DN 57);
  - drumuri județene (DJ 571 A);
  - drumuri locale (drumuri comunale, drumuri forestiere și drumuri agricole și de acces).
- Infrastructura de transport fluvială.
  - Instalațiile portuare de la Gornea – Căunița de Sus.

Comuna Sichevița se găsește pe una din marile magistrale de transport europene, reprezentat de fluviul Dunărea, la care este conectată printr-un port fluvial propriu. Acesta a fost realizat și utilizat în perioada comunistă în zona Căunița de Sus, pentru transportul unor materii prime exploatare în zonă. Prin această infrastructură comuna Sichevița este conectată la rețeaua de transport fluvial al Dunării. Din păcate această infrastructură atât de importantă, și-a pierdut importanța, în condițiile restrângerilor activităților economice.

Un alt sistem de transport care lipsește cu desăvârșire în zonă este cel feroviar, în condițiile în care a mai apropiată magistrală CFR, magistrala 900 (București Nord - Roșiori - Craiova - Turnu Severin - Caransebeș - Timișoara) se găsește la cca. 83 km, în orașul Orșova. Rețeaua națională a căilor ferate poate fi accesată și prin linia ferată 923 Oravița - Berzovia, în punctul Oravița (65 km).

Rețeaua de transport aerian accesibilă locuitorilor comunei Sichevița sunt:

- Aeroportul de interes regional de la Timișoara, situat la cca. 200 km.
- Aeroportul internațional Belgrad (Republica Serbia) situat la 180 km.
- Aeroportul internațional București, situat la 460 km.

1. Infrastructura de transport auto, pe teritoriul administrativ al comunei

În funcție de destinația lor drumurile existente pe teritoriul administrativ al comunei Sichevița se împart în *drumuri publice sau drumuri de utilitate publică*, destinate circulației rutiere și pietonale și drumuri de utilitate privată, *destinate satisfacerii cerințelor proprii de transport rutier și pietonal spre obiective economice, forestiere, petroliere, miniere, agricole, energetice, industriale și altele asemenea, de acces în incinte etc.* La nivel local, în această ultimă categorie sunt incluse drumurile forestiere, drumurile care asigură conectarea gospodăriilor localnicilor la drumurile publice, drumurile de acces la pășunat și/sau la terenurile agricole și drumurile de acces la infrastructura de transport naval etc.

Din punct de vedere funcțional și administrativ-teritorial, pe teritoriul comunei sunt prezente următoarele categorii de drumuri publice:

- a) drumuri de interes național (DN 57);
- b) drumuri de interes județean (DN 571 A);
- c) drumuri de interes local, respectiv drumurile comunale (DC 48).

Drumuri Naționale:

Drumurile de interes național aparțin proprietății publice a statului și cuprind drumurile naționale, care asigură legăturile cu capitala țării, cu reședințele de județ, cu obiectivele de interes național, precum și cu țările vecine.

- DN 57 cu o lungime de 201 km, din care 108,2 km pe teritoriul administrativ al jud. Caraș-Severin, face legătura între trei dintre județele situate în partea de sud-vest a României. DN 57 însoțește fluviul Dunărea străbătând Clisura între localitățile Orșova (jud. Mehedinți), unde se racordează la DN 6 și Moravița, în vest, legând Valea Dunării cu zona centrală a Banatului și cu Peninsula Balcanică, prin punctele de trecere a frontierei de la Naidăș și Moravița. Prin intermediul DN 59 (E70), acest drum asigură legătura cu infrastructură de transport spre Europa Centrală și Occidentală, prin punctul vamal de la Nădlag. Teritoriul comunei Sichevița este străbătut de acest drum pe o lungime de cca, 11,37 km. (Borna 79+27 – borna 90+54).

Acest drum (DN 57) este conectat cu următoarele drumuri naționale și județene:

- 📁👉 DN 6 la Orșova, jud. Mehedinți, prin care se asigură accesul spre sudul și estul României;
- 📁👉 DN 59 (E 70), la Moravița, prin care se asigură accesul la punctul de frontieră Româno-Sârbă, dar și spre Timișoara, principalul centru economic și cultural al zonei;

- 📄🗺️ DN 57 A, de la Pojejena – Socol, cu perspective ulterioare de extindere pe teritoriul Serbiei și conectarea la infrastructura de transport al acestei țări;
- 📄🗺️ DN 57 B, de la Pojejena, prin depresiunea Bozovici spre DN 6 (E 70), la Iablanța.
- 📄🗺️ DN 57 C, la Naidăș, prin care se asigură accesul la punctul de frontieră Româno-Sârbă - Naidăș;

Rețeaua județeană de drumuri conectată la această magistrală dunăreană este formată din:

🕒🗺️ DJ 571: – Moldova Veche (DN 57) – Moldova Nouă – Cărbunari – Sasca Montană – Ciuchici (DN 57).

🗺️🗺️ DJ 571 A: - Gornea (DN 57)
– Sichevița – Gârnici – Moldovița (DJ 571).

DN 57 este un drum național secundar, cu o mare importanță turistică și economică, recent modernizat și extins la 2 benzi. Drumul este prevăzut cu marcaj central și laterale, deasemenea, cu rigole și podețe pentru drenarea apelor pluviale. Din păcate lipsa unor ziduri de sprijin a contribuit la colmatarea acestora în unele sectoare, fără a fi curățate. Drumul dispune de zone de siguranță pe ambele sensuri de mers precum și de mai multe puncte de belvedere și parcări neamenajate la malul Dunării.

De asemenea, deși nici una dintre localitățile componente ale comunei nu au vatra străbătută de către DN 57, tot mai multe perimetre de teren, adiacente acestuia au fost introduse în intravilanul localității Gornea, în urma ridicării unor case de vacanță și pensiuni.

Deși O.G. 43/1997 prevede ca distanța de amplasare a gardurilor care mărginesc un drum național să fie de 26 m (13 m față de ax), în cazul unora dintre obiectivele ridicate în zonă (case de vacanță) acestea nu respectă întrutotul dimensiunile zonei de siguranță legală. La propunerea de dezvoltare/extindere a intravilanului în lungul acestui drum se va ține seama de cerințele legale dar limitările sunt foarte stricte, fiind condiționate în unele locuri de geomorfologia terenului (abrupturi, malul Dunării etc.).

Intersecția dintre DN 57 cu DJ 571 A, din punct de vedere funcțional este o intersecție de grad II-III, între o arteră colectoare (Drum național secundar) și un drum județean, neamenajată, caracterizată printr-un trafic restrâns, și acces necontrolat. Aceiași situație se întâlnește și în cazul drumului comunal de pe Valea Liborajdea¹⁴.

Drumuri Județene

Drumurile de interes județean fac parte din proprietatea publică a județului și cuprind drumurile județene, care asigură legătura între:

- a) reședințele de județ cu municipiile, cu orașele și reședințele de comună etc.;
- b) orașe și municipii, precum și între acestea și reședințele de comună;
- c) reședințe de comună.

Teritoriul administrativ al comunei este străbătut pe o distanță de 12 km, de drumul județean 751 A. DJ 571 A: - Gornea (DN 57) – Sichevița – Gârnici – Moldovița (DJ 571), cu o lungime de 25 km, drum care leagă orașul Moldova Nouă (DJ 57) de comunele Gârnici și Sichevița, pentru a se racorda la DN 57 în apropiere de satul Gornea.

Deși a fost reabilitat și modernizat recent, calitatea slabă a lucrărilor a dus la o stare avansată de degradare, pe multe porțiuni fiind plin de gropi. Necesită măsuri importante de reabilitare și de modernizare pe întreaga sa lungime. Drumul are o singură bandă de circulație, lărgită sau dublată pe alocuri cu refugii, pentru realizarea depășirilor. Astăzi drumul se găsește într-o stare avansată de degradare, pe unele porțiuni accesul putând fi străbătut doar în condiții foarte grele. Necesită măsuri importante de reabilitare și de modernizare pe toată lungimea sa.

În intravilanul localităților Gornea și Sichevița, pe care acest drum le străbate, joacă rolul unor străzi principale, prevăzute cu două sensuri de circulație, rigole pentru scurgerea apelor pluviale și trotuare pentru circulația pietonală.

---

¹⁴ Cf. Normativ pentru amenajarea intersecțiilor la nivel de drumuri publice. Completări făcute pe baza Adresei fax 231/13.04.2016, de la CNADNR

În zona centrală a localității Sichevița, intersecția cu drumul comunal de pe Valea Sichevița, ia aspectul unei piațete de formă triunghiulară, având baza spre biserică.

Drumurile de interes local

Drumurile de interes local aparțin proprietății publice a unității administrative pe teritoriul careia se află și pot fi clasificate ca:

a) drumurile comunale, cu o lungime totală de cca. 11 km, asigură legăturile dintre: Potrivit legii aceste drumuri asigură legătura dintre:

- reședința de comună și satele componente sau cu alte sate;
- un oraș și satele care îi aparțin, precum și cu alte sate;
- între mai multe sate. În cazul comunei Sichevița menționăm următoarele drumuri comunale (DC):
  - DC - Sichevița – Valea Ravensca – Cracu Almăj;
  - DC - Sichevița – Crușovița - Liborajdea;
  - DC - Sichevița – Valea Sichevița;
  - DC - Sichevița – Zănou;
  - DC - Liborajdea – Martinovăț.

Alături de acestea mai menționăm existența unor drumuri private (DP), deschise circulației publice, aflate pe teritoriul administrativ al comunei, și aflate în proprietatea consiliului local Sichevița:

- DP 11 : DN 57 (Liborajdea) – Crușovița (DJ 571A - Sichevița) – Brestelnic, cu o lungime de 14 km;
- DP 12 : Liborajdea - Martinovăț - Curmătură - DJ 571A (Cârșie), cu o lungime de 9 km;
- DP 13 : DJ 571C - Camenița - Zănou - Cracu Almăj - Valea Roșie – Stăncilova, cu lungimea de 15 km

Aceste drumuri sunt în totalitate drumuri de pământ, cu mici sectoare pietruite natural. Potrivit „Inventarului bunurilor care aparțin Domeniului Public al comunei Sichevița, aceste drumuri acoperă o suprafață de 40 ha. Starea acestora este mediocră, fiind prost întreținute și având gabarite aflate sub norma legală. Traseul acestora este dispus deseori pe terenuri în pantă, traversează mai multe cursuri de apă, seci sau cu debite diferite, fără poduri sau podețe de trecere. Sunt impracticabile sau greu practicabile pe timp nefavorabil.

b) drumuri agricole, sunt drumuri care asigură accesul spre zona agricolă, deserving mai multe proprietăți, fiind situate la limitele acestora, însumează la rândul lor cca. 98 ha, la care se adaugă cele 43 ha cât însumează drumurile agricole din satele componente.

c) străzi - drumuri publice din interiorul localităților, indiferent de denumire: stradă, bulevard, cale, chei, splai, șosea, alee, fundătură, uliță etc.

Alte elemente ale infrastructurii de transport

Alături de aceste elemente infrastructura de transport locală mai include și drumurile de utilitate privată, deschise circulației publice. Cele mai importante drumuri sunt drumurile forestiere, cele de interes agricol și de acces.

- Drumuri forestiere. Datorită suprafețelor importante ocupate cu păduri, infrastructura forestieră este relativ dezvoltată, drumurile din această categorie fiind întâlnite pe cursul superior al văii Liborajdea și pe văile Orevița, Ravensca Mare, Gravensca Vrela etc. Cel mai important drum forestier aflate pe teritoriul administrativ, al comunei, gestionat de către O.S. Moldova Nouă, este: Cracu Almăj, cu o lungime de 7,7 km.
- Drumuri agricole și cele de acces la sălașele și gospodăriile localnicilor, aflate la distanță față de DJ 571 sau de drumurile comunale. Aceste drumuri asigură accesul localnicilor la trupurile de teren aflate în extravilan, pentru diferite activități agricole, la terenurile de pășunat și/sau accesul în gospodărie.

2. Infrastructura de transport feroviar

Pe teritoriul administrativ al comunei Sichevița nu există infrastructură feroviară, cele mai apropiate gări/halte CFR fiind la Oravița, la o distanță de 65 km și la Orșova (Mehedinți), la 83 km. Accesul spre aceste două puncte se face pe drumul județean DJ 571 A și pe drumul național DN 57.

3. Infrastructura de transport naval

Cum teritoriul administrativ al comunei este delimitat spre sud de Dunăre, acest fapt i-a permis racordarea timpurie la transportul fluvial. Încă din perioada interbelică aici exista un mic port, destinat transporturilor de mărfuri și uneori de persoane. În perioada comunistă aici a mai fost construită infrastructura unui port industrial, destinat transportului pe Dunăre a materiilor prime extrase de aici (caolin și piatră de carieră). Astăzi, starea acestei infrastructuri este precară, necesitând măsuri de reabilitare și modernizare.

Prin documentele prospective și de urbanism s-a prevăzut extinderi și modernizări la aceste porturi, în așa fel încât să se poată prelua materialele de construcție și alte resurse naturale extrase de pe teritoriul comunei. Tot aici este propusă amenajarea unui atelier de reparații navale. Până în prezent aceste măsuri rămân deziderate care urmează să-și găsească o materializare ulterioară, în funcție de investițiile care se vor face în zonă.

În contextul dezvoltării turismului de croazieră pe Dunăre se impune amenajarea unui ponton de acostare pentru navele de croazieră. Astfel se poate oferi oportunitatea includerii în circuitul turistic al unor obiective de interes turistic local, precum villa rustica de la Gornea, Muzeul de istorie și etnografie de la Gornea, morile de apă de pe văile Camenița și Liborajdea, dar și al altor localități din zonă, precum Gârnici și Padina Mantrei.

2.6.2. Desfășurarea circulației

A. Conectarea comunei Sicheviței la teritoriul național se realizează prin intermediul DN 57 care traversează limita sudică a teritoriului administrativ al comunei, prin intermediul DJ 571 A. În cazul satelor de pe valea Liborajdea, accesul la acest drum se realizează prin DC local existent în zonă.

Cum drumul DN 57 străbate Clisura pe direcția est-vest, și legăturile cu restul țării se face pe aceste direcții. Spre vest și apoi spre nord, se asigură legătura cu principalele centre urbane bănățene, municipiile Reșița și Timișoara, dar și cu trecerile de frontieră spre Serbia de la Moldova Veche, Naidăș și Moravița. Spre est DN 57 asigură legătura cu magistrala DN 6 și cu sudul țării prin Orșova – Drobeta Turnu-Severin – Craiova.

Distanțele anticipate până la principalele noduri de transport, din rețeaua de autostrăzi și drumuri rapide, existente și viitoare este următoarea:

- N.R. Orșova (E 70 – DN 6 + DN 57) - cca. 84 km
- N.R. Lugoj (A1 + DN 58A) - 174 km
- N.R. Moravița (E 70 + DN 57 + 10 + A3) - 117 km

Disfuncționalități.

- Starea generală a DN 57. Deși pe teritoriul administrativ al județului Caraș-Severin starea drumului este în general bună, fiind acoperit recent cu un nou covor asfaltic, marcaje, marcaje rezonatoare etc. Secorul de drum aflat pe teritoriul administrativ al jud. Mehedinți, mai necesită lucrări de refacere/consolidare a versanților/taluzurilor, inclusiv a covorului asfaltic. Din aceste motive unul dintre cele mai importante drumuri turistice ale României nu poate fi utilizat în cele mai bune condiții.
- Traseul sinuos și riscurile căderilor de pietre din versanți, cât și riscul apariției pe carosabil a animalelor, a bicicliștilor, a mijloacelor de transport tradiționale, sau a unor persoane, limitează viteza de rulare a mijloacelor de transport.

- Posibilitățile limitate de amenajare a unor piste speciale pentru circulația bicicletelor și/sau a trotuarelor în multe dintre localitățile pe care le străbate.

B. În afara localităților

Circulația în afara localităților componente spre zona economică se realizează prin intermediul drumurilor comunale, a drumurilor vicinale și forestiere (drumul forestier de pe Valea Liberajdei), precum și a unor vechi drumuri de plai (de creastă).

Accesul spre DN 57 dar și legătura dintre satele comunei se realizează potrivit PATJ Caraș-Severin, prin rețeaua de *drumuri comunale și vicinale*. Rețeaua de drumuri comunale și vicinale pe teritoriul administrativ al comunei, raportat la suprafața UAT este relativ bine dezvoltată, însumând o lungime totală de cca. 7,2 km. Drumurile agricole și cele vicinale asigură accesul localnicilor spre trupurile de teren aflate în extravilan, pentru diferite activități agricole. La acestea se mai adaugă segmente de drumuri particulare, aparținând diferiților operatori economici din zonă. Accesele spre terenurile agricole și spre arealele de pășunat se realizează de asemenea pe drumuri locale și de acces.

Trasee turistice

- traseul turistic omologat „Valea Morilor de Apă – Camenița”, un traseu tematic educativ, unde deplasarea se va face cu mijloace de transport în comun sau cu biciclete închiriate;

-

C. Desfășurarea circulației în interiorul localităților

Atât satul Sichevița cât și Gornea s-au constituit pe actualele amplasamente în sec. al XVIII-lea, în condițiile aplicării legislației urbanistice austriece în zonele de graniță. În decursul timpului satele și-a conservat în bună parte structura inițială, înregistrând modificări ne semnificative în perioada comunistă și post-comunistă. Astăzi rețeaua stradală este bine dezvoltată, acestea căpătând un aspect (tentacular), spre deosebire de majoritatea celorlalte localități, unde de regulă rolul străzii este luat de drumul comunal sau de acces care le străbate. Această rețea însumează 19 ha în Sichevița și 5,65 ha în Gornea. Excetând străzile principale, care în intravilanul satelor Sichevița și Gornea suprapun DJ 571 A, și a străzii ce urcă din centru localității Sichevița pe valea cu același nume, toate celelalte sunt străzi de pământ, nemodernizate. Caracteristicile acestor străzi sunt:

- gabaritul cuprins între 5 și 12 m lățime;
- rigole pentru scurgerea apelor pluviale sunt amenajate parțial la nivelul străzilor principale;
- trotuare pentru circulația pietonală, sunt amenajate parțial în preajma străzilor principale, dar starea avansată de degradare impun refacerea lor;

Starea actuală a rețelei stradale secundare (drumuri agricole, ulițe, accese la gospodăria etc.), la nivelul localităților este relativ bună, fiind în general de pământ. Pe unele sectoare aceste străzi sunt însoțite de rigole pentru scurgerea apelor pluviale.

În cadrul procesului de modernizare a infrastructurii stradale, este necesară amenajarea trotuarelor în lungul DN 571 A, a rigolelor și a pistelor pentru bicicliști.

2.6.3. Greutăți în fluența circulației

Structura rutieră de interes național, reprezentată de DN 57, asigură pentru teritoriul administrativ al comunei, posibilitatea utilizării întregului parc de transporturi existent, atât pentru transportul de mărfuri cât și cel de persoane. Este un drum pe două benzi prevăzut la anumite intervale cu refugii și locuri de parcare amenajate, mai ales în aval de localitate, pentru valorificarea perspectivei spre Dunăre.

La nivelul DJ 571 A principalele probleme sunt datorate:

- starea actuală a drumului, fapt ce implică trecerea rapidă la executarea unor lucrări de reabilitare și modernizare, pe toată lungimea sa;
- interferențe între mijloacele de circulație auto cu cele tradiționale și/sau utilaje agricole;

- lipsa unor piste destinate circulației bicicliștilor;
- lipsa trotuarelor amenajate pe ambele laturi ale drumului, pe toată lungimea intravilanului în localitățile Sichevița și Gornea, din cauze obiective (lipsa spațiului necesar, deplasarea carosabilului gață de axul zonei drumului, sistemul de rigole adoptat);
- existența unor străzi neamenajate/de pământ, care îngreunează circulația în perioadele umede;
- posibilitatea interferenței dintre circulația auto și prezența animalelor pe carosabil, în perioada scoaterii acestora la păscut sau a revenirii de la pășunat.

Incomodări între tipurile de circulație

Inexistența unor drumuri secundare reabilitate care să dubleze DN 57, eliminând interferențele dintre transportul tradițional și cel auto pe sectorul de drum situat pe teritoriul comunei.

- Utilizarea ca mijloc de transport individual a bicicletelor și a tractoarelor crește riscul apariției unor interferențe, care în condiții nefavorabile pot duce la accidente.
- Lipsa parcarilor amenajate și a punctelor de belvedere în lungul acestui drum și numărul mare de autoturisme care opresc pe marginea drumului pentru a admira peisajul;
- Risc crescut de accidente în zonele unde sunt amenajate spații de cazare turistică și de campare, din cauza diminuării atenției participanților la trafic și a comportamentului imprevizibil indus de prezența unor factori perturbatori (oboseală, bucuria revederii între participanți, posibilități de parcare etc.).

Starea actuală a infrastructurii de transport locale.

- DN 57 cunoscut și ca „Drumul Clisurii”, a fost modernizat și extins la două benzi de circulație, fiind prevăzut cu lucrările de artă necesare pe cea mai mare din lungimea sa. Pe teritoriul administrativ al județului Mehedinți, mai există sectoare în care carosabilul nu a fost în întregime modernizat, lipsesc zidurile de sprijin și cel de susținere a taluzurilor, fapt ce favorizează desprinderea și căderea unor stânci pe carosabil, în perioadele umede ale anului, ceea ce duce la blocarea și închiderea drumului. Este semnificativ de menționat prăbușirea taluzului pe sectorul DN 57 km 65+600, între Șvinița și Berzasca, din prima parte a lunii februarie 2016, fapt care a impus dislocarea a peste 15.000 mc de rocă și pământ, pentru deschiderea circulației.
- DJ 571 A, care traversează teritoriul comunei, se găsește într-o stare avansată de degradare, necesitând urgente lucrări de modernizare.
- Drumurile comunale și drumurile de utilitate privată, deschise circulației publice se găsesc de asemenea într-o stare precară necesitând lucrări de reabilitare și modernizare.
- O parte din aceste drumuri au fost puternic afectate de inundațiile produse în zonă în vara anului 2014. Prin HG. 805/17.09.2014 au fost alocate fonduri guvernamentale în valoare de 95 mii lei, pentru reabilitare. Drumurile afectate sunt:
  - DC Sichevița - Valea Ravensca - Cracu Almaș afectat pe 6 km;
  - DC Sichevița - Crușovița afectat pe 6 km;
  - DC Sichevița - Crușovița afectat pe 6 km;
  - DC Sichevița - Vale Sichevița afectat pe 1 km;
  - DC Sichevița - Zanou afectat pe 4 km;
  - DC legătura DN 57 – Liborajdea - Martinovăț afectat pe 5 km.
- Inundațiile menționate au afectat și o parte dintre podurile și podețele de pe traseu, Prin hotărârea de guvern menționată au fost incluse în proiectul de reabilitare/refacere și două poduri/podețe.

- Refacere 1 podeț Crușovița;
- Refacere 1 podeț Liborajdea.

Capacități și trasee ale transportului în comun

Comuna Sichevița este situată la cca. 20 km de principalul centru urban al zonei, orașul Moldova Nouă. Potrivit rogramului de transport public al județului Caraș-Severin, pentru perioada 2014-2019¹⁵, Sichevița este inclusă în traseul nr. 22 Berzasca – Moldova Nouă, ca stație interimară. Operatorul AUTOTIM efectuează două curse pe zi, 5 zile pe săptămână, cu plecarea din Moldova Nouă la orele 03,15, respectiv 12,00 și 14,10 și sosirea la Berzasca la 04,30, respectiv 13,15 și 15,25.

Pe același traseu, cu plecarea din Berzeasca și alte trasee de transport, printre care:

- Berzasca (plecare 03,15)	Moldova Nouă (sosire 04,30)
- Berzasca (plecare 04,20)	Timișoara (sosire 09,59)
- Berzasca (plecare 06,15)	Moldova Nouă (sosire 07,30)
- Berzasca (plecare 06,15)	Moldova Nouă (sosire 07,30)

Plecări din Moldova Nouă, cu posibilitate de oprire la Sichevița (Pod Păzăriște).

- Moldova Nouă (plecare 12,00)	Berzasca (sosire 13,15)
- Moldova Nouă (plecare 14,10)	Berzasca (sosire 15,25)
- Moldova Nouă (plecare 12,00)	Orșova (sosire 18,14)

Alte elemente ale infrastructurii de transport

Podurile

Cele mai vechi informații despre existența unor elemente de infrastructură de acest tip datează de la începutul sec. al XIX-lea (1809), la întocmirea Cărții Funduare, când sunt amintite podurile de lemn de la “Ogașu Pădului”, denumit și “Podul Roșu”. Podul peste Ogașul Podului la hotarul cu Gornea, unul peste Ogașul lui Crăciun, pe teritoriul satului Gornea și celălalt la Păzăriște. Toate acestea au fost poduri din lemn.

Astăzi la nivelul teritoriului administrativ al comunei Sichevița acest tip de infrastructură este bine marcată la nivelul DN 57, prin podurile principale, amenajate peste principalele cursuri de apă care coboară spre Dunăre. Între cele două limite administrative sunt amenajate un număr de 5 poduri mai importante, după cum urmează:

- 1 peste râul Camenița (Podul Păzăriște);
- 1 peste pârâul Valea Căunița;
- 1 peste pârâul Crușovița;
- 1 peste pârâul Liborajdea;
- 1 peste pârâul Alibeg, la limita cu teritoriul administrativ al comunei Coronini.

Ținând seama de dimensiunea cursurilor de apă peste care sunt construite (bazin hidrografic, debite etc.) aceste poduri sunt deseori subdimensionate, cu o singură deschidere și planșeu din beton.

În lungul DJ 571 A poduri mai importante sunt amplasate peste văile: Ogașul lui Crăciun, Ogașul Podului, valea Sichevița, valea Ravensca și Ogașul Găicii.

Podetele Pe lângă podețele amenajate la DN 57, un număr de poduri și podețe se găsesc la nivelul drumului județean (DJ 571 A) dar și a unora dintre drumurile de acces reabilite, pentru protecția rigolelor la racordarea unor drumuri secundare sau pentru asigurarea transversării unor ogașe, pâraie, canale și torenți de versant.

2.8. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCTIONALE. BILANT TERITORIAL

Sat: Sichevita - resedința de comuna

ZONE FUNCTIONALE	EXISTENT	
	Suprafata (ha)	Procent % din total intravilan
Zona rezidențială cu clădiri de la P la P+1		
Zonă locuire și turism		
Zonă dotări		
Zonă dotări turistice		
Zonă unități industriale		
Zonă spații verzi, terenuri aflate permanent sub apă		
Teren de sport		
Zona cimitirelor		
Zonă gospodărie comunală		
Zonă aro-zootehnică		
Circulație rutieră - Drum național DN 57, - străzi		
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT		

2.8. ZONE CU RISCURI NATURALE

În condițiile în care nu există studii geotehnice specifice pentru teritoriul administrativ al comunei, aprecierile făcute asupra acestor probleme au la bază prevederile legii nr. 575/2001, documentele PATJ Caraș-Severin, Hărțile de hazard, Plan pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în S. H. Banat (I), Planul de analiză și acoperire a riscurilor în jud. Caraș-Severin (2013), observațiile directe adunate în urma cercetărilor de teren și informațiile culese de la localnici. Utilizând aceste date, apreciem că prezența zonelor cu riscuri naturale din zonă, sunt condiționate de amploarea și ritmicitatea acestor fenomene depind de o serie de factori, naturală și antropici.

Zone afectate de către fenomene distructive de origine geologică

Risc seismic (Cutremure)

Conform prevederilor legii nr. 575 din 22 octombrie 2001, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural, teritoriul administrativ al comunei Sichevița este încadrat în zona de intensitate seismică B₂, având următoarele caracteristici:

Seismicitate: Teritoriul comunei este încadrat în zona de macro-seismicitate I = 8₂ și 7₂ pe scara MSK, cu o perioadă medie de revenire de cca. 100 de ani.

Potrivit Normativului P 100 1/2006 pentru comuna Sichevița valoarea de vârf a accelerației terenului la cutremure având intervalul mediu de recurență - IMR = 100 ani este de 0,20g și perioada de control T_c = 0,70s

Potrivit Planul de analiză și acoperire a riscurilor - 2013, sub aspect seismic regiunea Banatului se află poziționată pe mai multe focare seismice, care se grupează în două areale: unul în partea de sud-est a

regiunii, în zona Moldova Nouă iar al doilea în imediata apropiere a municipiului Timișoara. Caracteristic pentru cutremurile din această regiune este adâncimea mică a focarului (5-15 km)", o zonă redusă de influență în jurul epicentrului, mișcări orizontale și verticale de tip impuls cu durată scurtă, perioade lungi de revenire în aceeași zonă. La aceste tipuri de seisme sunt afectate mai mult structurile rigide (zidărie, diafragme, panouri mari) și mai puțin cele deformabile (cadre din beton armat sau metalice).

Subliniem că pe teritoriul comunei ultimul recensământ a înregistrat un număr de 423 clădiri, din care numai 9 sunt cu etaj. Cele mai multe dintre acestea au utilizat ca materiale de construcție zidăria (215) din cărămidă (164) și paiantă (35), fără a lipsi construcțiile din lemn (5) într-un procent minimal.

Asupra vârstei acestora, datele existente arată că 21 sunt mai vechi de 100 de ani, 50 sunt construite între anii 1910-1944, 111 sunt construite în perioada 1940-1970, 116 sunt construite în perioada 1970-1990 iar 116 după 1990. Din aceste date se poate constata marea varietate a materialelor de construcție utilizate cât și faptul că 128 dintre acestea, reprezentând 30,3 % din fondul construit, au mai mult de 50 de ani.

Cu toate că au fost înregistrate o serie de cutremure în ultima sută de ani, impactul acestora asupra fondului construit nu a fost unul semnificativ, cu consecințe dezastruase. Cu toate acestea se impun o serie de măsuri pentru viitor care să minimalizeze pe cât posibil aceste riscuri, pentru întregul fond construit.

Principalele măsuri care se impun în acest caz este:

- expertizarea clădirilor vechi de interes public (clădiri publice, lăcașe de cult);
- controlul modului cum se respectă normativele legale de execuție (Normativ P.100 / 1992) și îndeplinirea criteriului de siguranță în exploatare.

Zone cu risc de inundații: Conform legii nr. 575/2001, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural, pe teritoriul administrativ al comunei Sichevița cantitatea maximă de precipitații căzute în 24 de ore pentru perioada 1901-1997 a fost de 100-150 mm. existând riscul de inundații datorate revărsării unui curs major de apă, respectiv râul Camenița. Planul de analiză și acoperire a riscurilor din județul Caraș –Severin, confirmă că principalul risc de inundații la nivelul comunei de datorește revărsărilor și scurgerilor de pe versant.

Experiențele din ultimii ani au confirmat faptul că la debite foarte mari apele râului Camenița și a unora dintre afluenții acesteia, au inundat suprafețe de terenuri agricole și chiar părți ale unor gospodării aflate în apropiere de maluri.

În decursul anului 2006, ploile masive căzute în zona Clisurii au provocat inundații și importante pagube materiale, datorită scurgerilor de pe versanți. Amintim de asemenea, inundațiile provocate de precipitațiile masive înregistrate, precum cele din 17 martie 2013; 3 sept. 2014 și 14 sept. 2014, când mai multe străzi din Sichevița, și Gornea au fost inundate din cauza scurgerilor de pe versanți. Tot din cauza ploilor la nivelul DN 57, care leagă Orșova de Moldova Nouă apare riscul căderilor de pietre din versanți.

Riscul de inundații se manifestă și la nivelul Dunării, mărturie stau inundațiile care s-au înregistrat în anii 2006 și 2009, când debitele mari ale fluviului au afectat în special zonele de mal.

Din cele de mai sus se poate constata că principalele areale amenințate de riscul inundațiilor sunt:

1. malurile Dunării;
2. terenurile joase de luncă din preajma localităților Gornea și Sichevița, amenințate de ieșirile din matcă ale râului Camenița;
3. intravilanul celor două localități, amenințate de scurgerile de pe versanți;
4. inundații sporadice, datorate în special scurgerilor de pe versanți pot să apară izolat și în bazinul văii Liborajdea, afectând gospodării izolate sau/și terenuri situate în preajma cursurilor de apă.

Zone cu riscuri geomorfologice

Așa cum arătam anterior, principalii factorii cauzali care determină declanșarea alunecărilor de teren, omologați și acceptați de Comunitatea științifică (I.U.G.S. – G.M./L) se împart în patru categorii de condiții favorizante, cu caracter exhaustiv, respectiv:

- condițiile litologice ;
- procese geomorfologice ;
- procese fizice ;
- procese antropogene .

În funcție de acești factori, teritoriul administrativ al comunei Sichevița dezvăluie existența unor areale restrânse supuse sau afectate de aceste fenomene. Structura unor straturi succesive și depozite cu o permeabilitate ridicată, întrerupte de straturi consistente de argile impermeabile, și calcare, pe fondul unor procese de despăduriri masive pentru obținerea terenurilor agricole. au determinat producerea frecventă în timp a unor asemenea fenomene. Existența acestora este vizibilă pe terenurile puternic vălurite, unde vechi alunecări de teren au fost reactivate sau au apărut altele noi.

Căderi de pietre, trene de grohotiș, dislocări de stânci

Este cunoscut faptul că rocile care alcătuiesc versanții, oricât de tari ar fi, sunt supuse unei continue fărâmițări, sub acțiunea factorilor externi; vânt, ploi, îngheț, dezgheț.

Potrivit Planului de analiză și acoperire a riscurilor, comuna Sichevița se numără printre unitățile administrative unde se pot manifesta riscul dislocărilor de stânci și a căderilor de pietre, în special în sectoarele de chei și defileu. Aici sub influența factorilor de mediu, mai frecvente în timpul iernii și la începutul primăverii, abrupturile stâncoase suferă un proces intens de degradare, vizibil prin acumulările la baza versanților a unor trene de grohotiș, insuficient fixate, acoperite uneori parțial de vegetație forestieră și ierboasă specifică.

Spre vest și sud-vest versanții calcaroși și abrupti din sectorul Coronini-Aliberg, cu înălțimi care ating uneori și 100 m, au deseori la bază trene de „grohotișuri fixate, semifixate și mobile, sub formă de tăpșane și conuri de grohotiș, alimentate continuu prin numeroase hornuri care spintecă adânc versanții”¹⁶

În aceste condiții riscul desprinderii unor bucăți mari de stânci este unul real, având consecințe inclusiv asupra infrastructurii de transport, respectiv a DN 57 în sectorul Coronini – Sichevița – Cozla, atât sub aspectul alunecării părții carosabile, cât și a prăbușirii unor stânci din versanți.

Prezența unor petice sedimentare pleistocene, cu o structură lesoidă, și zona seismică de magnitudine 7, pot produce lichefierii ale terenului la șocuri seismice se găsesc mai ales la nivelul bazinului Văii Liborajdea. Din aceste considerente există probabilitatea producerii unor dezechilibre la nivelul versanților. Acestea pot avea un impact mai mare la nivelul DN 57, unde acest risc poate duce la blocări ale traficului sau alte accidente.

În zona de sedimentare terțiară (Tortoniană), format din alternanțe de marne, pietrișuri, calcare organogene și argile deluviale se manifestă de asemenea riscul a unor dezechilibre de versant, sub forma unor alunecări detrusive recente sau stabilizate deja. În perimetrul central sudic al teritoriului administrativ, ocupat în bună parte de masivul granitic, există riscul de producere a ebulmentelor.

Eroziuni de maluri

La creșterea debitelor cursurilor de apă pot să apară și alte fenomene cu impact asupra mediului și a colectivităților umane, precum fenomenul de eroziune a malurilor. Fenomenul de erodare a malurilor este favorizat de litologia acestora, de prezența sau absența vegetației de protecție, cât și de frecvența și amploarea ploilor, de amploarea inundațiilor, torențialitate sau de topirea bruscă a zăpezilor. Pe unele sectoare fenomenul afectează direct așezările, cum este cazul localitățile Gornea și Sichevița, unde procesul de erodare al malurilor, este mai extins, afectând gospodăriile, terenuri cultivate și grădini. În preajma Dunării, la debite mari ale fluviului și sub impactul vitezei de curgere și a valurilor provocate de transportul fluvial au loc fenomene de spălare și erodare a malurilor, cu impact direct asupra zidurilor de sprijin și a drumului național DN 57. Un rol important în protecția malurilor îl poate juca vegetația forestieră specifică (salcie, arin și plop), care prin rădăcinile lor puternic ramificate fixează mai bine pământul, împiedicând spălarea lui.

Zone de riscuri aferente reliefului carstic.

Puternica carstificare a calcarelor mezozoice din cadrul sinclinoriului Reșița – Moldova Nouă, situate în partea de vest a satului, se manifestă aici sub forma întinsului platou calcaros de la Sfânta Elena – Gârnice, brăzdat de văi seci și văi de doline și perforat de avene și peșteri. Fără a avea un impact deosebit la nivelul teritoriului administrativ al comunei Sichevița, aceste riscuri se pot manifesta prin prăbușirea tavanului unor goluri subterane, sub efectul trepidățiilor, la încărcarea suprafeței solului

cu construcții mari, grele sau în urma unor cutremure. Pentru înlăturarea acestor pericole este necesară cartarea cavităților subterane cunoscute și cunoașterea treaseelor subterane a apelor de suprafață (izvoare) spre urgențele situate la baza calcarelor. De asemenea, realizarea unor investiții majore care să impună o infrastructură masivă, cu greutate, necesită foraje și studii geologice adecvate

Zone de risc tehnologic/antropic

Pe teritoriul comunei Sichevița nu se regăsesc agenți economici a căror activitate să devină o sursă toxică pentru mediu; care produc, prelucrează, manipulează, depozitează sau utilizează substanțe toxice industriale ce pot contamina mediul înconjurător în caz de accident și care să fie obligat să întocmească Planul de acțiune în caz de accident.

Cu toate acestea, teritoriul său administrativ nu este ocolit de atari riscuri. În primul rând trebuie să amintim existența celor două cariere pentru exploatarea materialelor de construcție, care deși astăzi sunt închise, au lăsat în urma lor numeroase excavații, a căror încărcătură mineralogică și chimică afectează local cursurile de apă. De asemenea, reactivarea acestor cariere va influența local calitatea aerului și a solului, cu impact inclusiv asupra vegetației.

Un alt factor, de data asta extern, cu risc de poluare se manifestă la nivelul fluviului Dunărea, prin cantitatea mare de reziduri greu degradabile culese din amonte și depuse pe maluri sub formă de peturi, folii de plastic, pungi sau alte produse greu degradabile, care influențează calitatea apelor și fauna acesteia.

Riscuri potențiale pot să apară la nivelul infrastructurii de transport din zonă, atât cea terestră, unde pot avea loc accidente soldate cu deversarea unor substanțe periculoase, cu morți și răniți. De asemenea, circulația fluvială poate duce la accidente soldate cu deversări de substanțe periculoase, distructive pentru habitatul acvatic, cu scufundarea unor nave de pasageri sau turistice soldate cu morți etc. Nu poate fi exclusă apariția și a unor altor tipuri de riscuri, precum cele biologice (epidemii, epizotii), prăbușirea unor construcții/instalații, incendii de vegetație, favorizate de secetă, riscuri de terorism sau război etc.

Unul dintre riscurile importante care pot avea loc la nivelul așezărilor sunt riscurile de incendiu. Producerea acestora poate fi naturală, în urma unor trăznete, fenomenul de lentilă a unor cioburi de sticlă sub acțiunea soarelui, sau produse accidental sau intenționat de către localnici, prin arderea resturilor vegetale. În interiorul localităților acestea pun în pericol bunurile și viața locuitorilor, distrugerile provocate fiind greu de recuperat. Incendiile pot surveni și în extravilan, din cauze naturale sau în urma scăpării de sub control a arderii vegetației uscate. Impactul acestora este amplificat de faptul că se produc într-o zonă naturală protejată (PNPF), punând în pericol mediul natural, flora și fauna locală.

2.9. ECHIPARE EDILITARĂ

2.9.1. Gospodărirea apelor:

Surse de apă: Sursele de apă de care dispune comuna Sichevița sunt surse de suprafață, formate din rețeaua hidrografică existentă în zonă și surse de adâncime (puțuri, izvoare carstice și izvoare de terasă).

Principala sursă de suprafață este fluviul Dunărea, care străbate partea de sud a teritoriului administrativ, formând granița fluvială cu Republica Serbia. Faleză acesteia măsoară o lungime de cca 11 km pe teritoriul comunei, între punctele de vărsare a pâraielor Alibeg și Ogașu Ierii.

Pe teritoriul comunei, Dunărea primește un număr de trei afluenți mai importanți, respectiv pâraiele Liborjădea, Crușovița și Camenița. Dintre acestea, Liborajdea este alimentată în bună măsură din izvoare carstice, prin afluenții săi Cioanca și Varanovăț și din depozite sedimentare prin afluenții Ogașu Liborajdea și Vărcăluța. Alt curs de apă de mai mici dimensiuni, care își adună izvoarele preponderent din depozite sedimentare de fliș este Valea Crușovița, cu afluentul său Valea Seacă. În perioadele secetoase aceasta este amenințată cu pierderea apelor de suprafață.

Principalul curs de apă pe care Dunărea îl primește pe teritoriul comunei este Valea Camenița, a cărui izvor este "Izvorul Pietricica", cu afluenții săi, văile: Gravensca, Ravensca și Sichevița. La debitele acesteia contribuie atât izvoarele carstice din zona de izvoare, cât și izvoarele de terasă pe care le primește pe cursul său mijlociu și inferior.

Sursele de adâncime sunt formate din puțurile săpate în acviferul din lunca Cameniței și a Liboajei, unde pânza freatică variază între 2 și 12 m, cât și în depozitele de glaciș, de pe cursul superior ale pâraielor Ravensca și Sichevița. Mai amintim izvoarele care răzbat la suprafața solului, în diferite locuri de pe cursul mijlociu al Cameniței și Liborajdei și alte izvoare carstice întâlnite la nivelul de bază a calcarelor din extravilanul localităților, utilizate ca adăpători pentru animale.

Dar cele mai importante surse de apă de pe teritoriul comunei rămân izvoarele carstice, care drenează subteran importante suprafețe situate în cadrul limitei sudice a Sinclinoriul Reșița-Moldova Nouă, respectiv platoul carstic Gârnic – Padina Mătrei – Sf. Elena. Cele mai reprezentativ rămân izvorul de sub Cîrșie cu un debit mediu de 10 l/s și cel de la Peștera cu apă din Valea Polevei. Unele dintre aceste izvoare carstice stau la baza formării unor văi de versant și/sau a cursurilor de apă de suprafață, precum Cioanca, Camenița, Poleva etc.

2.9.2. Alimentarea cu apă

Sisteme de alimentare cu apă.

În sistem individual: La ora actuală cea mai mare parte a satelor componente din comuna Sichevița își asigură în totalitate necesarul de apă din surse de suprafață, locale sau individuale, formate din izvoare carstice, cele care apar la baza depozitelor sedimentare sau din puțuri săpate pentru interceptarea pânzei freatice. De obicei aceste surse sunt influențate de frecvența și cantitatea de precipitații, unele dintre ele putând seca în perioadele de vară. Pentru a face față necesarului de apă multe gospodării și-au asigurat bazine proprii în care sunt captate apele meteorice, utilizate pentru animale și pentru satisfacerea unor necesități gospodărești.

În sistem centralizat: (7,5 km rețea)

Încă din perioada comunistă, satul Sichevița dispunea de un sistem propriu de alimentare cu apă, utilizând ca sursă apele freatice din lunca Cameniței. Puțurile de captare erau situate în aval de localitate, de unde apele erau pompate pe o culme deasupra satului, într-un bazin cu o capacitate de 200 mc. De aici apa era transportată prin cădere, la rețea fiind legate principalele instituții din localitate.

Dar geșeli de execuție și calitatea lucrărilor au determinat o degradare rapidă a rețelei și scoaterea sa din funcțiune. Rețeaua a fost refăcută după anul 2000, când a fost extinsă la 7,5 km, fiind conectat și satul vecin - Gornea.

După anul 2002, pe baza unui proiect de „Extinderea alimentării cu apă în comunei Sichevita, localitățile Sichevita și Gornea”, întocmit de către S.P.C. CASE – S.A., finanțat prin programul Sapard, Măsura 2.1. (Dezvoltarea infrastructurii rurale) s-a reușit refacerea și extinderea sistemului de alimentare cu apă, după cum urmează.

- captarea realizată printr-un drenaj DN = 300 mm și L = 90 m, amplasat pe malul râului Camenița, la cota 111,0 m;
- un rezervor de colectare al apelor de tip cheson, cu V = 75 mc, amplasat la cota de 142 m;
- stația de pompare, prevăzută cu două pompe de tip Grundfos, care transportă apa captată în rezervorul de colectare;
- stația de filtrare, prevăzută cu două cuve (15 x 16,5 m), amplasate la cota 136,5 m;
- stația de clorinare destinată dezinfectiei cu ajutorul clorului gazos, amplasată la cota 136,5 m;
- capacitatea de înmagazinare, formată din două rezervoare ($V_1 = 150$ mc; $V_2 = 500$ mc) de 650 mc.

Rețeaua de distribuție pentru cele două sate însumează cca, 7,5 km.

Dimensionarea instalațiilor de alimentare cu apă s-a făcut la un debit $Q_{zi\ max} = 17,9$ l/s, necesar unei populații de cca. 3.700 locuitori, prognozată pentru următorii 25 de ani.

2.9.3. Canalizare

În cadrul comunei Sichevita doar satele Sichevita și Gornea dispun de o rețea locală de canalizare și stație de epurare, realizate după un proiect al S.P.C. CASE – SA, din 2006, cu o lungime de 4,7 km. Investiția a fost realizată care sunt bransate principalele instituții și o bună parte dintre gospodăriile. Apele uzate sunt epurate în cadrul stației de epurare, amplasată în aval de Gornea, de unde apele epurate sunt deversate în râul Camenița.

Stația de epurare este amplasată în aval de localitatea Gornea, pe malul râului Camenița.

Apele pluviale pe raza celor două localități sunt colectate prin rigole stradale și conduse spre emisarii din zonă (văile Camenița, Sichevita, Ogașu Podului, Ogașu lui Stan etc.).

2.9.4. Alimentare cu energie electrică

Din cele 19 sate ale comunei 13 sunt racordate la rețeaua națională de distribuție. Cele 6 sate neelectrificate sunt: Curmătura, Frăsiniș, Lucacevăț, Martinovăț, Streneac și Valea Orevița. Pentru electrificarea acestor sate sunt întocmite proiecte care așteaptă finanțarea. Distribuția energiei la consumatori se face prin linii electrice de joasă tensiune, executate din conductor clasic, montat pe stâlpi din beton, amplasați în lungul străzilor, din care sunt alimentate gospodăriile și clădirile publice prin bransamente electrice aeriene, executate din cabluri concentrice, montate pe fațade. Această rețea este alimentată prin posturi de transformare, racordate la o rețea de medie tensiune LEA 20 kV, care leagă stația Cozla de Moldova Nouă. Posturile de transformare, cu puteri cuprinse între 63 KVA și 100 KVA sunt amplasate pe străzile principale.

În plan macroenergetic subliniem faptul că teritoriul administrativ al comunei Sichevita este străbătut și de o rețea de 250 KVA, ce străbate Clisura legând Orșova cu Moldova Nouă.

Iluminatul public este asigurat în localitățile Sichevita și Gornea, prin intermediul unei rețele aeriene, cu o lungime de 7,7 km, montate pe stâlpii rețelei de j.t. amplasați în lungul străzilor.

Corpurile de iluminat amplasate asigură în prezent un nivel de iluminare superior la nivelul străzii principale și unul mai scăzut la cele secundare, unde acestea sunt mai rare. Pentru scăderea consumului de energie electrică, inclusiv a consturilor s-a trecut la înlocuirea corpurilor de iluminat tradiționale, formate din becuri cu incandescență, cu unele economice, cu consum energetic mic.

2.9.5 Rețele de telecomunicație (după Popovici, 2013, 121)

Telefonie fixă:

Rețea Romtelecom există în localitățile: Sichevița, Gornea și Liborajdea. Semnalăm faptul că suportul rețelei de telefonie este asigurat prin stâlpi din lemn.

Telefonie mobilă:

Semnal pentru telefonie mobilă în rețele Orange, Vodafone și Cosmote există în majoritatea satelor, mai puțin în: Brestelnic, Liborajdea, Martinovăț și Valea Orevița.

Televiziune: prin cablu TV și

Radio:

Se recepționează pe unde radio posturile locale de radio românești și din Serbia.

Internet:

Accesul la Internet este în toate satele electrificate, fiind favorizat de telefonie mobilă și radiotelefonie

2.9.6. Alimentare cu gaze naturale. Căldura.

Satele comunei Sichevița nu sunt conectate la sistemul național de alimentare cu gaze naturale. Sistemul de încălzire în cea mai mare parte a rămas cel tradițional, cu ajutorul sobelor.

În ultimii ani, atât construcțiile noi cât și pensiunile turistice și agroturistice din zonă, pentru a putea asigura necesarul de căldură au apelat la centrale termice pe lemne cu ardere clasică sau folosind principiul gazeificării, care pot funcționa atât cu lemne cât și cu alte tipuri de combustibili solizi: carbune, cox, peleți etc., și încălzire centrală. De asemenea, principalele instituții publice sunt dotate cu instalații de încălzire centrală, alimentate de către centrale termice pe combustibili solizi.

În general pentru obținerea apei calde menajere s-a apelat, pe timpul rece, la utilizarea centralelor termice pe combustibil solid, la boilere electrice și mai nou la panouri solare.

Lemnele necesare sunt procurate din pădurile proprietate particulară și din cele comunale sau de la ROMSILVA, conform legii.

2.9.7. Gospodărire comunală, gestiunea deșeurilor

Potrivit Regulamentului Serviciului de Salubritate pentru Județul Caras Severin din 2014, comuna Sichevița aparține zonei a 3-a Pojejena, alături de unitățile administrative: Moldova Nouă, Berzasca, Coronini/Pescari, Pojejena, Socol și Garnic. În acest areal Serviciul de colectare și transport a deșeurilor va fi delegat unui singur operator de salubritate,

care va colecta separat următoarele categorii de deșuri:

- deșuri menajere (deșuri reciclabile, deșuri reziduale – în amestec cu deșeurile

biodegradabile);

- deșuri periculoase din deșeurile menajere;
- deșuri asimilabile deșeurilor menajere (deșuri reciclabile, deșuri reziduale);
- deșuri voluminoase provenite de la populație, instituții publice și operatori economici, neasimilabile celor menajere;
- deșuri din construcții și demolări rezultate din activitățile de reamenajare și reabilitare
- interioara a locuințelor/apartamentelor proprietate individuală.

Toate deșeurile colectate de pe teritoriul tuturor unităților administrativ teritoriale care fac parte din Zona 3 Pojejena vor fi transportate, prin intermediul stației de transfer de la Pojejena, la stația de sortare de la Lupac.

În prezent, în condițiile disfuncționalităților apărute în funcționarea stației interimare de transfer de la Pojejena, gestionarea deșeurilor, sub aspectul colectării și al

transportului a cunoscut mai multe disfuncționalități, reflectate în coerența colectării și a transportului acestor deșeuri. Acest fapt a favorizat unele decizii contestabile din partea localnicilor, precum dechiderea unor depozite de deșeuri clandestine pentru depozitarea deșeurilor, precum cel de pe Valea Ravensca, sau aruncarea sacilor cu resturi menajere în preajma cursurilor de apă sau pe malul Dunării. Amintim în acest context existența unui asemenea depozit chiar între sălciile din preajma punctului de informare turistică.

2.9.8. Instituții și servicii publice

Instituții și servicii administrative:

Primăria comunei Sichevița funcționează într-un corp de clădire de mari dimensiuni în aliniament stradal. Clădirea primăriei este delimitată spre nord de clădirea Căminului cultural, dispus perpendicular la stradă. Clădirea primăriei a fost recent renovată, modernizată și dotată cu tehnica de calcul necesară.

Postul de poliție Sichevița, funcționează într-o clădire proprie din centrul satului Sichevița, fiind deservit de către 2 persoane.

Nu există unitate de jandarmi și grăniceri pe teritoriul comunei.

Asigurarea pe plan local a măsurilor necesare în cazul dezastrelor naturale, a incendiilor sau al altor situații de urgență este exercitată prin intermediul următoarelor structuri organizatorice înființate la nivel de primărie:

- Comitetul local pentru Situații de Urgență, format din 8 membri și coordonat de către primar;
- Centrul perativ pentru Situații de Urgență, format din 7 membri și coordonat de către viceprimar.

Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență din cadrul comunei, dispune de organigramă proprie și de dotările minime pentru a-și putea realiza obiectivele.

Pentru alertarea populației în caz de necesitate acesta dispune de o sirenă electrică, de 5,5 Kw, amplasată pe clădirea primăriei.

Instituții și probleme sociale;

În cadrul Primăriei Sichevița funcționează un serviciu specializat, care se ocupă cu problemele sociale ale comunității.

- În cursul anului 2016 la serviciul social din cadrul primăriei au fost înregistrate un număr de 25 cereri pentru ajutoare sociale;
- în evidența primăriei sunt înregistrați un număr de 21 persoane cu handicap grav care primesc indemnizațiile corespunzătoare;
- primăria plătește un număr de 7 persoane ca asistenți personali pentru persoanele cu handicap grav;
- de asemenea, în cursul anului 2016 au fost plătite din fondurile primăriei un număr de 5 stimulente educaționale pentru elevii cu o situație socială precară. Totodată în anul trecut a fost înregistrat un caz de abandon școlar.

Servicii pentru ocrotirea sănătății

În trecut comuna Sichevița dispunea de un Dispensar Medical Uman situat între localitățile Gornea și Lubcova. Astăzi în clădirea fostului dispensar comunal, amplasat pe Strada Principală, la ieșire spre vatul vecin Gornea, funcționează cabinetul medical individual de Medicină Generală al medicului de familie – Dr. Dulamă Octavian. Acesta împreună cu o asistentă cu pregătire de specialitate, asigură asistența medicală primară pentru toți locuitorii comunei.

În centrul localității Sichevița, lângă primărie funcționează punct farmaceutic, farmacie umană. a fost deschis în clădirea căminului cultural din localitate.

- Comuna nu dispune de servicii medico-veterinare. Acestea sunt asigurate de către unități de specialitate situate în centrele Moldova Nouă și Moldova Veche.

Instituții educaționale și culturale; Istoricul învățământului

Dezvoltarea învățământului în zona de graniță a fost favorizat de emiterea mai multor patente și ordonanțe imperiale, printre care „Ordonanța școlară generală pentru școlile normale principale și triviale germane din toate țările ereditare ceziaro-crăiești” (1774), „Regulamentul Iliric” (1776) și „Regulae directivae pentru ameliorarea școlilor elementare sau triviale ilirice și românești neunite din țările ereditare cezaro-regești”. În acest context putem presupune înființarea primelor școli pe teritoriul actualei comune încă din sec. aș XVIII-lea. Fapt confirmat și de Al Moisi, care în lucrarea sa dedicată Clisurii susține că la 1783 comuna Sichevița avea un învățător național. Documentele militare bănățene din 1810, privind situația școlilor naționale românești și ilirice din cadrul regimentului de graniță româno-iliric menționează existența în cadrul companiei Dolnia Liubcova, existența în parohiile Sichevița și Gornia Liubcova a unor școli de categoria II.

Potrivit tradiției locale, primele școli au funcționat în case particulare. La începutul sec. XX cursurile se desfășurau într-o clădire din centru comunei unde funcționa și primăria, clădire demolată prin anii 70, pentru a se construi spații comerciale și apartamente pentru locuit.

În 1855 este menționată indirect școala din Sichevița, prin amintirea documentară a învățătorului Vasile Toma.

În 1931 autoritățile locale cumpără clădirea unde a funcționat o veche crâșmă, situată lângă podul peste Sichevița, unde au amenajat școala. Aceasta a funcționat aici până în 1942 când clădirea este demolată și reclădită în altă formă. Noua școală cunoscută ca „Școala de la Pod” a fost terminată în 1950, ulterior mai fiind adăugată o altă sală de clasă.

Odată cu generalizarea învățământului de 7 ani și trecerea la învățământul de 8 ani s-a impus ca necesitate lărgirea spațiului de școlarizare, pentru a putea fi cuprinși în clasele V-VIII toți elevii de la școlile de pe raza comunei. Sichevița. Pentru aceasta se construiește o nouă școală, la limita dintre cele două sate, Sichevița și Gornea, pentru a fi ușor accesibilă și elevilor de la Gornea. Noua școală construită prin efortul localnicilor și dată în folosință în 1966 este mult mai mare, pe două nivele, cu 8 săli de clasă, un laborator și dependințele necesare (cancelarie, birou director, magazii, arhivă).

În perioada 1983-1991 aici a funcționat treapta I de liceu (clasele IX-X) cu profil agricol, ulterior desființat.

Școala a fost reabilitată și dotată prin fonduri guvernamentale în 2007.

Prima școală de la Gornea este menționată alături de biserică și primărie la 1808, la întocmirea Cărții Funduare. Existența unei școlii confesionale la Gornea mai este amintită documentar în 1820, 1855, când este amintit învășătorul Arsenie Cuzmanovici și 1896. La început școala funcționa în case particulare, pentru ca la 1830 să-i fie ridicată o clădire nouă, prin contribuția materială și munca locuitorilor, unde a funcționat alături de primărie până în 1939. Între anii 1939-1951 se ridică cu sprijinul Comunității de Avere o nouă școală, care a fost închisă la rândul ei în 2010 din lipsă de elevi. Astăzi în clădirea fostei școli funcționează o grupă de grădiniță și Muzeul sătesc Gornea.

În toamna anului 1953, ia ființă la Sichevița, Grădinița de copii din la început ca grădiniță sezonieră, iar mai apoi ca Grădiniță cu program normal. În prezent, grădinița, funcționează în incinta Școlii Gimnaziale din Sichevița, cu două grupe. Celălalte școli care au funcționat în decursul timpului pe teritoriul comunei, astăzi închise din lipsă de elevi au fiecare istoria sa.

În ultimii ani, odată cu scăderea accentuarea procesului de îmbătrânire a populației au fost închise următoarele școli:

- În anul 1956, se deschid alte două unități de învățământ primar, în cătunele Liborajdea și Valea Ravensca. - Școala din Liborajdea a funcționat în clădirea fostului pichet de grăniceri până în anul 1979 când a fost închisă din lipsă de elevi. Școala din Valea Ravensca a funcționat până în anul 1998.

- În 1959-1960 s-au deschis noi școli la Odăi (Străneac), Cârșie și Valea Sichevita. Dintre aceste școli, prima școală închisă din lipsă de elevi au fost cea de la Valea Sichevita, în 1976, urmată de cea din Odăi, care s-a închis în anul 2000, iar cea din Cârșie în anul 2005.

- Școala din Crușovița s-a construit cu sprijinul Comunității de Avere a fostului Regiment nr. 13 Grăniceresc sârbo-bănățean, între anii 1940-1949, pentru copii de la „Sălașe”, și a fost închisă în anul 2000. (Popovici, 2013, 95-102)

Unități de învățământ din comuna Sichevita

- Școala gimnazială cu clasele I-VIII Sichevita, str. Principală nr. 490;
- Școala primară cu clasele I-IV – Sichevita. Astăzi aici funcționează Grădinița cu program normal – Sichevita.
- Școala primară cu clasele I-IV – Gornea. Spațiul ocupat în prezent de Muzeul sătesc Ioan Dragomir.
- Grădinița cu program normal Sichevita;
- Grădinița cu program normal Gornea;
- Școala primară cu clasele I-IV – Sichevita. Astăzi aici funcționează Grădinița cu program normal – Sichevita.
- Școala primară cu clasele I-IV – Gornea. Spațiul ocupat în prezent de Muzeul sătesc Ioan Dragomir.
- Școala primară cu clasele I-IV – Liboorajdea;
- Școala primară cu clasele I-IV – Camenița;

Unitati de cultură

Activitatea culturală se desfășoară în principal la nivelul celor două cămine culturale existente în localitățile Sichevita și Gornea

Camine culturale:

o Căminul Cultural Sichevita, este situat în zona centrală a localității, lângă primărie la DJ 571 A. Căminul a fost construit în anul 1956, fiind extins în anul 1974, prin anexarea a încă unui corp de clădire.

o Căminul Cultural din satul Gornea a fost construit în anul 1964. Din 27 iulie 1969 când a fost înființat și până 25 iunie 2013 a găzduit Muzeul sătesc Gornea, cu cele patru săli de expoziție ale sale.

o Căminul Cultural din satul Crușovița.

În cadrul activităților cu caracter cultural, din cadrul școlilor și a Căminelor care omagiază valorile culturale ale comunităților locale, activează următoarele formații: o fanfară, un cor, 2 echipe de dansuri populare și un ansamblu folcloric.

Bibliotecă:

o. Biblioteca comunală funcționează în zona centrală a localității Sichevita, la etajul unei clădiri situate lângă primărie. Biblioteca dispune de cca. 8300 de u.b.

Biblioteca Școlii Gimnaziale din Sichevita, și-a îmbogățit zestrea de carte prin donațiile urmașilor unui fiu al satului, inginerul bucureștean Emilian Beloa. În urma acestor donații numărul de cărți primite ajungând să dețină cca. 24.000 unități bibliofile. Este necesară dezvoltarea/creșterea și diversificarea în continuare fondului bibliotecii școlare și transformarea acestuia într-un centru de informare și documentare pentru elevi (<http://saul-beloia.blogspot.ro/>)

Muzeul sătesc "Ion Dragomir" din Gornea, comuna Sichevita, județul Caraș-Severin a luat ființă în anul 1969, ca rezultat al unei vaste munci de peste 20 de ani de cercetare istorică și etnografică a acestei localități. Muzeul are două secții: istorie - arheologie și etnografie. În cadrul secției de etnografie sunt tratate următoarele:

- 1. evoluția portului popular din sec. al XIX-lea până în prezent;
- 2. ocupații tradiționale: păstorit, pescuit și vânătoare;

- 3. meșteșuguri populare: industria casnică, textilă și olărit¹⁷.

Muzeul a funcționat inițial în clădirea Căminului cultural din localitate, pentru ca începând din vara anului 2013 să fie transferat în fosta clădire a școlii primare. Intrarea în muzeu este astăzi străjuită de bustul patronului său – profesorul Ioan Dragomir.

Unitati de cult

Pe teritoriul administrativ al comunei Sichevița, viața spirituală a membrilor comunităților locale se desfășoară în jurul a 4 biserici: - 2 biserici parohiale ortodoxe și 2 biserici baptiste:

o **Biserica ortodoxă „Sfânta Treime” din Sichevița**, ridicată în anul 1835-1836 în stil baroc.

o **Biserica "Sf. Nicolae" Gornea**, construită în anul 1834, înlocuind o altă biserică, probabil din lemn, amintită la întocmirea "Cărții Funduare" din 1809.

o **Mănăstirea "Izvorul Tămăduirii" Gornea¹⁸**

După desființarea pichetului grăniceresc, situat în aval de Gornea, la propunerea primăriei din Sichevița, Ministerul de Interne a donat terenul și clădirile aferente Episcopiei de Caransebeș, în anul 2001. La început aici au fost așezate măicuțele Macaria și Anastasia Grăpean și ieromonahul Valerian de la Schitul Pătrunsa, județul Vâlcea, punându-se bazele unui nou schit ortodox de maici. Încă din anul 2002 s-au construit trapeza, chiliile, bucătăria și un arhondoric pentru credincioși, un an mai târziu fiind pusă și piatra de temelie pentru noua biserică a schitului. La 25 noiembrie a avut loc târnosirea Paraclisului mănăstirii de către P.F. Lucian, episcopul de Caransebeș, pentru ca patru ani mai târziu, în noiembrie 2010 să fie târnosită și biserica schitului, cu hramul "intrarea în Biserică a Maicii Domnului. Cu acest prilej Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Banatului a ridicat schitul la rang de mănăstire.

Alături de bisericile menționate în cele două sate mai mari ale comunei mai funcționează:

- Biserica Baptistă din Sichevița, construită între anii 1928-1929 și inaugurată în 1930.
- Biserica Baptistă din Gornea, a funcționat inițial într-o casă familială, fiind construit un lăcaș în 1929. În perioada comunistă această casă de rugăciuni a devenit sediul CAP, fiind retrocedată după 1990 și restaurată revenind la rosturile sale inițiale.

2.9.8.4 Servicii cu caracter financiar

La Sichevița funcționează o unitate de credit cooperatist, aparținând Coperativei de credit „Caransebeșana”.

2.9.8.5. Alte instituții și servicii.

Comuna Sichevița mai dispune de:

- Agenția Poștală Sichevița, Gornea, Strada Principala nr.295, care deservește toate localitățile comunei. Codul poștal al comunei este 327335.

¹⁷ Apud Dragomir, 1979, p. 423.

¹⁸ <http://www.episcopiacaransebesului.ro/>

2.10 PROBLEME DE MEDIU

2.10.1 Cadrul natural

Comuna Sichevița este amplasată în partea vestică a micro-depresinunii Liubcova-Sichevița, fiind delimitată spre nord și nord-est de culmile Munților Almăjului, spre vest de platoul carstic Sfânta-Elena – Gârnic, spre est de dealurile Libcovei și la sud de Dunăre, acoperind parțial o zonă de șes aflată la malul Dunării și parțial o zonă mai înaltă, formată din ultimile culmile masivului granitic Dârnaua – Băianu Mare.

După ieșirea din sectorul îngust al sectorului de chei Pescari-Alibeg și al sectorului de defileu dintre văile Liborajdea – Camenița, cusul fluviului se lărgeste simțitor spre ieșirea din teritoriul administrativ al comunei.

Pe lângă Dunăre, teritoriul administrativ este străbătut de două principale cursuri de apă, Valea Liborajdea sare vest, alimentată parțial de către depozitele freatice din carstul sinclinorului Anina-Moldova Veche și valea Camenița, alimentată de culmile vestice ale Munților Almăj și carstul din sectorul Gârnicului. Aceste văi la rândul lor sunt alimentate de mai mulți afluenți colaterali, precum Vrela și Varanovăț, pentru Liborajdea și Sichevița, Ravensca și Gavensca, pentru Camenița.

Sub aspect climatic în zonă se manifestă puternic influențele mediteraniene, fapt vizibil și în structura învelișului vegetal. O caracteristică specifică zonei de defileu este circulația aerului, de la vest spre est, sub forma unui vânt local cu caracter de foehn, cunoscut sub numele de "Coșova", foarte violent în anumite perioade ale anului (septembrie-noiembrie și februarie-aprilie), când poate depăși 80 km/h.

Vegetația caracteristică este de tip central-european, fiind formată în special din gorun (*Quercus petraea*) și fag (*Fagus silvica*), defrișată în cea mai mare parte în ultimele secole, pentru formarea așezărilor omenești și asigurarea terenurilor agricole. Pe unele locuri, locul vechilor păduri a fost luat de asociații vegetale de tip mediteraneean, numite șibleacuri. Acestea sunt formate în special dintr-o asociere de stejar pufos (*Quercus pubescens*), cărpiniță (*Carpinus orientalis*), liliac sălbatic (*Syringa vulgaris*) mojdrean (*Fraxinus ornus*), ciucușoară (*Alyssum montanum*) etc., și zăvoaie, prezente mai ales la nivelul luncilor și în preajma Dunării, în care rolul dominant îl are salcia (*Salix alba* și salcia plesnitoare (*Salix fragilis*).

2.10.2 Resursele naturale ale solului și subsolului, mod de exploatare, valorificare rațională

Principala resursă naturală de suprafață a comunei Sichevița o formează terenurile agricole și pădurile situate pe teritoriul său administrativ.

La acestea se mai adaugă resursele de caolin, exploatate cu succes în perioada comunistă și cele două cariere de andezit de pe Valea Crușovița și Liborajdea. Valorificarea acestor resurse a fost posibilă datorită celor două porturi industriale de la Dunăre, din care unul este astăzi dezafectat (Liborajdea).

Cele mai bune terenuri agricole, destinate culturilor cerealiere, se găsesc în lunca și pe terasele văii Camenița, din preajma satelor Gornea și Sichevița. Zonele de pășunat și fânețe, destinate creșterii animalelor sunt situate în zonele înalte, muntosae ale culmilor Almăjului și Locvei, precum și în bazinul văii Crușovița și Liborajdea.

În satele de munte și în adrul zonei de dezvoltare durabilă din extravilanul localităților pot fi întâlnite importante suprafețe de livezi, cu pomi fructiferi, destinate în general consumului familial și mai puțin valorificării, în lipsa unei infrastructuri industriale care să permită prelucrarea și ambalarea acestora.

O resursă importantă în economia locuitorilor satului Gornea o constituie piscicultura. Aceasta a cunoscut o largă practicare în trecut, fiind favorizată de bogăția piscicolă a Dunării. După construirea barajelor de la Porțile de Fier și creșterea gradului de poluare a Dunării au influențat negativ fondul piscicol, cu impact asupra speciilor de sturioni, fapt care a influențat și piscicultura locală.

O importantă resursă locală, cu posibilități de valorificare în viitor este energia eoliană, valorificată cu succes pe teritoriul satului vecin – Coronini. Randamentul mare pe care această energie o înregistrează în zonă este asigurată de curenții de aer care intră pe culuarul dunărean. Vântul local “Coșava”, care bate cu furie mai ales primăvara și toamna, a mai fost “îmblânzit” local, prin ridicarea Parcului Eolian de pe Platoul Sfânta Elena, cu o putere instalată de cca. 2,3 MW.

Pe teritoriul PNAF au funcționat diferite activități extractive ale minereurilor nemetalifere, între care și argilele colorate, exploatate la Coronini și Gârnici. Aceste argile, în general de culoare roșie, sunt rezultatul proceselor de descompunere a maselor de calcar. Sunt prezente mai ales în mediul cavernicol (în peșteri), ex. Gaura Chindiei II, unde aceste argile au fost utilizate la realizarea picturilor parietale.

Din punct de vedere al folosinței terenului, cele mai bine reprezentate sunt terenurile agricole, dominante în zona depresionară și prezente pe culmile dealurilor vecine, urmate de pășuni și fânețe. Ecosistemele de pădure sunt v extinse, fiind întâlnite atât în partea de nord și nord-vest a teritoriului administrativ, în zona de faleză a Dunării, cât și pe masivul Crușovița.

Prin pășunile și fânețele comunei, ca de altfel se găsesc o serie de plante cu conținut medical valoros, utilizate de către localnici, precum arnica montana, dar și alte plante medicinale valoroase ca: urzica, cimbișor, sunătoare, mentă, soc, păducel etc., mai puțin utilizate. Prin pădurile și la liziera acestora, pe lângă fructele de pădure (afine, merișoare, frăguțe, mure etc.), pe întreg anotimpul călduros se găsesc diferite specii de ciuperci comestibile, etc.

O resursă importantă, naturală, economică (turistică) și culturală a comunei este însăși peisajul, perceput ca rezultat al interacțiunii omului cu natura de-a lungul timpului, oglindită în acțiunii și interacțiunii dintre factorii naturali și/sau factorii antropici.

2.10.3 Riscuri naturale

Vezi capitolul **2.8 “Zone cu riscuri naturale”** și **2.2.7. Riscuri naturale.**

2.10.4 Monumente ale naturii și istorice

2.10.4.1. Zone naturale protejate.

Principala și cea mai importantă zonă naturală protejată, care acoperă o parte importantă din teritoriul comunei este Parcul Natural Porțile de Fier (PNPF). În cadrul acestuia mai sunt cuprinse o serie de alte arii naturale și rezervații protejate

Parcul Natural Porțile de Fier

Parcul Natural Porțile de Fier face parte din ariile protejate încadrate în categoria a V-a a Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii – „arie protejată administrată în special pentru conservarea peisajelor și pentru recreere”. Ca o recunoaștere a valorii mari a biodiversității acestei zone inclusiv la nivel european, prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, suprafața parcului a fost inclusă în situl de importanță comunitară – ROSCI0206 Porțile de Fier, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România: ROSPA0026 Cursul Dunării – Baziaș-Portile de Fier, respectiv ROSPA0080 Munții Almăjului - Locvei. Începând cu data de 18.01.2011 suprafața Parcului a fost declarată și sit Ramsar – cod de identificare: 1946.

Potrivit legislației în vigoare, în parcurile naturale este permisă desfășurarea activităților tradiționale practicate de comunitățile din interiorul parcului și din imediata vecinătate a acestuia.

Acestea urmăresc:

- Protecția și conservarea diversității biologice, etnofolclorice, culturale și a elementelor de peisaj;

- Dezvoltarea unor relații armonioase între natură și societate, prin promovarea folosințelor tradiționale ale terenurilor și resurselor teritoriale fără impact asupra mediului;

- Promovarea activităților turistice și de recreere;
- Încurajarea activităților educaționale și de conștientizare;
- Promovarea cercetării științifice și a monitorizării stării mediului
- Cooperarea internațională și colaborarea cu Parcul Național Djerdap din Republica Serbia și alte parcuri similare din țări ale Uniunii Europene.

Prin planul de management (2013), bazat pe reglementările Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2007, cu modificările și completările ulterioare, s-a stabilit că rezervațiile naturale existente, inclusiv Peștera cu apă din Valea Poledvi, intră în zonele de protecție integrală, pe lângă acestea propunându-se alte 9 noi zone restrictive, respectiv: ruinele cetății Drencova; ruinele cetății Tri Kule; ruinele cetății Ladislau; Stânca Babacaia; zona aferentă peșterii Zamonița; zonele aferente peșterilor Gaura cu Muscă, Chindia I și Chindia II; zona aferentă formațiunii geologice de pe valea Glaucina; zona aferentă neck-ului vulcanic Trescovăț din apropierea localității Svinița.

Rezervații naturale din cadrul PNPF situate pe teritoriul administrativ al comunei Sichevița

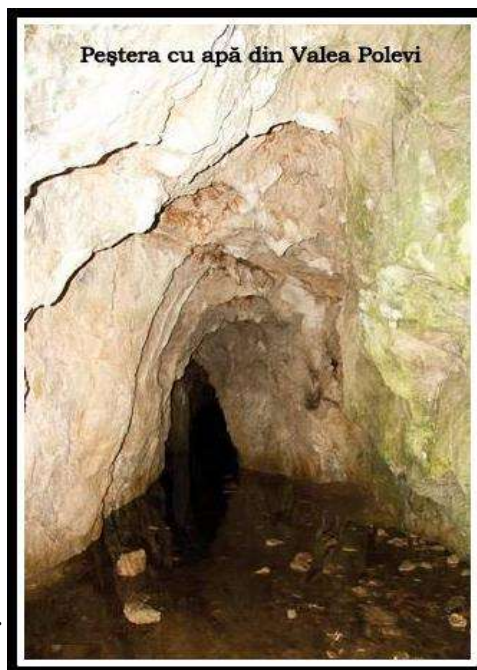
În conformitate cu Legea nr. 5 /2000, pe teritoriul comunei Coronini/Sichevița¹⁹ au fost identificată o singură rezervație naturală, care au fost incluse prin OUG nr. 57/2007 în categoria ariilor naturale protejate, după cum urmează:

1. Rezervația naturală Peștera cu Apă din Valea Polevii, cod 2221/6, situată la limita dintre teritoriul administrativ al comunei Sichevița și comuna Coronini, pe versantul stâng al văii Polevii, afluent situat din bazinul superior al văii Liborajdei. Aceasta este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală mixtă). Cu o suprafață de 3,20 ha, rezervația a fost declarată arie protejată prin *Hotărârea de Guvern* Nr. 2.151 din 30 noiembrie 2004. Rezervația cuprinde peștera cu același nume și o suprafață de 3,2 ha teren împădurit, situat la suprafață. Este cuprinsă în unitatea amenajistică nr. 36 A, din U.P. VI - Fețele Dunării, Ocolul Silvic Moldova Noua. Parcela amenajistică este preluată din amenajamentul silvic întocmit în anul 1996 și inclusă pe harta silvică ce face parte integrantă din amenajament menționat. Este săpată în calcare recifale de vârstă cretacică, fiind în cea mai mare parte o peșteră activă.

Peștera, cu o dezvoltare de 951 m se află pe *Valea Polevii*, afluent al văii Liborajdea, ce străbate extremitatea sud-estică a Munților Locvei (grupă montană a Munților Banatului).

Obiectul protecției îl constituie elementele speologice (speleoteme, forme de coroziune și eroziune, elemente de desprindere și umplutură) și faunistice, în principal specii de lilieci.

Podul natural din Valea Polevi, Deși nu este inclus în categoria rezervațiilor naturale, acest pod este inclus în zona de protecție integrală a PNPF. Podul este situat în

amonte de peștera amintită și a rezultat în urma prăbușirii unei cavități carstice, din care se mai păstrează două galerii secundare, colmatate parțial cu pietre și pământ. Este puțin cunoscut în literatura de specialitate, datorită cercetărilor limitate făcute în zonă.

Alte obiective naturale de interes științific și turistic

Trebuie subliniat faptul că pe teritoriul administrativ al comunei Sichevița și în imediata sa apropiere se găsesc mai multe fenomene endo și exocarstice cunoscute în primul rând de către localnici. Astăzi sunt cunoscute un număr de 6 de cavități naturale săpate în masa de calcare barremian-abțiene, din bazinul văii Liborajdea, din care cea mai importantă este Peștera cu apă din Valea Poledvii, și 10 cavități de dimensiuni mai mici, situate în bazinul văii Camenița.

Dintre fenomenele carstice existente în bazinul văii Liborajdea mai amintim: Peștera Iasânca (2221/1), situată în versantul stâng al văii Varanovăț, cu o lungime de 19 m și o denivelare de 7 m; Peștera de sub Varanovăț (2221/2), situată în versantul stâng al Văii Ceuca, cu o lungime de 132 m și o denivelare de 37 m; Peștera de la Izvorul Mânzului (2221/3) situată în apropiere, cu o lungime de 18 m; Avenul de sub Varanovăț (2221/4), cu o lungime de 23 m și o denivelare de 12 m; Avenul se la Izvorul Scilii (2221/5), cu o denivelare de 12 m și Peștera din Valea Poledvii (2221/6), situată în amonte de Moară. Este cea mai reprezentativă peșteră activă din bazinul Sichevitei, cu o lungime de 952 m cartati, bogată în speleoteme deosebite, fiind declarată rezervație naturală.

În bazinul văii Camenița sunt cunoscute: Peștera Ieschinia (2220/1) situată în Valea lui Iedu, cunoscută și ca peștera de la Moara Vihod, cu o lungime de 25 m; Peștera Filipovo Dira (2220/2), situată pe cursul superior al văii (Pârâul Gârnic), cu o lungime de 78 m; cele trei avene de la Trei Movile (2220/3,4,5), de pe Valea Seacă, cu o lungime de 30, 44 și 42 m, și o denivelare de 12, 34, respectiv 32 m; Avenul Gaura Sunătoare (2220/7) din versantul stâng al p. Izv. Gârnic, cu o lungime de 29 m și o denivelare negativă de 28 m; Avenul Tingava Propasti (2220/9), din valea Filipova, cu o lungime de 35 m și o denivelare de 32 m și Avenul din izlazul Gârnicului (2220/10), valea Filipova, cu o lungime de 35 m și o denivelare de 30 m²⁰. (Sursa: C. Goran – Catalogul peșterilor din România 1981, editat de Institutul de Speologie Emil Racoviță București, 1982, p. 149-150). În general sunt cavități de mici dimensiuni, în cea mai mare parte fosile, fără importanță științifică deosebită, cunoscute în special localnicilor și speologilor care au lucrat în zonă.

Situri NATURA 2000

Potrivit Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările ulterioare, o parte din teritoriul parcului este declarat ca sit de importanță comunitară, sub codul *ROSCI0206 Porțile de Fier*, parte integrantă a rețelei ecologice europene NATURA 2000, în suprafață de 124.293,0 ha.

În cadrul parcului, prin Hotărârile Guvernului nr. 1284/2007, cu modificările și completările ulterioare, privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, s-au format siturile ROSPA0080 Munții Almăjului-Locvei, și situl ROSPA0026 Cursul Dunării - Baziaș-Portile de Fier. La aceasta se adaugă situl RAMSAR Portile de Fier, cu o suprafață de 115.655 hectare, arie protejată inclusă în Lista zonelor umede de importanță internațională. Limitele acestui sit suprapune limitele PNPF, așa cum sunt ele descrise în HG 230/2003.

1. Situl de importanță comunitară Porțile de Fier (ROSCI 0206)

Aria naturală constituită conform Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007, cu modificările ulterioare, este *Situl de importanță comunitară Porțile de Fier*, declarat datorită numeroaselor specii și habitate de

---

20 Goran, 1982, 149-150

interes comunitar și național. Situl cu o suprafață de 124.293 ha este amplasat atât pe raza județului Caraș-Severin, cât și Mehedinți. 84 % din teritoriul administrativ al comunei Sichevița face parte din acest sit.

Situl cuprinde Dunărea cu bancuri nămolose cu vegetație tip de Hydrocharition, pajști cu tufșuri de sălcii arbustive, constituind un punct de concentrare pe plan național și european a numeroase specii de păsări sălbatice fiind unul din puținele locuri în care pe o suprafață atât de restrânsă, să se poată întâlni un număr atât de mare de specii de păsări sălbatice ca în această zonă.

Cu toată suprafața sa relativ restrânsă situl este unul din puținele locuri în care se pot întâlni un număr atât de mare de specii de păsări sălbatice ca în această zonă. Acest sit gazduiește efective importante ale unor specii de pasari protejate. Conform datelor avem urmatoarele categorii: a) numar de specii din anexa 1 a Directivei Pasari: 12 b) numar de alte specii migratoare, listate in anexele Conventiei asupra speciilor migratoare (Bonn): 62 c) numar de specii periclitare la nivel global: 3 Situl este important in perioada de migratie pentru speciile: *Mergus albellus* *Cygnus cygnus* *Egretta alba* *Aythya nyroca* *Anas platyrhynchos* *Phalacrocorax pygmaeus* *Aythya ferina* *Aythya fuligula* *Bucephala clangula* Situl este important pentru iernat pentru urmatoarele specii: *Mergus albellus* *Cygnus cygnus* *Egretta alba* *Anas platyrhynchos* *Phalacrocorax pygmaeus* *Aythya ferina* *Aythya fuligula* *Bucephala clangula* *Fulica atra* In perioada de migratie situl gazduiește mai mult de 20.000 de exemplare de pasari de balta, fiind posibil candidat ca sit RAMSAR²¹

2. Situl de protecție avifaunistică -Cursul Dunării - Bazias - Porțile de Fier (RO SPA0026)

Este o arie de importanță avifaunistică, cu o suprafață de 10.124,4 ha, situată între coordonatele: 44° 39' 18" longitudine N și 21° 50' 20" latitudine E, declarată pentru urmatoarele specii menționate în Formularul Standard Natura 2000 – Anexa nr.4 din HG nr.1284/2007. Situl cuprinde Dunărea cu bancuri nămolose și vegetație de tip Hydrocharition, pajști cu tufșuri de sălcii arbustive, constituind un punct de concentrare pe plan național și european a numeroase specii de păsări sălbatice. Acoperă 4 % din suprafața din teritoriul administrativ, respectiv terenuri aflate la Dunăre, cu o extindere mai mare în zonele de vărsare a văilor Camenița, Crușovița și Liborajdea. Pe teritoriul comunei situl include 4 % din teritoriul administrativ al comunei – Sichevița.

Acest sit gazduiește efective importante ale unor specii de pasari protejate, printre care:

- 12 specii cuprinse în anexa 1 a Directivei Pasari;
  - 62 specii migratoare, listate in anexele Conventiei asupra speciilor migratoare (Bonn);
  - 3 specii periclitare la nivel global;
- Situl este important in perioada de migratie pentru speciile: *Mergus albellus* *Cygnus cygnus* *Egretta alba* *Aythya nyroca* *Anas platyrhynchos* *Phalacrocorax*

21 <http://natura2000.eea.europa.eu/>

pygmaeus Aythya ferina Aythya fuligula Bucephala clangula Situl este important pentru iernat pentru urmatoarele specii: Mergus albellus Cygnus cygnus Egretta alba Anas platyrhynchos Phalacrocorax pygmaeus Aythya ferina Aythya fuligula Bucephala clangula Fulica atra In perioada de migratie situl gazduieste mai mult de 20.000 de exemplare de pasari de balta, fiind posibil candidat ca sit RAMSAR²²

3. Situl de protecție avifaunistică - Muntii Almajului-Locvei (ROSPA0080)

Situl RO SPA0080cu o suprafață de 118,141.60 ha, inclus între coordonatele: latitudine N 44° 40' 14" , longitudine E 21° 59' 2" , este situat în regiunea continentală, acoperind o zonă altitudinală cuprinsă între 37 m, respectiv cea maximă de 972 m, (altitudine medie 388 m) desfășurându-se pe teritoriul județelor Caras-Severin și Mehedinți. Situl cuprinde 81 % din teritoriul administrativ al comunei – Sichevita. Situl acoperă zona deluroasă și de munte, în partea de sud având un caracter submediteranean. Întâlnim aici stânci abrupte, păduri mari de foioase, fânețe și pășuni în stare seminaturală, care oferă adăpost pentru o gamă variată de specii. Impactul antropic în cadrul parcului este puțin semnificativ. Au apărut aici unele specii de păsări cu distribuție sudică, care cuibăresc doar în câteva zone ale Țării, ca uliul cu picioare scurte, care mai cuibărește doar în Dobrogea.

În zonă se găsesc mai mari efective de serpar, situl fiind important și pentru o serie de specii de pădure, de stâncării respectiv în partea de nord-vest deține populații mari de presură de grădină și de barză albă.

Diversitatea litologică a acestui masiv montan (roci cristaline, magmatice și sedimentare) a dus la individualizarea unui peisaj complex, cu multe elemente spectaculoase (Cazanele Dunării, creste și abrupturi calcaroase, chei, peșteri, cascade, forme de relief vulcanic, depresiuni etc.).

Situl este deasemeni important pentru:

- Specii de păsări enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 79/409/CEE, precum: *Aquila chrysaetos* (acvila de munte), *Aquila pomarina* (acvila țipătoare mică), *Accipiter brevipes* (uliu cu picioare scurte), *Bonasa bonasia* (ieruncă), *Bubo bubo* (buhă), *Ciconia ciconia* (barză albă), *Circaetus gallicus* (serpar), *Caprimulgus europaeus* (caprimulg), *Coracias garrulus* (dumbrăveancă), *Dendrocopos leucotos* (ciocănitoare cu spate alb), *Dendrocopos medius* (ciocănitoare de stejar), *Dryocopus martius* (ciocănitoare neagră), *Falco peregrinus* (soim călător), *Hieraaetus pennatus* (acvilă mică), *Haliaeetus albicilla* (codalb), *Lullula arborea* (ciocârlie de pădure), *Lanius collurio* (sfrâncioc rosiatic), *Pernis apivorus* (viespar), *Strix uralensis* (huhurez mare), *Picus canus* (ghionoaie sură), *Emberiza hortulana* (presură de grădină);

- Alte specii importante de floră și faună: *Acer pseudoplatanus* (paltin), *Carpinus orientalis* (cârpiniță), *Corylus colurna* (alun), *Fagus sylvatica* (fag), *Padus mahaleb* (visin turcesc), *Cotinus coggygia* (scumpia), *Fraxinus excelsior* (frasin), *Cerambyx cerdo* (croitor), *Capreolus capreolus* (căproiară), *Martes martes* (jder de copac), *Sciurus vulgaris* (veveriță), *Canis lupus* (lup), *Lynx lynx* (râs), *Meles meles* (viezure), *Sus scrofa* (porc mistreț).

a. Specii de păsări enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 79/409/CEE prezente în zona comunei Sichevita

- A073 *Milvus migrans*
- A094 *Pandion haliaetus*
- A403 *Buteo rufinus*
- A030 *Ciconia nigra*
- A082 *Circus cyaneus*
- A038 *Cygnus cygnus*
- A027 *Egretta alba*
- A026 *Egretta garzetta*
- A002 *Gavia arctica*
- A001 *Gavia stellata*

A075 *Haliaeetus albicilla*
A068 *Mergus albellus*
A393 *Phalacrocorax pygmeus*

b. Alte specii importante de floră și faună

În această categorie putem include: *Bombina bombina*, *Bombina variegata*, *Bufo bufo*, *Emys orbicularis*, *Gymnocephalus baloni*, *Gymnocephalus schraetzer*, *Zingel streber*, *Zingel zingel* etc.

Siturile au fost declarate în speță pentru protecția speciilor de păsări și a habitatelor sale, conform celor două directive europene (Directiva Pasari și Directiva Habitate), nefiind de neglijat speciile de lilieci (pe teritoriul României fiind protejate toate speciile de lilieci existente).

Situl cuprinde Dunărea cu bancuri nămolose cu vegetație tip de *Hydrocharition*, pajiști cu tufișuri de sălcii arbustive, constituind un punct de concentrare pe plan național și european a numeroase specii de păsări sălbatice fiind unul din puținele locuri în care pe o suprafață atât de restrânsă se pot întâlni un număr atât de mare de specii de păsări sălbatice²³.

c. Zonele umede protejate din Parcul Natural Porțile de Fier

- Valea Liborajdea 1 – DAT - domeniul privat al UAT, 9,55 ha;
- Valea Liborajdea 2 – PF - Proprietate P. Fizice, - 1,62 ha;
- Zona umedă Gornea-Sichevița 1 – DAT – Domeniul privat al UAT, 16,21 ha;
- Zona umedă Gornea-Sichevița 2 – DAT – Proprietate P.Fizice, - 0,50 ha;

Principala amenințare naturală al acestor zone este pătrunderea unor specii intrinsece. Așemenea pătrunderi sunt semnalate pe Liborajdea, unde s-a înregistrat prezența speciei *Amorpha fruticosa* (salcâm pitic). Aceasta este o specie arbustivă din familia Fabaceae ce a fost introdusă în scop ornamental, însă a reușit să colonizeze noi zone foarte ușor.

Între amenințările antropice amintim: poluanții anorganici, în principal metalele grele, provenite din folosirea îngrășămintelor organice; distrugerea vegetației prin pășcut și călcat, inclusiv prin iustrugerea zonelor de cuibărit; drenarea zonelor umede pentru crearea de terenuri cultivabile și inundarea prin îndiguire pentru amenajări piscicole etc.

Măsuri de conservare și protecție a biodiversității

Potrivit Planului de management al Parcului Natural Porțile de Fier, măsurile de protecție a biodiversității, pe teritoriul administrativ al comunei Sichevița, inclus în parc, sunt structurate pe următoarele măsuri:

- încurajarea și consolidarea activităților, practicilor și culturii tradiționale ale populației locale;
- păstrarea folosințelor tradiționale ale terenurilor agricole;
- ruinaarea unor versanți și deschiderea de noi cariere în vecinătatea DN 57. Continuarea și intensificarea unor asemenea activități pot grăbi declanșarea unor procese erozionale, care să afecteze habitatele naturale și peisajul zonei;
- stoparea dezvoltării haotice a infrastructurii turistice și practicarea unui turism necontrolat, precum și construirea caselor de vacanță direct pe malul Dunării. Aceste lucrări constituie amenințări asupra peisajului și a ecosistemului fluviatil și de mal, prin deversarea apelor menajere direct în apă;
- protejarea vânatului și a speciilor de interes cinegetic, în scopul conservării biodiversității pentru generațiile care vor urma;
- promovarea unui turism care să valorifice tocmai valorile biodiversității și a tradițiilor locale, în vederea dezvoltării durabile a comunei și a zonei;
- interzicerea activităților umane producătoare de zgomote puternice și continuu sau alte surse de poluare, în perimetrul deținut în proprietate și în imediata lui vecinătate;

7. limitarea practicării activităților care utilizează ATV-uri, motociclete sau alte mijloace de transport generatoare de zgomot și poluante, mai ales în perioadele de cuibărire;
8. amenajarea de discoteci / terase sau alt tip de local public, în aer liber, amenajate în locuri în care pot conturba fauna locală;
9. interzicerea îngrăditurilor continue a proprietăților/concesiunilor, prin construirea de garduri impenetrabile pentru speciile de micro și mezofaună;

Pe teritoriul Parcului Natural Porțile de Fier, în raza localității Sichevita s-a ridicat un loc de popas cu observator pentru păsări, respectiv un loc de popas, îngrădite, dotate cu mese, băncuțe și coșuri de gunoi. Aceste amenajări sunt semnalizate prin panouri amplasate în locuri cu vizibilitate optimă.

2.10.4.2. Situri și monumente istorice protejate²⁴

Repertoriul Arheologic Național (RAN) cuprinde un număr de 37 situri arheologice, cunoscute sau semnalate, dintre care doar un mic număr s-au bucurat de cercetări efective. Incluziunea acestora s-a făcut în mare parte pe baza fișelor cuprinse în Rep. Arh. al jud. Caraș-Severin și pe baza materialelor publicate de alți specialiști ai Muzeului Reșița, Caransebeș și Timișoara. Deoarece fișa acestor situri va fi prezentată în anșă, ne rezumăm a reaminti aceste situri arheologice semnalate sau cercetate.

Alături de acestea, în acest capitol sunt incluse un număr de 10 siturile arheologice de interes național și local, incluse Lista Monumentelor Istorice, cf. OMC 2361/2010.

De asemenea, pe teritoriul administrativ al comunei Sichevita sunt menționate un număr de 22 de obiective de arhitectură și tehnică țărănească tradițională de interes local, formate din mori de apă cu roată orizontală, din care unele nu mai există în prezent.

Situri arheologice și istorice incluse în Repertoriul Arheologic Național, mai puțin cele incluse în LMI 2010²⁵

- Fortificația de la Camenița - Dealul Moșului". Cod RAN - 53880.01;
- Necropola de la Cracul Almaș, cultură neprecizată. Cod RAN – 53906.01;
- Situl arheologic de la Frăsiniș - „Frăsiniș”, atribuit epocii bronzului și hallstatt. Cod RAN – 53933.01;
- Așezarea medievală de la Gornea - „Ogașul lui Sau". Cod RAN – 53942.25;
- Peștera de la Gornea - „Țărcheviște". Cod. RAN – 53942.18;
- Situl arheologic de epocă romană și feudal timpurie de la Gornea - „Drăghina". Cod RAN – 53942.27;
- Așezarea din epoca bronzului de la Gornea - „Sălașul lui Ion Sârbu". Cod RAN – 53942.26;
- Mormintele tumulare de la Gornea - „Bulfecea". Cod RAN – 53942.28;
- Situl arheologic medieval de la Gornea - „Gavrina", Cod RAN – 53942.29;
- Tezaurul monetar roman de la Gornea. Cod RAN – 53942.31;
- Așezarea paleolitică de la Gornea - „Dealul Căuniței". Cod RAN – 53942.11;
- Necropola de la Gornea - „La Brânzei". Cod RAN – 53942.24;
- Așezarea dacică de la Gornea - „Juburovăț". Cod RAN – 53942.23;
- Situl arheologic hallstattian și feudal timpuriu de la Gornea - „Grădina lui Fener Moser". Cod RAN – 53942.22;
- Valul de pământ (epocă necunoscută) de la Gornea - „Greda Înaltă". Cod RAN – 53942.21;
- Așezarea de la Gornea - „Pe Vale". Cod RAN – 53942.20.
- Așezarea Basarabi de la Gornea - „Sub Bișteg". Cod RAN – 53942.19.
- Așezarea medievală de la Gornea - „Cotul Tomii" . Cod RAN – 53942.17.
- Turnurile de observație de la Gornea - „Dealul Stenca". Cod RAN – 53942.16;

²⁴ <http://ro.wikipedia.org/wiki/>

²⁵ În anexă sunt redate toate aceste situri, conform fișelor RAR.

- Situl arheologic multistratificat de la Gornea - „Pod Păzăriște”. Cod RAN – 53942.15;
- Așezarea neolitică de la Gornea - „Cărămidărie”. Cod RAN – 53942.14.
- Peștera Păzăriște de la Gornea. Cod RAN – 53942.12.
- Drumul roman de la Gornea. Cod RAN – 53942.32
- Așezarea dacică de la Gornea - „Ogașul Padina cu Spini”. Cod RAN – 53942.13
- Așezarea din epoca bronzului de la Gornea - „Șumița”. Cod RAN – 53942.30.
- Situl arheologic multistratificat de la Liborajdea- Locul lui Brăilă. Cod RAN – 53951.02
- Așezarea din epoca bronzului de la Liborajdea- Odăi. Cod RAN – 53951.01.
- Așezarea de epocă dacică de la Sichevița - Lângă Dispensar. Cod RAN – 53862.07.
- Bordeiul de epocă dacică de la Sichevița – Biserică. Cod RAN – 53862.06.
- Așezarea neolitică de la Sichevița - Ogașul Cirinii .Cod RAN – 53862.05.
- Necropola neolitică de la Sichevița - Cracul cu Morminți. Cod RAN – 53862.04.
- Situl arheologic de la Sichevița - Magazinul Alimentar. Cod RAN – 53862.03.
- Situl arheologic multistrat de la Sichevița- Primărie. Cod RAN – 53862.01.
- Fortificația din epoca bronzului de la Sichevița- Dealul Mieilor. Cod RAN – 53862.02.
- Tumuli preistorici de la Străneac. Cod RAN – 53997.01.
- Așezarea medievală de la Valea Sicheviței - Sălașul lui Iedu.. Cod RAN – 54029.01.
- Situl arheologic de la Zăsloane - Zăsloane”. Cod RAN – 54047.01.

Situri arheologice și istorice incluse în LMI 2010,

În categoria siturilor de importanță istorică, publicate în *Lista Monumentelor Istorice – 20010*, de către Ministerul Culturii și Cultelor, situate pe teritoriul comunei Sichevița sunt incluse următoarele obiective arheologice și istorice.

Situri arheologice și istorice incluse în LMI 2010, cf. OMC nr. 2361/2010 pentru modificarea anexei nr. 1 la OMC 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizata, și a Listei monumentelor istorice dispărute (după M. Of. 670 /2010).

Nr. crt.	Cod LMI 2004	Denumire	Localitate	Adresa	Datare
SITURI ARHEOLOGICE					
132	CS-I-s-A-10829	Situl arheologic de la Gornea- Sichevița, punct "Dealul Păzăriște.			
133	CS-I-m-A-10829.01	Necropolă	sat Gornea; com. Sichevița	"Dealul Păzăriște. la 2 km SE de sat, la intrarea în localitate dinspre Dunăre	Ep. Med. timpuri. sec. IX - XI,
134	CS-I-m-A-10829.02	Așezare			Epipaleolitic
135	CS-I-m-A-10829.03	Fortificație de pământ			Epoca bronzului
136	CS-I-s-B-10830	Situl arheologic de la Gornea- Sichevița, punct "Țărmuri.			
137	CS-I-m-B-10830.01	Așezare	sat Gornea; com. Sichevița	"Țărmuri. pe terasa joasă a Dunării, cuprinsă între șosea și malul fluviului, la cca. 2,5 km de sat	Ep. medievală timpurie
138	CS-I-m-B-10830.02	Așezare			Hallstatt
139	CS-I-m-B-10830.03	Așezare			Neolitic
140	CS-I-s-B-10831	Situl arheologic Gornea -Sichevița, punct "Căunița de Sus.			
141	CS-I-m-B-10831.01	Necropolă	sat Gornea; com. Sichevița	"Căunița de Sus. pe terasa mijlocie a	Epoca medievală timpurie

142	CS-I-m-B-10831.02	Villa rustica		Dunării cuprinsă între Dealul Căunița și Dunăre, între valea Gornea și Ogașul Căuniței	sec. II - III p. Chr., Epoca romană
143	CS-I-m-B-10831.03	Cuptor de ars cărămizi			sec. II - III p. Chr., Epoca romană
144	CS-I-m-B-10831.04	Așezare			Hallstatt
145	CS-I-m-B-10831.05	Așezare			Neolitic, Cultura Vinča
146	CS-I-s-B-10832	Castellum	sat Gornea; com. Sichevița		"Căunița de Jos. la 4,5 km SV de sat, terasa inferioară a Dunării, la stânga Ogașului Căuniței
147	CS-I-s-B-10833	Situl arheologic de la Gornea, punct "Locurile lungi"			
148	CS-I-m-B-10833.01	Așezare	sat Gornea; com. Sichevița	"Locurile lungi. pe terasa inferioară, între valea Cameniței și Liubcova	Eneolitic
149	CS-I-m-B-10833.01	Așezare			Neolitic
150	CS-I-s-B-10834	Așezarea eneolitică de la "Bișteg"	sat Gornea; com. Sichevița	"Bișteg. pe dealul situat în stânga văii satului	Eneolitic
151	CS-I-m-B-10835	Necropola feudală de la "Tircheviște".	sat Gornea; com. Sichevița	"Tircheviște. la 3 km de sat, la capătul estic al terasei Căunița de Sus	sec. XIV - XV
152	CS-I-s-B-10836	Necropola feudală timpurie de la Ogașul lui Udrescu.	sat Gornea; com. Sichevița	"Ogașul lui Udrescu". la 1 km S de sat	sec. X - XI
153	CS-I-s-B-10837	Așezare fortificată Vodeneac	sat Gornea; com. Sichevița	"Vodneac. pe malul Dunării la NV de sat	Epoca bronzului
154	CS-I-s-B-10838	Situl arheologic de la Gornea-Sichevița, punct "Zomonița".			
155	CS-I-m-B-10838.01	Așezare	sat Gornea; com. Sichevița	"Zomonița. la 3 km S de sat pe terasa Dunării, dinspre podul Păzăriște	sec. IX - XII, Ep. medievală timpurie
156	CS-I-m-B-10838.02	Necropolă	sat Gornea; com. Sichevița		
157	CS-I-m-B-10838.03	Așezare	sat Gornea; com. Sichevița		sec. VIII - IX, Ep. migrațiilor
MONUMENTE ISTORICE					
621	CS-II-a-B-11119	Ansamblul de mori de apă din Gornea			
622	CS-II-m-B-11119.01	Moara de la Cioacă	sat Gornea; com. Sichevița	Valea râului Camenița	înc. sec. XX
623	CS-II-m-B-11119.02	Moara lui Codreanu			
624	CS-II-m-B-11119.03	Moara de sub Bișteg			
630	CS-II-a-B-11125	Ansamblul de mori din Liborajdea			
631	CS-II-m-B-11125.01	Moara Bătrână	Sat Liborajdea, com. Sichevița	Valea râului Liborajdea	înc. sec. XX
632	CS-II-m-B-11125.02	Moara Mică			
633	CS-II-m-B-11125.03	Moara Zaica			
634	CS-II-m-B-11125.04	Moara lui Brăila			
635	CS-II-m-B-11125.05	Moara lui Cocoș			

636	CS-II-m-B-11125.06	Moara lui Martinovăț			
637	CS-II-m-B-11125.07	Moara la Vălăria			
758	CS-II-a-B-11199	Ansamblul de mori din Sichevița, valea râului Camenița			
759	CS-II-m-B-11199.01	Moara din Luncă	Sat Sichevița, com. Sichevița	Valea râului Camenița	înc. sec. XX
760	CS-II-m-B-11199.02	Moara Zasloane			
761	CS-II-m-B-11199.03	Moara Creta Nouă			
762	CS-II-m-B-11199.04	Moara lui Stoican			
763	CS-II-m-B-11199.05	Moara de sub Cârșie			
764	CS-II-a-B-11200	Ansamblul de mori din Sichevița, valea râului Gramensca			
765	CS-II-m-B-11200.01	Moara Soreștilor	Sat Sichevița, com. Sichevița	Valea râului Gramensca	înc. sec. XX
766	CS-II-m-B-11200.02	Moara Nastache			
767	CS-II-m-B-11200.03	Moara Zaica			
768	CS-II-m-B-11200.04	Moara Cirhalii			
769	CS-II-m-B-11200.05	Moara de la Firiz			
770	CS-II-m-B-11200.06	Moara de la Jgheab			
789	CS-II-m-B-11220	Moara lui Jian	sat Valea Ravensca; Sichevița	Pârâul Valea Ravensca	sec. XIX

2.10.4.3. Patrimoniul istoric și Etno-cultural

Patrimoniul istoric al comunei este semnificativ, dar puțin cunoscut. Este de menționat existența unor obiective cu o certă valoare istorică, etnoculturală, tehnică și arhitecturală, incluse în Lista monumentelor istorice. Aceste obiective sunt formate din cele 5 ansambluri de mori țărănești, construite la sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul sec. XX, pe văile Camenița, Gramensca, Liborajdea și Ravensca. Sunt celebrele mori de apă cu „Ciutură” și ax vertical, considerate de către specialiști precursorele turbinelor electrice „Kaplan”. Astăzi soarta acestor bijuterii tehnice este una incertă. Din cele 22 de mori înscrise în listele de patrimoniu ca valori de tehnică populară și arhitectură țărănească veche, astăzi mai sunt funcționale doar 5. Costurile de întreținere, reducerea numărului de locuitori și îmbătrânirea populației, alături de scăderea utilității lor, sunt câteva dintre cauzele care au dus la distrugerea sau chiar dispariția unora dintre acestea

Morile de apă.

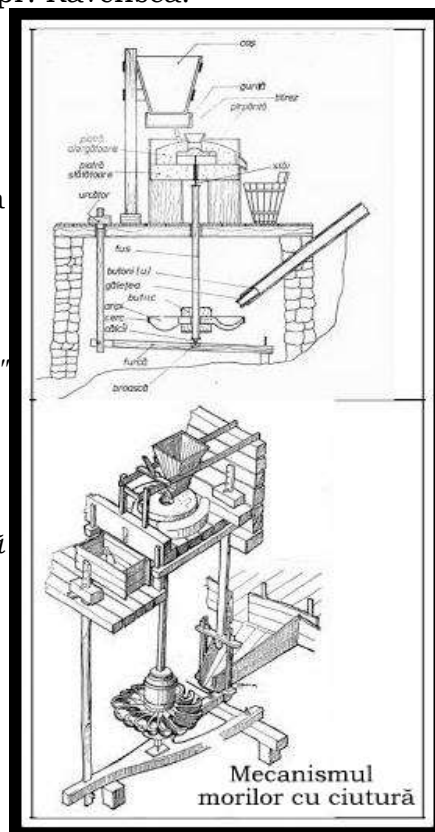
În cadrul instalațiilor pentru prelucrarea produselor agricole prin măcinat un loc principal îl ocupa morile cu roata orizontală. Nu cunoaștem începuturile morăritului pe aceste locuri, subliniem totuși faptul că primele mori menționate apar pe *hărțile iosefine* pentru Banat (1769-1772), care semnaleză prezența unui număr de 5 mori de apă pe Valea Camenița. Numărul acestora sporește simțitor în prima parte a sec. al XI-lea, când

*Second Military Survey (1806-1869)*²⁶, menționează prezența unui număr de 13 mori numai pe râul Camenița, 2 pe pârâul Grămneasca și 1 pe pr. Ravensca.

La mijlocul secolului XX erau înregistrate pe teritoriul comunei Sichevița un număr de 25 asemenea mori de apă, din care 22 au fost incluse în LMI ca valori ale tehnicii populare locale, semnificative pentru comunitățile locale și importante obiective de interes etnografic și astăzi turistic. În condițiile în care agricultura locală tradițională a cunoscut un puternic declin și în zonă, prin restrângerea drastică a culturilor cerealiere și a porumbului, rolul acestora s-a diminuat substanțial. În prezent dintre acestea doar 9 mai sunt funcționale.

*Cunoscute în popor cu denumirea de "mori cu ciutură" ele sunt de fapt primul tip de moară acționată de forță motrice a apei. Sistemul de funcționare este simplu: apa este adusă la ciutura prin diguri (valău) și prin "butoni" (tub dintr-un copac) și acționează prin cădere asupra ciuturii, astfel determinând o mișcare de rotație care este transmisă printr-un ax, direct pietrei de moară. Procesul de măcinare tradițională a cerealelor poate fi văzut și în prezent în oricare din cele 9 mori pe apă funcționale de pe cursul râului Camenița*²⁷.

Majoritatea morilor sunt ridicate direct pe cursul apei, însă veți întâlni și mori la care apa este adusă pe "ierugă". După cum este locul, morile sunt ridicate pe furci de lemn, cu picior de piatră spre albie și cu un altul direct pe sol.

²⁶ <http://mapire.eu/en/map/>

²⁷ <http://asociatiadunareamoldovanoua.info/ro/programe-turistice/>

Un alt element unic în această zonă este construcția "morii cu două încăperi". Morile sunt construite din bârne de lemn "lipite" cu pământ galben (lut) și au acoperișul de șindrilă "în două ape". Lângă piatra morii fixată direct pe axul ciuturii, este vatra cu horn deschis, pentru ca "morarul" să se încălzească noaptea la foc. Fiecare moară este un monument de arhitectură populară pentru cei pasionați de agroturism și vor să trăiască "viața la țară" pentru câteva zile de vacanță²⁸.

Alături de aceste obiective recunoscute ca valori de patrimoniu și incluse în LMI 2010, pe teritoriul administrativ al comunei Sichevița mai sunt și alte obiective, cu o certă valoare istorică, culturală și spirituală, precum **lăcașele de cult**, existente în satele Gornea și Sichevița. Ambele biserici sunt monumente ridicate în prima parte a sec. al XIX-lea de către comunitățile locale, uneori pe locul altor lăcașuri mai vechi, din lemn.

Biserica ortodoxă „Sfânta Treime” din Sichevița

Este o biserică de zid (din piatră și cărămidă), ridicată în anul 1835-1836, sub păstorirea preotului Vasile Cuzmanovici, în stil baroc, înlocuind alte două biserici mai vechi, din lemn, una pe vechea vatră a satului și cealaltă în apropierea bisericii actuale. Biserica a suferit importante reparații în intervalul 1912-1914²⁹, prilej cu care putem presupune că a avut loc și prima pictare a bisericii, probabil de către pictorul de peste Carpați, Costin Petrescu (1872-1954). Biserica este sfințită după aproape 100 de ani, în anul 1938, cu ocazia unei vizite canonice efectuate în zonă de către Episcopul Vasile Lăzărescu. Pictura inițială a bisericii a fost executată de către pictorul iconar Petrescu. Recent biserica a fost pictată în tehnică tempera, în anul 2002 de către Mihai Bofan din Oravița. Prima târnosire a bisericii s-a făcut la data de 5 octombrie 1969 de către ÎPS Nicolae, mitropolitul Banatului.

În incinta avliei bisericii ortodoxe din Sichevița este amplasat monumentul eroilor căzuți în primul război mondial.

Biserica "Sf. Nicolae" Gornea³⁰

Actuala biserică din Gornea a fost construită în anul 1834, înlocuind o altă biserică, probabil din lemn, amintită în contextul întocmirii "Cărții Funduare" din anii 1772-1809. Documentele vremii menționează că biserica a fost ridicată pe cheltuiala credincioșilor, probabil și cu ajutorul grănicerilor. Deși

28 <http://www.ghiduri-turistice.info/ghid-turistic-banatul-montan->

29 Gabriela Hajdu, 2014, 131.

30 Popovici, 2013, 91-92.

nu avem date despre momentul încheierii lucrărilor, arhitect sau antreprenor, nici despre momentul târnosirii, cunoaștem faptul că biserica a fost pictată în 1898 de către pictorul Nicolae Hașca, ajutat de ucenicul său Petru Drăgilă din Piriplet. Încă de la început hramul bisericii a fost "Aflarea moaștelor Sfântului Ierarh Nicolae". Potrivit unei inscripții situată pe unul din pereții cafasului, biserica a fost renovată în 1913, prin grija preotului Pavel Popescu, pictura fiind restaurată de către aceiași echipă de pictori iconari.

Stilul arhitectural este cel specific barocului bănățean, biserica având forma de navă, structurată pe cele trei componente de bază, naos, pronaos și altar cu absidă rotundă. Peste intrarea în pronaos s-a ridicat un turn, de factură barocă provincială, cu trei nivele, din care ultimul adăpostește terasa cu cele două clopote.

Elemente de patrimoniu imaterial

Comuna Sichevita este păstrătoarea unui valoros tezaur etno-folcloric, românesc, vizibile atât în cadrul "rugilor sau nedeilor" locale, cât și în structura costumului popular femeiesc și bărbătesc, în obiceiurile de nuntă și botez, momente ale anului, sărbătorile de iarnă și anul nou, a celor de priveghi și înmormântare, cât și în cântecele lor.

Evenimente culturale locale:

Principalele manifestări culturale care au loc la nivel local sunt nedeile prilejuite de hramul bisericilor. Este un prilej pentru populația locală de a-și etala bogăția costumului popular, a jocurilor și petrecerilor organizate cu acest prilej. Cele două rugi sau nedei au de obicei loc la 9-10 mai la Gornea și de Rusali la Sichevita.

O altă sărbătoare specifică zonei de sud a Banatului este *Balul Turcilor*, organizat la începutul primăverii, la 2 martie.

De asemenea, Sichevita este locul de organizare al unui târg local de mărfuri și animale, organizat în prima și a treia duminică a fiecărei luni.

2.10.5 Indicarea zonelor de recreere, odihnă, agrement, tratament

Comuna Sichevita face parte dintr-un areal geografic deosebit de pitoresc, cel al "Clisurii Dunării" cu importante valențe turistice, fapt ce permite dezvoltarea ecoturismului și a turismului rural.

În acest context principalele zone de recreere, odihnă și agrement de pe teritoriul administrativ al comunei, inclusiv ce cele adiacente, accesibile sunt oferite de:

- Obiectivele naturale situate pe valea Liborajdea și în sectorul de chei Pescari – Alibeg - Liborajdea, formate din elemente exocarstice (abrupturi calcaroase, cleanțuri, turnuri, lapiezuri) și endocarstice (peșteri, pod natural etc.).
- Obiectivele istorice situate pe Clisură; zonele de defileu și chei, precum "Cazanele", cu multitudinea de fenomene endo și exocarstice existente, cu vechi fortificații care au transformat linia Dunării într-o zonă de frontieră, bine apărată, începând din preistorie. Merită amintite fortificațiile dacice de la Socol (Palanački Breg) Divici (Grad), Corononi (Culă), Liubcova (Stenca Liubcovei) etc.; castrele romane de la Pojejena și Orșova, villa rustica și castelul-ul de pa Gornea dar și galeriile de mină romane, din împrejurimile orașului Moldova Nouă; cetățile feudale de la Pojejena (*Bufozin*), Coronini - Cula; (*Sf. Ladislau*), Liborajdea (*Liberas*), Svinița (*Trikule*), Drencova (*Peech*), Orșova (*Orsva*) etc.
- Zonele umede de pe cursul inferior al văii Camenița și de la vărsarea acesteia în Dunăre.
- Malurile fluviului, cu peisajul și imaginea malului drept al fluviului este căutată nu numai de pescari și de iubitorii avifaunei, ci și de turiștii aflați în trecere prin zonă.
- Pentru iubitorii de plimbări în aer liber și pentru turiști deosebit de pitorească se descoperă a fi Valea Liborajdea, cu afluentul său

Varanovățul, dar și zona Crușovița, cu dealurile sale domoale, acoperite cu fânețe și livezi.

- Unele dintre cursurile de apă care străbat teritoriul administrativ al comunei, și-au săpat în pachetele de calcare jurasice și cretacice ale sinclinorului Reșița Moldova Nouă, sectoare de chei pitorești, precum³¹:
  1. **Cheile Alibeg**, au cea mai mare dezvoltare, cu o lungime de peste 2 km, situate la limita administrativă cu comuna Coronini. Sunt alimentate prin văi de doline suspendate, care drenează uneori mici torenți de versant. În bazinul acestei văi endocarstul este slab reprezentat, în pereții calcaroși din versanți putând fi întâlnite mai multe nișe carstice, formate pe diaclaze.
  2. Tot între formele exocarstice putem aminti existența pasageră a lapiezurilor, acoperite în bună parte din doline și văi seci. Se remarcă prezența podul natural din Varanovăț, reprezentând un rest dintr-o fostă peșteră prăbușită, situată la limita cu Coronini și cursul superior al văii Poledvi, în imediata apropiere a Peșterii cu apă din Valea Polevii.

2.10.6 Obiective industriale și zone potențial periculoase

Zonele periculoase au fost prezentate la subcapitolul 2.2.7. Riscuri naturale și capitolul 2.8 "Zone cu riscuri naturale".

Obiective industriale

Principalele obiective cu caracter industrial aflate pe actualul teritoriu al comunei sunt exploatarea de resurse minerale, larg valorificate în perioada comunistă. După 1990 aceste obiective au fost închise sau lucrează doar la nivel de avarie. Obiectivele menționate sunt:

1. Exploatarea de caolin de pe Ogașu Mare – Sichevița. Exploatarea se găsește pe pr. Ogașu Mare, afluent al Cameniței, în amonte de localitatea Camenița. Originea acestor minerale se regăsește în alterarea granitelor de Sichevița. Resursa s-a exploatat intens în perioada comunistă, fiind valorificată în producția de porțelan, gresie sau faianță, astăzi ea fiind trecută în conservare.

2. Cariera de piatră (granit) de pe Camenița.

Această carieră este amplasată pe pr. Camenița, la confluența acestei văi cu pr. Valea Seacă, la o distanță de cca 1 km de intersecția DN 57 cu DC spre Camenița. De aici s-a exploatat granite de Sichevița, utilizate ca piatră de construcție și la infrastructură. Cariera dispunea de o stație de concasare și sortare a pietrei. În prezent cariera este închisă.

3. Cariera de piatră (granit) de pe Valea Gramensca.

Valea Grâmeasca este un afluent de stânga al văii Camenița, primit pe teritoriul satului Zăsloane. Cariera este situată pe cursul mijlociu al acestui curs de apă.

4. Stația de îmbuteliere a apelor minerale. Pe cursul superior al văii Camenița, sub satul Cârșie, la cca. 4 km de Sichevița, este un izvor mineral, cunoscut sub numele de "Izvorul de sub Cârjie" cu un debit de cca. 10 l/s, care poate fi îmbuteliate. După un început promițător, investiția a fost abandonată, clădirea riscând să se ruineze.

5. Cele două porturi industriale de la Dunăre

Cele două porturi amenajate în perioada comunistă sunt amplasate unul la Căunița, iar celălalt la Liborajdea. În prezent sunt nefuncționale sau cu funcționare temporară

6. Stația de preparare a bitumului de la Valea Liborajdea

Amplasată în apropiere de confluența văii Liborajdea cu Dunărea, pe malul stâng, având acces direct la DN 57. În prezent este în stare de conservare.

2.10.7 Rețeaua principală de căi de comunicație

Vezi cap. 2.6 CIRCULATIA, subcap. 2.6.2. Desfășurarea circulației

Osatura de bază a sistemului de circulații pe teritoriul administrativ al comunei este reprezentat de DN 57, cunoscut și sub numele de „Drumul Clisurii”, drum care leagă centrele urbane Orșova (jud. Mehedinți) prin Moldova Veche cu punctul de granișă de la Naidăș (Caraș-Severin) și de DJ 571 A, care leagă DN 57 cu localitatea Gârnice, străbătând teritoriul administrativ al comunei, în lungul văii Camenița. La această rețea de vază se leagă celelalte drumuri de interes local și drumuri agricole.

2.10.8 Depozite de deșuri menajere și industriale

Pe teritoriul administrativ al comunei nu sunt amenajate depozite de deșuri menajere, dar mai există urme ale unui asemenea depozit funcțional în anii 1990-2000, pe Valea Ravensca. Odată cu terminarea stației zonale de la Pojejena se impune colectarea reziduurilor care mai sunt în acest loc și ecologizarea sa. Mai menționăm existența unor depuneri clandestine de resturi menajere în zona umedă de la vărsarea Cameniței în Dunăre, în apropierea centrului local de informare turistică.

DISFUNCȚIONALITĂȚI – PRIORITĂȚI (mediu)

2.10.9 Disfuncționalități privind zonarea utilizării teritoriului pe folosințe (construite, terenuri agricole, silvice, permanent sub ape, etc)

Teritoriul administrativ al comunei, cu cele două elemente de bază, intravilanul și extravilanul localităților, nu mai poate suferi modificări majore, fiind bine conturate zonele pentru construcții precum și cele destinate agriculturii și silviculturii. Ținând seama de fenomenul de depopulare accentuată a unora dintre satele de munte, mai degrabă se poate vorbi de o restrângere a intravilanului. Ca principiu în extinderea intravilanului se va ține seama de necesitățile de dezvoltare a fiecărei localități, și de o mai judicioasă utilizare a infrastructurii existente. Extinderi majore în extravilan sunt impuse doar de formarea unei zone cu caracter turistic pe malul stâng al Dunării, unde este amplasată principala infrastructură turistică.

Alte extinderi se înregistrează în zona Mănăstirii de la Gornea și în cadrul principalelor așezări ale comunei Sichevița și Gornea, unde se preconizează extinderea unei infrastructuri cu caracter turistic de odihnă și petrecere a timpului liber.

Principalele disfuncționalități constatate în utilizarea terenurilor sunt:

- Dezvoltarea localităților nu se face totdeauna pe principiul durabilității, prin conservarea valorilor locale, definitorii pentru populație, prin adaptarea valorilor urbanistice existente la necesitățile actuale. Fenomenul este mai evident mai ales la noile construcții, dintre care unele cu scop turistic, precum materialele utilizate, forma și coloritul fațadelor, acoperișul etc.
- Se manifestă o tendință de extinderea urbană prin sacrificarea de noi terenuri agricole de certă valoare și o creștere a presiunii asupra zonelor arheologice protejate (în lungul DN 57).
- Modernizarea de dragul modernizării prin adoptarea unor stiluri constructive străine tradițiilor locale, în care piatra și lemnul ca materiale de construcție specifice își pierd tot mai mult utilitatea.
- Gestionarea defectuoasă a suprafețelor de pășunat, și lipsa măsurilor privind identificarea, delimitarea, curățarea și supravegherea utilizării acestora. Deseori pe suprafața acestora se înregistrează creșterea cantităților de deșuri lemnoase rezultate în urma tăierilor de pădure, aflate pe pășuni și alte terenuri agricole, tendințele de extindere a suprafețelor acoperite cu mărăcini și alte specii lemnoase de slabă calitate.
- Este de semnalat creșterea presiunii asupra fondului forestier și creșterea suprafețelor defrișate ilegal din fondul silvic aflat în proprietate privată. Exploatarea fondului silvic aflat în proprietatea comunală se face conform legii,

fiind extras pentru încălzire numai material lemnos rezultat din curățiri și întreținerii pădurii.

- Decăderea economiei animaliere prin restrângerea numărului de animale, degradarea și distrugerea unor elemente legate de această ocupație (sălașe, adăpători), pe fondul îmbătrânirii populației;
- În cadrul suprafețelor de teren construite situate pe malul Dunării se constată o presiune crescândă pentru realizarea unor amenajări turistice (pensiuni, case de vacanță etc.), favorizate de creșterea interesului turistic pentru Dunăre.
- La nivelul unor suprafețe restrânse, suprapășunatul pe platourile și culmile dealurilor vecine, accesul necontrolat în unele perimetre, utilizarea haotică a căilor de acces și starea acestora, au condus la fenomene de eroziune manifeste prin apariția unor formațiuni și fâgașe torențiale.

2.10.10 Identificarea surselor de poluare, din care a celor cu pericol major pentru populație

Degradări produse de activitatea economică.

În prezent pe teritoriul UAT Sichevița nu se înregistrează degradări majore ale mediului produse de activități economice. Acest fapt se datorește în cea mai mare măsură lipsei unor asemenea activități. Fostele cariere de andezit de pe Valea Crușovița și Liborajdea, precum și exploatarea de caolin care exista în zonă în perioada comunistă nu mai funcționează, astfel că nici impactul lor asupra mediului nu mai este unul major.

De asemenea, înființarea Parcului eolian de la Coronini – Sfânta Elena, într-o zonă de dezvoltare durabilă, a introdus modificări în peisajul zonei, dar prezența lor nu va constitui o sursă de poluare cu impact major asupra mediului.

Surse de poluare a aerului

Principala sursă de poluare a aerului pentru zona adiacentă orașului Moldova Nouă, rămâne Iazul de decantare a apelor de mină Tăușani — Boșneag. Cum depresiunea Liubcova-Sichevița se găsește la o distanță apreciabilă de această sursă și fiind delimitată spre vest de zona mai înaltă a Platoului Sfânta Elena, efectele acestei poluări nu au un impact semnificativ asupra zonei.

Alte surse locale, cu efect punctual asupra calității aerului din zonă sunt:

- Carierele de andezit de pe Valea Crușovița și Liborajdea
- Praful antrenat de vânt de pe terenurile agricole, drumuri etc.
- Gazele de eșapament datorate intensificării circulației auto pe DN 57 și DJ 571 C.

Surse de poluare a apelor

Principalele surse de poluare a apelor, cu impact asupra populației din zonă se pot rezuma la următoarele:

- Gunoiul menajer și alte resturi, aruncate în albiile sau pe malurile cursurilor de apă de pe teritoriul administrativ al comunei. Ne referim la poluarea masivă a Dunării, datorată activităților umane din amonte, dar și poluări locale, a malurilor fluviului datorate comunităților locale sau a unui turism neorganizat.
- Depozitarea și deversarea dejecțiilor animaliere, precum și al apelor menajere din unele gospodării în albiile cursurilor de apă (văile Liborajdea și Camenița). În condițiile în care debitele acestora fluctuează în diferite momente ale anului aceste poluări au un impact major asupra calităților acestora, inclusiv asupra florei și faunei acvatice.
- Practica aruncării cadavrelor de animale în dolinele sau avenele din zona carstică Platoul Sfânta Elena și Platoul Gârnic pot de asemenea contribui la infestarea apelor subterane, inclusiv a surselor utilizate pentru alimentarea cu apă a unor localități.

Surse de poluare a solului

Pentru teritoriul administrativ al comunei Sichevita, în prezent nu există surse majore de poluare a solului.

O posibilă sursă de poluare cu impact punctual pot fi carierele de andezit din zonă, în perioada funcționării lor. Activitățile specifice desfășurate aici pot avea un impact asupra solului prin particulele de praf și fragmentele de rocă împrăștiate în timpul procesului de producție, la care se mai adaugă poluarea accidentală cu uleiuri minerale și combustibili din zona carierei.

Mai pot să apară surse locale de poluare în cadrul unor șantiere care nu respectă măsurile de mediu prevăzute prin documentațiile tehnice.

De asemenea, depozitarea unor deșeuri menajere rezultate din gospodării sau alte activități, în alte locuri decât cele prevăzute, prin contractele de salubritate. La acesta pot contribui și lipsa containerelor și pubelelor la agenții economici și gospodării, precum și a coșurilor de gunoi, amplasate în zonele intens circulate.

Poluarea fonică

Cu toate că UAT Sichevita este situat în afara principalelor magistrale de transport, iar circulația pe DN 57 este relativ scăzută în cea mai mare parte a anului, în perioadele de vârf de circulație turistică, nivelul zgomotului va crește, datorită intensificării circulației auto.

Redeschiderea carierelor de pe Valea Crușovița și Liborajdea, prin înseși tehnologia de funcționare, va introduce în ecuație un nou factor de poluare fonică, perceptibil mai ales la nivel microzonal. Acest fapt impune realizarea/conservarea unor perdele de protecție formate din vegetație forestieră locală, dar și al altor măsuri cerute prin documentațiile de mediu.

Toți acești factori poluanți au un impact negativ asupra desfășurării activităților turistice (agroturismul, turismul de odihnă și recreere etc.) în zonă.

2.10.11 Calitatea factorilor de mediu: sol, aer, apă, vegetație, cu marcarea zonelor poluate, a terenurilor degradate, etc

Impactul antropic asupra mediului este unul nesemnificativ, dacă ținem seama de modul tradițional de viață a oamenilor din zonă, lipsa unor unități economice de mari dimensiuni, cu impact asupra mediului. Efecte locale pot să apară punctual în unele zone, datorită unor activități specifice.

Solul

La nivelul localităților comunei nu sunt surse locale de poluare industrială majoră, motiv pentru care și calitatea solului este una foarte bună la nivelul întregului teritoriu administrativ.

Aerul

Calitatea aerului este în general foarte bună, fiind posibil afectat mai ales în perioadele reci, de iarnă, prin arderea unor combustibili solizi. În perioadele de calm atmosferic, fumul putând stagna mai mult timp deasupra satelor. Creșterea numărului de familii care apelează la încălzire centralizată reduce numărul de fumuri, inclusiv efectele menționate.

Un alt element cu impact asupra aerului este circulația violentă a maselor de aer, corelate în bună măsură cu efectele vântului „Coșava”, care anază mari cantități de praf de la nivelul solului și a drumurilor.

La această sursă se mai adaugă, mai ales la nivelul DN 57, poluarea cu gaze de eșapament datorate circulației auto. Fenomenul se amplifică în perioada caldă, odată cu intensificarea interesului turistic pentru zonă.

Apele de suprafață și cele de adâncime.

De regulă, poluarea apei provine de la deversări necontrolate a apelor menajere (lipsa de stații de epurare mecano – biologice).

Dintre apele de suprafață care scaldă teritoriul comunei cel mai mare emergent al zonei rămâne fluviul Dunărea, dar calitatea apelor acesteia sunt puternic poluate în amonte, de existența mai multor surse de poluare, printre care:

- existența unor mari aglomerări urbane, dintre care 4 capitale europene, și al unui număr important de așezări mai mici;
- transportul fluvial (gazele, cenușa și motoarelor, hidrocarburi și alte materiale ajunse accidental sau voit în apă, apele menajere etc.);
- prezența unor pulberi în suspensie, pulberi rezultate din procese tehnologice, cantitatea mare de ape uzate deversate, sau insuficient epurate, deversările accidentale de substanțe chimice și produse petroliere etc.;
- practicarea unei agriculturi intensive, care utilizează cantități mari de produse chimice (îngrășăminte chimice, pesticide, insecticide etc.);
- cantitățile uriașe de sol (deseori afectat), resturi vegetale și menajere, produse chimice și minerale, ajunse în fluviu prin intermediul afluenților acestuia, mai ales în perioada inundațiilor.

Alături de Dunăre mai sunt afectate la nivele mult mai mici, apele văii Camenița, cu unii dintre afluenți și Liborajdea. În general se poate aprecia calitatea bună a majorității cursurilor de apă.

Un regim deosebit au apele subterane cantonate în calcare mezozoice din partea sudică a sinclinarului Resița-Moldova Nouă. Acestea provin din apa meteorică care circulă prin rețeaua fisurocarstică, reapărând la zi la nivelele inferioare sub formă de izbucuri, cu debite în general bogate (Izvorul de sub Cârșie, Peștera cu apă din Valea Polevei etc.), care ridică mult volumul debitelor cursurilor de apă din partea vestică și nordică a comunei etc.

Cu toate acestea, calitatea acestor ape poate fi influențată de factori precum:

- Dejecțiilor de animale, datorate pășunatului intensiv în zonele de platou, care ajung în apa freatică sub formă de nitrați și nitriți, la nivelul cursurilor și surselor de apă utilizate de către localnici;
- Infestarea pânzei freatice de către latrinele populației și lipsa platformele betonate, pentru depozitarea gunoierului de grajd de la nivelul satelor;
- Satele mici, cu gospodării izolate din zona mai înaltă limitează posibilitatea implementării unui sistem centralizat de canalizare și a stațiilor de epurare pentru apele uzate, fapt care contribuie la poluarea unor cursuri de apă.
- Practica aruncării, unor resturi vegetale, animale moarte, resturilor menajere și a materialelor de construcție rezultate din demolări, în doline, ponoare, avene, în grădini, pe marginile drumurilor etc., unde sunt spălate de apele din precipitații ajungând la nivelul pânzei freatice cu curgere liberă și apoi în izvoare.

Calitatea învelișului vegetal

Vegetația este și cea care întreține viața celorlalte componente vii și are un rol hotărâtor în formarea și stabilitatea mediului de viață în ansamblu, vegetația este și un bun indicator ecologic și geografic, deoarece speciile de plante din care este formată prezintă adaptări speciale la climă și sol, iar răspândirea unui anumit fel de vegetație delimitează teritoriile în care se manifestă o climă deosebită, există un înveliș aparte de soluri și se formează un complex special de biocenoză și ecosisteme naturale. Vegetația naturală are un rol hotărâtor și în conservarea diversității plantelor, a animalelor și a biocenozelor/ecosistemelor³².

Cercetările științifice prilejuite de amenajarea hidroenergetică a Porților de Fier, în vederea cunoașterii învelișului vegetal, au evidențiat în acest areal a 1668 taxoni dintre care unul nou pentru știință - *Stipa danubialis*, 18 pentru flora României și 25 prezenți numai în acest sector al Dunării. Trăsătura caracteristică a învelișului vegetal este amestecul dintre flora boreală și cea mediteraneană, alături de coborârea în altitudine a unor elemente montane, concomitent cu urcarea unor elemente sudice. În același timp

se înregistrează conservarea unor elemente endemice, specifice zonei. Potrivit diferitelor surse bibliografice numărul endemitelor variază între 28 și 33 elemente, între care se remarcă: *Pinus nigra ssp. banatica*, *Minuartia cataractarum* Janka, *Cachrys ferulacea* L., *Stipa danubialis* Dihoru et Roman, *Tulipa hungarica* după Borbas care au arealul limitat numai în această zonă, *Dianthus banaticus* Heuffel Borbas, *Dianthus spiculifolius* Schur, *Campanula crassipes* Heuffel, *Dentaria glandulosa* Waldst. et Kit., *Sorbus dacica* Borbas, *Thymus comosus* Heuffel ex. Griseb.

Odată cu constituirea Parcului Natural Porțile de Fier, toate aceste elemente ale mediului biotic au devenit componentele de bază ale obiectivului de protecție. Potrivit Planului de Management, în cadrul PNPF au fost identificate și descrise 171 de asociații vegetale de cormofite cuprinse în 20 clase de vegetație, din care 26 sunt endemice, fapt care dovedește încă o dată marea diversitate floristică a zonei.

În cadrul PNPF, platoul carstic de la Sfânta Elena este un habitat ecologic propice dezvoltării unor specii de orhidee, precum *Orchis morio*, *Orchis coriophora*, *Orchis papilionacea*. Alte plante specifice zonelor xerofite și pe care le-am întâlnit în zonă sunt: *Gentiana cruciata*, *Carduus nutans*, *Odontites vulgaris*, *Thymus pulegioides*, specii de *Poa*, *Festuca*, dar și specii ruderales precum *Capsella bursa-pastoris*, *Berteroia incana*, *Verbena officinalis*, *Eryngium campestre* etc. Se remarcă de asemenea prezența speciei ierboase *Arnica Montana* (arnica) cu o înălțime de 30-40 cm și floare galbenă, care crește prin fanețe, în zone umede și luminate. Este o specie utilizată ca plantă medicinală, ce înflorește în perioada iunie-august, în funcție de altitudine.

Din punct de vedere al zonării vegetației pe teritoriul comunei, aceasta este situată la limita inferioară a etajului nemoral, fiind caracterizată prin prezența gorunului, *Quercus petraea*, ca specie dominantă pentru tot teritoriul parcului. În zonele în care pădurea de gorun a fost defrișată se dezvoltă pajști cu asociații de *Chrysopogon gryllus*, *Andropogon ischaenum*, *Festuca sulcata*, habitat ideal pentru lestoasa lui Hermann și unele specii de orhidee. Teritoriul administrativ este dominat în cea mai mare parte de culturi agricole, impactul antropic fiind mai mult decât evident. Chiar și acolo unde astăzi nu sunt culturi agricole, terenurile fie sunt folosite pentru pășunat, fie au fost cultivate și abandonate, vegetația dominantă fiind reprezentată de specii ruderales³³

Dintre speciile trecute pe lista roșie amintim speciile:

- *Coeloglossum viride*, prezentă pe pajști și margini de pădure. A fost listată ca specie rară în Lista Roșie a plantelor superioare din România (Academia Română, Institutul de Biologie București).
- *Hepatica transsilvanica* (crucea voinicului) - identificată în pădurile din zonă, ascunsă printre tufe și stânci, pe soluri calcaroase și umbrite.

2.10.12. Priorități în intervenție.

- Realizarea și darea în funcțiune a sistemului centralizat de alimentare cu apă, pentru localitățile comunei Sichevița și Gornea. Sprijinirea bransării populației la acest sistem.
- Dotarea gospodăriilor populației cu containere specializate pentru depozitarea selectivă a deșeurilor menajere.
- Igienizarea zonelor/locurilor utilizate pentru depozitarea clandestină a gunoierului menajer (pe malul Dunării la confluența cu Râul Camenița) și a cursurilor de apă ce străbat comuna (Valea Ravensca).
- Montarea de coșuri pentru gunoier pe străzile principale și în zonele centrale ale satelor Gornea și Sichevița.
- Pe malurile Dunării (DN 57 și în zonele intens circulate turistic) fiecare agent turistic trebuie să aibă montate coșuri de gunoier atât în incintă cât și la intrare în incintă și/sau în imediata apropiere.
- Amenajarea punctelor de campare și picnic, precum și a celor de belvedere și dotarea lor cu coșuri de gunoier/containere.

---

33 Apud S. Gabriela – Raport de Evaluare a Impactului asupra Mediului "Paec Eolian" Sânta Elena, Coronini.

- Aplicarea unor măsuri coercitive asupra persoanelor fizice și juridice din cadrul UAT, care se fac responsabili cu poluarea solului, a apelor și aerului în zonă.

2.11. DISFUNȚIONALITĂȚI LA NIVELUL TERITORIULUI

2.11.1. Dezechilibre în dezvoltarea economică

În trecut economia comunei Sichevița a fost una preponderent agricolă, însă odată cu dezvoltarea industriei miniere și prelucrătoare de la Moldova Nouă un număr mare dintre localnici au devenit muncitori pe aceste platforme, efectuând zilnic naveta spre locul de muncă și îndărăt. Acest fapt a constituit și primul factor responsabil cu decăderea agriculturii locale și depopularea satelor. Pe plan local în perioada comunistă au funcționat două cariere de materiale de construcție (cariere de andezit), la Liborajdea și Crușovița, precum și o carieră de caolin. Materia primă de aici fiind expedită către fabricile prelucrătoare prin cele două porturi industriale de la Dunăre, de la Liborajdea și Căunița de Sus.

Mai târziu, odată cu restrângerea, iar mai apoi cu închiderea capacităților de producție de pe platforma Moldova Nouă și Cozla, și diminuarea/închiderea cariereleor, o parte dintre aceștia au revenit la ocupațiile ancestrale, bazate pe cultivarea pământului și creșterea animalelor, alții însă, au luat drumurile europene, în căutarea unui destin mai bun. Dar situarea sa într-o zonă cu o economie preponderent agricolă, bazată în principal pe creșterea animalelor și cultivarea terenurilor din lunca largă a Cameniței și de pe culmile din împrejurimi nu oferă prea multe alternative în vederea stabilizării forței de muncă. Din aceste considerente asigurarea la timp a subvențiilor agricole, creșterea nivelului de viață a locuitorilor prin asigurarea confortului casnic și al unui nivel de viață decent poate să încetinească hemoragia populației tinere spre alte zări.

În condițiile dispariției locurilor de muncă oferite de minerit și industria prelucrătoare din zonă, economia locală a devenit dependentă în totalitate de resursele locale și de inițiativa particulară. Astăzi caracteristica economiei locale este dată de:

- Investiții reduse de capital autohton și străin în economia locală;
- dezvoltarea preponderent agricolă a zonei, lipsa unor investiții în mica industrie;
- terenuri agricole părăsite sau insuficient lucrate;
- mijloacele mecanizate insuficiente și cu un grad ridicat de uzură pentru activitățile agricole și zootehnice;
- lipsa infrastructurii de dezvoltare a agriculturii (clădiri, depozite, ateliere de reparații și echipamente etc);
- subvenții agricole mici și primite cu întârziere;
- atelierele de prelucrare a lemnului existente sunt dimensionate mai degrabă pentru necesități locale, fiind axate pe prelucrarea primară a lemnului etc.
- insuficiența locurilor de muncă;
- scăderea ratei natalității și procesul accentuat de depopulare a satelor prin plecarea tinerilor la oraș sau în străinătate;
- veniturile economice scăzute la nivelul gospodăriilor reflectate în limitarea consumului și a capacităților de investiție;
- lipsa unor oportunități de angajare la nivelul comunei sau în zonele imediate, face ca cea mai mare parte a populației active, calificate să practice o agricultură de subzistență;
- emigrarea masivă în spațiul european a populației tinere, aptă de muncă și de procreere.
- Infrastructură rutieră județeană și locală aflată în stare precară sau în curs de modernizare;
- Terenuri agricole părăsite sau insuficient valorificate economic, în special fâneațele;
- capacitate limitată de valorificare rentabilă a unor produse excedentare, provenite din gospodăriile populației pe piață, datorită distanțelor și a accesibilității. Lipsa unor agenți economici specializați pe prelucrarea producției agricole în zonă;
- lipsa unor investiții de amploare în agricultură, care să folosească forța de muncă calificată în acest domeniu, existentă în comună și în zonă;

- creșterea investițiilor în domeniul turismului, cu precădere în preajma DN 57, pe malul Dunării, fapt care are un impact crescut asupra siturilor și obiectivelor arheologice din zonă, incluse în listele de patrimoniu.

La toate aceste disfuncționalități mai putem adăuga lipsa unei infrastructuri de transport majore și de calitate, care să includă zona într-un areal de interes economic sporit, lipsa resurselor financiare ale populației din zonă și distrugerea infrastructurii de transport naval și de exploatare a materialelor de construcție moștenite de la regimul comunist. Deși are ieșire directă la Dunăre, comuna nu dispune de infrastructură portuară adecvată transportului de călători și cu caracter economic, cel mai apropiat port fluvial fiind la Moldova Veche.

2.11.2. Probleme sociale rezultate din perturbările în ocuparea forței de muncă existente *(Vezi capitolul 2.5 Populația. Elemente demografice și sociale).*

În ceea ce privește forța de muncă din localitățile componente ale comunei Sichevița, în trecut a beneficiat de apropierea de centrele miniere Moldova Nouă și Cozla (Berzasca). Comuna fiind situată în interiorul unei izocrone de 50 de minute, a favorizat navetismul și în consecință specializarea populației în activități miniere și de prelucrare. Treptat, după 1990, dar mai ales după anul 2000, odată cu decăderea industriei miniere o parte din aceste persoane au migrat spre alte țări europene sau spre centrele urbane ale zonei, cu potențial mai mare de dezvoltare. Astăzi principalele locuri de muncă se găsesc în administrația locală, învățământ, comerț și turism.

Printre principalele probleme cu caracter social apărute odată cu lipsa locurilor de muncă menționăm:

- Numărul ridicat de persoane apte, care nu-și găsesc un loc de muncă adecvat pregătirii lor profesionale, știut fiind faptul că o parte din populație a lucrat în industria minieră.
- Numărul ridicat de persoane aparținând grupurilor vulnerabile (persoane vârstnice, persoane singure, persoane fără surse de subzistență sau foarte sărace, persoane cu nevoi speciale etc.), dependente de ajutoarelor sociale.
- Tendința de emigrare internă și externă a populației aptă de muncă,

Alte disfuncționalități:

- Scăderea ratei natalității și procesul accentuat de depopulare a localităților prin plecarea tinerilor la oraș sau în străinătate.
- Șansa redusă a unor oportunități de angajare la nivelul comunei sau în zonele imediate, dar și lipsa dotărilor mecanice necesare, face ca cea mai mare parte a populației active, calificate să practice o agricultură de subzistență;
- Veniturile economice scăzute la nivelul gospodăriilor sunt reflectate în limitarea consumului și a capacităților de investiție;
- Capacitate limitată de valorificare rentabilă a unor produse excedentare obținute în gospodăria pe piața urbană din împrejurimi, datorită distanțelor și a accesibilității. Pentru stimularea acestui proces s-a revenit la tradiția organizării unor târguri lunare de mărfuri și animale.
- Lipsa unor investiții de amploare în agricultură, care să folosească forța de muncă calificată în acest domeniu, existentă în comună și în zonă.
- Degradarea infrastructurii portuare existente, slaba sa valorificare în condițiile în care resursele minerale ale zonei (materiale de construcții, caolin, ape minerale) nu mai sunt valorificate pe scară largă.

Vezi capitolul 2.5 Populația. Elemente demografice și sociale, 2.5.5. Disfuncționalități.

2.11.3. Condiții nefavorabile necesar a fi remediate prin lucrări hidrotehnice, hidro-ameliorative și anti-erozionale

- Vezi capitolele
- 2.2.7. “Zone cu riscuri naturale”
  - 2.8. “Zone cu riscuri naturale” și
  - 3.8. “Măsuri în zonele cu riscuri naturale”.

2.11.4. Necesitatea protejării unor zone cu potențial natural valoros, situri sau rezervații de arhitectură și arheologie

Teritoriul administrativ al comunei este situat într-o zonă cu un potențial natural deosebit de valoros, atât prin spectaculozitatea oferită de prezența Dunării cu sectorul de chei Pescari – Alibeg, și a zonei de defileu situat în aval cât și multitudinea formelor exo și endocarstice de pe platoul Sfânta Elena și din vecinătatea acestuia.

Aflat cu cea mai mare parte a teritoriului administrativ în perimetrul Parcului Natural Porțile de Fier, pe teritoriul administrativ al comunei Sichevița sunt înregistrate atât zone naturale protejate, incluse în Natura 2000 și rezervații naturale (Faleza Dunării, Peștera cu apă din Valea Polevii, zonele umede de la vărsarea Cameniței în Dunăre etc.), cât și situri arheologice de importanță excepțională (națională sau internațională) și locală.

Dintre acestea sunt introduse în Lista monumentelor istorice 2010 din Județul Caraș-Severin siturile

- Situl arheologic de la Gornea, punct "Vodneac". Cod LMI 2010 – CS-I-m-B-10837;
- Situl arheologic de la Gornea, punct "Zomoniță". Cod LMI 2010 – CS-I-s-B-10838;
- Situl arheologic de la Gornea, punct "Locurile Lungi". Cod LMI 2010 – CS-I-s-B-10833;
- Situl arheologic medieval de la Gornea - „Tircheviște”. Cod LMI 2010 – CS-I-s-B-10835;
- Situl arheologic de la Gornea - „Dealul Păzăriște”. Cod LMI 2010 – CS-I-s-A-10829;
- Castellum romano-bizantin de la Gornea - „Căunița de Jos”. Cod LMI 2010 – CS-I-s-B-10832;
- Situl arheologic de la Gornea - „Căunița de Sus”. Cod LMI 2010 – CS-I-s-B-10831 etc.
- Alături de acestea în zonă mai sunt și alte situri arheologice incluse în RAN și LMI 2010, care denotă intensul proces de habitare din zonă, încă din preistorie.
- Un fenomen cu impact negativ asupra malurilor Dunării este tendința manifestată de unii proprietari de teren de la malul Dunării, care își extind proprietățile de pe mal în albia minoră, prin umplutură cu rocamente și pământ. Asemenea cazuri, care contravin legislației în domeniul gospodăririi apelor, se întâlnesc pe raza comunelor Sichevița, Berzasca, Șvinița și Dubova.
- Se impune conservarea și amenajarea locurilor de belvedere și popas existente pe malul Dunării.

2.11.5. Nivelul de poluare sau degradare constatată în unele zone

Vezi subcapitolul 2.10.11

Calitatea factorilor de mediu: sol, aer, apă, vegetație, cu marcarea zonelor poluate, a terenurilor degradate, etc.

Pe teritoriul administrativ al comunei nu sunt surse de poluanți industriali cu impact major asupra mediului.

Un nivel de poluare mai ridicat se regăsește la nivelul malurilor Dunării, unde la debite mari sunt deversate pe mal cantități mari de deșeuri (pet-uri, resturi menajere și de altă natură) aduse de fluviu. Pe malurile Dunării se înregistrează și depuneri clandestine resturi menajere de către localnici sau turiști, un asemenea punct fiind întâlnit în apropiere de Punctul de informare turistică de la Valea Liborajdea.

Alte surse de poluare le reprezintă punctele clandestine de depozitare a gunoaielor și resturilor menajere. Asemenea depozite sunt semnalate pe valea Ravensca, iar punctual și în preajma localităților, a cursurilor de apă sau perdelelor de pădure.

2.11.6. Disfuncționalități generate de insuficiența sau absența unor instituții publice

Procesul de îmbătrânire al populației manifestate la nivelul comunei implică o serie de probleme care impun:

- Lipsa unor servicii financiar bancare. Aceste lipsuri ar putea fi suplinite prin montarea unor ATM-uri eventual la primărie sau la una dintre pensiunile situate pe teritoriul administrativ al comunei.
- Creșterea rolului asistenței sociale și necesitatea înființării unui cămin de bătrâni în localitatea Gornea, eventual în colaborare cu mănăstirea Gornea.
- Scăderea ratei natalității și sporul natural negativ care afectează înlocuirea simplă a generațiilor. Fenomenul are implicații mult mai grave în cazul localităților mici, unde ponderea populației de vârstă a III-a este covârșitoare;
- Ridicarea calității serviciilor medicale, inclusiv prin sprijinirea medicilor de familie în asigurarea calității și diversificare acestor servicii (stomatologie).
- În acest context se înscrie și prezența în localitatea reședință de comună a unei farmacii bine aprovizionate cu medicamente (Farmacia Barna SRL);
- Scăderea drastică a numărului de elevi a determinat închiderea unor școli, localul acestora trecând în conservare. Dar și în acest caz degradarea construcțiilor continuă să se degradeze. Din aceste considerente considerăm necesar ca primăria să se implice în schimbarea destinației acestor construcții, inclusiv prin proiecte public-privat, care să prevadă deschiderea unor tabere de elevi sau alte activități turistice.

2.11.7. Aspecte critice privind organizarea circulației și a transportului public

Din punct de vedere al circulației, comuna sichevița este o zonă relativ izolată, fără acces la calea ferată și o infrastructură de transport puțin dezvoltată. Principala legătură cu exteriorul este DN 57, care străbate sudul comunei, pe malul Dunării. De asemenea, teritoriul comunei este străbătut de la sud (DN 57) la nord, spre Gârnici de DJ 750 A, drum aflat într-o stare precară, necesitând măsuri ample de reabilitare și modernizare.

Infrastructura portuară existentă în perioada comunistă, destinată transportului fluvial de mărfuri și pasageri este nefuncțional, necesitând investiții importante.

Transportul public de călători în interiorul comunei este asigurat pe ruta Berzasca – Moldova Nouă și retur, în cadrul transportului urban, cu opriri la Sichevița,

Coronini și Liborajdea. Restul satelor nu au acces direct la acest tip de transport. În caz de nevoie oamenii sunt nevoiți să se deplaseze cu bicicleta sau cu autoturismele personale.

Pentru cele două localități nu există acces la transportul feroviar, cea mai apropiată gară fiind în orașul Oravița, la cca. 60 km sau la Orșova, la 70 km.

În condițiile date, se poate aprecia că organizarea circulației pune probleme reale, legate de:

- Neincluderea mării majorității a satelor componente într-o rețea locală și zonală de transport în comun;
- Lipsa sau starea avansată de degradare a pontoanelor de acostare de la Dunăre, care să permită vaselor ușoare cu turiști să acosteze pentru vizitarea obiectivelor de interes turistic existente, precum și desființarea transportului fluvial de călători
- Lipsa unor piste de biciclete în lungul DN 57, care să fie racordate la traseele europene de cicloturism;
- Necesitatea amenajării unui centru de închiriere a bicicletelor la Centrul de informare turistică situat pe malul Dunării (sau la una dintre pensiunile locale), de unde potențialii turiști să poată închiria o bicicletă spre a vizita obiective din zonă.

2.11.8. Aspecte legate de gradul de echipare edilitară a localității în raport cu necesitățile populației

În ultimii ani în comuna Sichevița s-au făcut pași concreți în sensul echipării edilitare, vizibilă în realizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare-epurare în localitățile Sichevița și Gornea. Cu toate acestea se impune continuarea eforturilor pentru realizarea și a altor obiective care să sporească gradul de echipare edilitară, cu impact direct asupra vieții de zi cu zi a locuitorilor comunei.

2.11.8.1 Alimentarea cu apă

- Localitățile Sichevița și Gornea dispun un sistem local de alimentare cu apă, recent modernizat și extins ca și capacitate și surse de alimentare.

- Celălalte 17 sate, datorită numărului mic de locuitori și a dispersiei în teritoriu a gospodăriilor, nu dispun de sisteme de alimentare centralizată cu apă. În cazul multora dintre aceste sate realizarea unor rețele centralizate de alimentare cu apă nu se justifică economic. Cu toate acestea mulți localnici și-au creat propriile lor rețele de alimentare, pentru una sau mai multe gospodării, în timp ce alții utilizează mai departe vechile izvoare și fântâni moștenite din străbuni.

2.11.8.2. Canalizarea

În prezent numai localitățile Sichevița și Gornea dispun de propriul sistem de canalizare și de stație de epurare, fapt ce permite rezolvarea convenabilă la nivel local al acestei probleme. Introducerea sistemului de canalizare – epurare permite racordarea populației la acest sistem, extinderea utilizării băilor proprii, implicit creșterea nivelului de trai a populației.

Vezi 2.9.4. Canalizarea și epurarea apelor uzate menajere - existent și propus.

2.11.8.3. Alimentare cu energie electrică

Infrastructura de transport și distribuție a energiei electrice existente asigură necesarul de consum actual. Sunt necesare însă lucrări importante în domeniu, pentru înlocuirea în totalitate a stâlpilor din lemn cu stâlpi din beton, și extinderea reșelelor de distribuție spre zonele turistice, nou introduse în intravilan. Teritoriul administrativ al comunei dispune de un potențial eolian important, care ar putea fi valorificat în viitor.

Un alt aspect vizează salvarea morilor care mai există și a căror activitate scade semnificativ, prin adaptare lor în vederea acționării unor microgeneratoare electrice.

Vezi 2.9.1. Alimentare cu energie electrică – existent și

2.9.2. Alimentare cu energie electrică – propus.

2.11.8.4. Telefonie

Comuna Sichevița a fost racordată la sistemul internațional și național de telecomunicații, în sistemul de telefonie fixă. Centrale telefonice există în localitățile

Sichevița, Gornea și Liborajdea. Odată cu extinderea telefoniei mobile, multi dintre locuitorii zonei au apelat la acest sistem, datorită facilităților pe care le are. În zonă există facilități de utilizare a internetului, acesta putând fi accesat în cadrul instituțiilor și a școlilor din localitate cât și de către cetățeni.

De asemenea există posibilități de acces la televiziunea prin cablu și internet. Vezi 2.9.2. Rețele de telecomunicatii - existent.

2.11.8.5 Alimentare cu căldura

Nu exista un sistem centralizat de alimentare cu energie termică și nici cu gaze naturale. Încălzirea se face în mod tradițional pe baza de lemne, cărbune și/sau combustibili lichizi.

În condițiile în care consumul pe gaz lichefiat devine tot mai costisitor, se impune consilierea și sprijinirea cetățenilor pentru dotarea cu panouri solare pentru producerea apei calde menajere. De asemenea se fac pași timizi spre înlocuirea sistemului tradițional de încălzire cu ajutorul sobelor pe lemne cu centrale termice pe bază de combustibil solid, cu randament ridicat. Acest tip de centrale pot să satisfacă necesitățile populației la un preț mai scăzut și fără să afecteze mediul înconjurător. Totodată, trebuie încurajată utilizarea energiilor alternative, a panourilor solare și a energiei geotermale.

2.11.8.6 Gospodărie comunală

Preocupările administrației locale în gestionarea gunoiului menajer sunt organic legate de modul cum această problemă este rezolvată la nivel zonal.

Concomitent, administrația locală și agenții economici existenți sunt direct interesați în conservarea condițiilor de mediu și și a imaginii unor localități bine gospodărite. trebuie să vizeze măsuri pentru reducerea deșeurilor, colectarea selectivă a acestora și respectarea orarelor legale de colectare și transport stabilite.

De asemenea, este necesară dotarea localităților cu pubele pentru colectarea selectivă a gunoiului care să rezolve și această problemă.

Rezolvarea problemelor de salubritate a localităților componente s-a realizat printr-un contract de prestări servicii cu o firmă de specialitate.

Păstrarea localităților curate impune dotarea cu coșuri de gunoi stradal a străzilor, în special a zonelor centrale, a parcurilor, a gării și a stațiilor de autobuz, a zonelor unde există spații comerciale, a locurilor de joacă pentru copii și a curților școlilor.

Între problemele de gospodărire locală constatate enumerăm:

- Necesitatea completării coșurilor de gunoi și a mobilierului urban în zonele centrale ale localităților, în preajma magazinelor alimentare și al altor unități de alimentație publică.

- Se impune de asemenea, amplasarea de coșuri de gunoi în punctele de belvedere situate la DN 57 pe malul Dunării și în imediata apropiere a pensiunilor și cabanelor turistice din zonă.. Din păcate aceste dotări minimale lipsesc și la nivelul unor agenți economici, a căror activitate de bază rămâne turismul (Pensiunea Căunița și cabana Șumița):
- Tendința manifestată de către unii dintre localnici de acaparare a malului fluviului cu diferite construcții și improvizații construite, care limitează vizibilitatea asupra acestuia.
- Se impune curățarea și unde este necesar refacerea șanțurilor de scurgere al apelor pluviale în lungul DJ 571 A și a DN 57.

2.11.8.7 Prevederi, reguli și măsuri generale pentru prevenirea și stingerea incendiilor în localități

Potrivit Ordonanței 60/1997 privind apararea împotriva incendiilor, apărarea împotriva incendiilor este conform legii o problemă de interes public, având ca scop apărarea vieții oamenilor, a bunurilor și a mediului, la care trebuie să participe atât autoritățile administrației publice, cât și persoanele fizice și juridice de pe teritoriul comunei. Organizarea apărării împotriva incendiilor la nivelul comunei intră în atribuțiile Consiliului Local și al primarului, conform prevederilor legale în vigoare. Potrivit art. 13 din ordonanța menționată primarul este cel care trebuie să asigure integrarea măsurilor privind dezvoltarea și perfecționarea activității de apărare împotriva incendiilor, în programele de dezvoltare economico-socială întocmite la nivel local.

Potrivit legii primarul are următoarele obligații principale:

- a) stabilește măsurile necesare acordării asistenței pentru prevenirea incendiilor la gospodăriile populației;
- b) organizează controlul respectării măsurilor de apărare împotriva incendiilor, pe timpul adunarilor sau manifestărilor publice, precum și la construcțiile și instalațiile tehnologice aparținând domeniului public și privat al unității administrativ-teritoriale, la instituțiile publice și agenții economici de interes local, și dispune verificarea măsurilor stabilite prin avizele, autorizațiile și acordurile pe care le emite;
- c) asigură realizarea și mentinerea în stare de funcționare a sistemelor de anunțare și alarmare, de alimentare cu apă în caz de incendiu, precum și a căilor de acces pentru situații de urgență publică;
- d) aduce la cunoștința publică normele, regulile și dispozițiile de apărare împotriva incendiilor și informează populația cu privire la modul de comportare în caz de incendiu;
- e) asigură pregătirea profesională, antrenarea și perfecționarea personalului din serviciul public de pompieri civili, precum și elaborarea și actualizarea planurilor de intervenție;
- f) asigură constituirea și gestionarea rezervelor de substanțe de stingere, echipament de protecție, hrană și alte mijloace necesare sustinerii operațiunilor de intervenție de lungă durată;
- g) furnizează brigăzii sau grupului de pompieri militari, în termen de 10 zile, datele și informațiile privind incendiile la care pompierii militari nu au intervenit;
- h) comunică brigăzii sau grupului de pompieri militari situația actualizată a dotării cu autospeciale și anunță de îndată scoaterea din intervenție a acestora;
- i) primește și analizează reclamațiile și sesizările cetățenilor referitoare la apărarea

impotriva incendiilor.

j) indeplinește orice alte obligații prevăzute de lege.

În cazul comunei Sichevița, subliniem faptul că pe lângă primărie funcționează un Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență. Acesta are aprobat regulamentul de organizare și funcționare precum și încadrarea cu personal, dotarea și finanțarea cheltuielilor de întreținere și funcționare în condiții de operativitate și eficiență, inclusiv - Remiza PSI.

Alte măsuri în domeniul ISU

1. Administrația locală va lua măsurile care se impun pentru asigurarea unui profil stradal adecvat, capabil să asigure intervențiile de urgență și circulația autospecialelor de intervenție în incintele operatorilor economici și ale instituțiilor, în zonele locuite, cf. Art. 78 din OMAI 167 din 2007, republicat.

2. Prin PUZ-uri se va prevedea ca drumurile/străzile de acces spre noile zone de locuit și agenți economici, să respecte dimensiunile și profilul necesar accesului în cazul intervențiilor de urgență.

2.12. NECESITĂȚI ȘI OPTIUNI ALE POPULAȚIEI

2.12.1 Opțiuni ale populației

Printre cele mai importante necesități de dezvoltare la nivelul localităților comunei Sichevița în viziunea populației sunt:

- Îmbunătățirea iluminatului stradal în satele Sichevița și Gornea;
- Extinderea sistemului de alimentare cu apă pentru localitățile Sichevița și Gornea;
- Extinderea sistemului de canalizare pentru localitățile Sichevița și Gornea;

2.12.2. Opțiuni ale administrației locale

Principale necesități de dezvoltare, identificate în viziunea administrației locale, vizează dezvoltarea tuturor localităților comunei, prin stabilirea unor obiective prioritare pentru comunitatea locală. Prioritizarea acestora s-a făcut cu scopul realizării celor mai importante dintre ele în perioada de timp propusă. Dintre acestea menționăm:

- Într-o primă fază se prevede introducerea în circuitul economic al carierei de andezit de pe Valea Liboajdei, în vederea asigurării necesarului de rocă pentru lucrări edilitare locale și concesionare;
- Demararea lucrărilor pentru efectuarea de reparații, modernizări și lucrări de întreținere a drumurilor comunale.
- Realizarea unor reparații generale și modernizări la Căminul cultural din satul Gornea;
- O mai bună valorificare a potențialului științific și turistic oferit de siturile arheologice „Căunița” și „Podul Păzăriște”.
- Achiziționarea serviciilor de întabulare a domeniului public la nivel de comună.
- Amenajarea și modernizarea târgului existent.

Obiectivul 1 Dezvoltarea infrastructurii rurale în perioada 2016 -2020

- Reabilitarea drumurilor cu potențial turistic;
- Modernizarea centrelor civice ale localităților comunei;
- Reabilitarea iluminatului stradal prin:
  - reducerea distanței dintre două corpuri de iluminat stradal, montate;
  - înlocuirea actualului sistem de iluminat, bazat pe corpuri de iluminat cu incandescență cu altele, fluorescente;
  - asigurarea iluminatului la principalele instituții din comună (cămin cultural, biserici, școli etc);

- Reabilitarea și modernizarea căminului cultural din localitatea Gornea;
- Realizarea unei zone de agrement, prevăzut cu ștrand și plajă, pe malul râului Camenița;

Obiectivul 2 Dezvoltarea activităților economice alternative în perioada 2016- 2020

are la bază promovarea unui mediu favorabil afacerilor prin:

- Finalizarea intabulării unor terenuri din domeniul public ;
- Parcelarea unor terenuri din domeniul public în vederea vânzării, închirierii sau concesiunii unor potențiali investitori;
- Sprijinirea înființării grupurilor de producători din zootehnie, exploatații agricole și microferme zootehnice, precum și a serviciilor de management al fermelor;
- Sprijinirea dezvoltării activităților de prelucrare a lemnului, a împletiturilor și a altor meșteșuguri artisanale, inclusiv a posibilităților de desfacere;
- Transformarea și valorificarea potențialului oferit de Târgul de mărfuri și animale organizat la Sichevița, pentru valorificarea produselor locale și zonale.
- Sprijinirea înființării unor microferme piscicole și pentru creșterea peștilor din familia sturionilor (Acipenseridae), precum morunul, cega, nisetrul, păstruga etc. Din nefericire în prezent politicile ecologice dusă de către Ministerul Mediului și Administrațiile rezervațiilor naturale din zonă, limitează dezvoltarea acestor genuri de activități.
- Sprijinirea realizării de către localnici sau alți investitori privați a unor pescării pentru exploatare industrială și turistică;
- Sprijinirea înființării unor culturi de ciuperci comestibile, și alun, colectarea și procesarea fructelor de pădure și a plantelor medicinale etc;
- Valorificarea economică a andezitelor prin reluarea exploatarei din cariera Liborajdea și Crușovița, al resurselor de caolin și ape minerale.
- Formarea și sprijinirea unor asociații ocupaționale (a pescarilor, crescătorilor de animale), pentru încurajarea accesului la fondurile externe;
- Îmbunătățirea potențialului zootehnic, prin încurajarea și promovarea raselor cu o productivitate ridicată ;
- Lucrări de întreținere a suprafețelor de pășunat în vederea sporirii producției de masă verde, implicit a susținerii unui număr mare de animale.

În domeniul turismului

- Realizarea unei infrastructuri portuare (ponton de acostare), pentru facilitarea acostării ambarcațiunilor ușoare și a vaselor de transport călători, la Dunăre. Acesta ar facilita posibilitatea includerii în circuitul turistic a unei zone etnografice cu o mare valoare turistică și a unor obiective precum villa rustica de la Căunița de Sus, Muzeul local de la Gornea, a traseului omologat „Valea Morilor de Apă – Camenița”, cu posibilitatea de acces spre zona carstică Gârnic – Padina Matei.
- Amenajarea unui traseu de cicloturism de-a lungul DN 57, racordat la traseele europene existente, proiect sprijinit și de autoritatea Națională de Turism³⁴
- Amenajarea unui camping cu facilități pentru rulote, eventual pe un amplasament situat pe Valea Liborajdea. Cu acces direct spre multe din obiectivele de interes turistic ale zonei (Gaura cu Muscă, Gaura Chindiei, Peștera cu apă, siturile arheologice de la Gornea, morile de apă de pe văile Liborajdea, Camenița și Găneasca etc.
- Promovarea surselor de finanțare pentru întreprinzători puse la dispoziție de către comunitatea europeană etc;

- Amenajarea de foişoare în zonele de interes și pe malurile Dunării pentru observarea păsărilor sălbatice;

Obiectivul 4 – Dezvoltarea infrastructurii de mediu în perioada 2016-2020

În condițiile realizării sistemului integrat de management al deșeurilor pentru zona de sud a județului CS, proiect gestionat de către Consiliul Județean la care a participat și comuna Sichevița, se va rezolva una din problemele majore legate de depozitarea deșeurilor, a diminuării și stopării degradării mediului natural și antropoc din zonă;

Măsuri în cadrul acestui obiectiv, promovate la nivel local, sunt:

- Închiderea și ecologizarea depozitelor de deșeuri neconforme și clandestine de pe teritoriul UAT și din împrejurimi;
- Monitorizarea depozitelor închise;
- Ecologizarea malurilor Dunării și a cursurilor de apă care străbat teritoriul administrativ al comunei
- Creșterea gradului de sensibilizare a populației privind protecția mediului și a sănătății locuitorilor, inclusiv prin aplicare unor măsuri coercitive (contravenții, măsuri disciplinare) privind gestiunea deșeurilor;
- Stabilirea unui program și respectarea acestuia, în colectarea și transportul deșeurilor menajere;
- Reducerea cantităților finale de deșeuri depozitate și promovarea compostării în cadrul gospodăriilor a deșeurilor organice, în vederea utilizării lor ca îngrășământ natural;
- Realizarea unor măsuri de refacere/reconstrucție a mediului degradat prin:
  - reconstrucția ecologică a terenurilor degradate prin eroziune și alunecări de teren;
  - amenajarea suprafețelor ocupate cu pajiști naturale degradate;
- Protejarea zonelor verzi și a siturilor arheologice sau a celor cu potențial arheologic;
- Îmbunătățirea compoziției floristice și amenajarea pășunilor;

2.12.3. Opțiuni ale proiectantului

O condiție importantă pentru dezvoltarea comunei va rămâne dezvoltarea și modernizarea în continuare a infrastructurii edilitare în satele Sichevița și Gornea, cât și a infrastructurii de transport stradală.

În domeniul infrastructurii de transport se impune continuarea eforturilor pentru modernizare a rețelei stradale, precum:

- Modernizarea rețelei stradale în satele Sichevița Și Gornea. Dezvoltarea rețelei stradale va respecta traseele stabilite prin P.U.G. iar construcțiile adiacente acestora se vor face cu respectarea legislației în vigoare și a distanțelor minime față de vecinătăți.
- Reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale și de acces la nivelul celorlalte sate ale comunei, fapt ce ar contribui substanțial la creșterea accesibilității la toate satele comunei și la promovarea turismului în zonă

Alte măsuri propuse:

- Conturarea și amenajarea zonelor de agrement propusă prin PUG;
- Amenajarea în zona centrală a satului centru de comună, de parcaje în zonele cu flux mare de autovehicule (în special de-a lungul DN 571 A, acolo unde se concentrează diferite funcțiuni administrative sau cu caracter public, dar și în punctele de acces la zona de agrement propusă);
- Reabilitarea circulațiilor pietonale de-a lungul DN 57, tratându-se în mod special zonele de belvedere și popas de pe malurile fluviului (mobilier urban specific, vegetație, parcaje etc.) și accesul pietonal.
- Amenajarea unui pietonal și a unei piste de biciclete în lungul Dunării.

- Amenajarea debarcaderului de la Căunița de sus pentru turiștii care doresc să

p
a
r
t
i
c
i
p
e

l
a

c
r
o
a
z
i
e
r
e

s
c
u
r
t
e

p
e

D
u
n
ă
r